Vorig jaar, na de tragedie te Zwartberg, groeide de eerste Volksunie-Meiviering uit de dwingende behoefte om een zichtbare daad van solidariteit met de limburgse arbeiders te stellen. Met de tweede 1 mei-betoging dit jaar is uit het spontaan gegroeid initiatief een traditie geworden.

Een traditie die helemaal in de lijn ligt van de Volksunie als vlaams-nationale partij. Onze strijd is oneindig veel meer dan alleen maar een flamingantische aangelegenheid : hij is gericht op de volledige ontvoogding en de volle ontplooiing van het vlaamse volk. Hij is dus niet een louter kulturele, een louter sociale of een louter ekonomische strijd; hij omvat deze drie gebieden en alle facetten van het maatschappelijk leven in één enkele volksnationalistische vizie.

1 MEI

« Sociaal zijn » is voor de Volksunie dus geen etiket, geen alibi en ook geen fraze. Een 1 mei-viering, een vooruitstrevend programma zijn geen « sociale » verpakking voor een louter flamingantische inhoud. Sociaal zijn is doodeenvoudig de ideologische en de menselijke konsekwentie van heel onze strijd die essentieel gericht is op het algeheel welzijn van gans ons volk en van de Vlaming als enkeling.

Om daaraan uiting te geven, is 1 mei een gepaste datum. Dat wij op 1 mei betogen, houdt meteen in dat wij de verdiensten erkennen van hen die 1 mei tot de dag van de arbeid hebben gemaakt, dat wij oog hebben voor de kistorische verdiensten van een socialisme dat uit een vreselijke noodzaak en een grootse drang naar rechtvaardigheid was geboren. Wij hinken daarmee geen driekwart eeuw achter de geschiedenis aan : in de tijd van de opkomende sociale beweging was er reeds een priester Daens om te getuigen voor de onverbreekbare eenheid die er bestaat tussen de sociale en de nationale ontvoogding.

Er is geene mens in de Volksunie die het anders ziet en die het anders zal zeggen. We kunnen slechts de schouders ophalen wanneer wij telkens weer de moedwillige dooddoener horen over « de sociale vleugel » — of, vaker nog, de « progressistische vleugel » in onze partij. Zij die daarover spreken en schrijven, kennen de partij wel zeer slecht. In de Volksunie — net als in iedere menselijke gemeenschap — is er een waaier van opvattingen, van aksenten die zwaar of minder zwaar gelegd worden, temperamenten en belangstellingssferen. Er is plaats voor deze verscheidenheid in de eenheid. Er is echter nooit plaats geweest en er zal nooit plaats zijn voor reaktionaire opvattingen.

Het Vlaanderen dat wij willen ontvoogden én mede gestalte geven, dat wij harmonisch willen inbouwen in zijn nederlandse, europese en mundiale samenhang, dat Vlaanderen willen wij ook een sociale en dus een menselijke dimensie geven. Het is ons niet onverschillig hoe een ontvoogd Vlaanderen er zal uitzien, als het maar ontvoogd is. Het zal waarlijk niet volstaan dat de voogden van vandaag omschakelen op Nederlands, opdat we met voogdij genoegen zouden nemen.

De welvaart van gans het volk, de welvaart van de enkeling! Breed open voor het evidente feit dat wat wij eisen voor het vlaamse volk, ook de andere volkeren moet toekomen.

De maatschappij van morgen zal niet gebouwd worden op de onverteerde resten en rancunes van de vorige eeuw, op klassestrijd en de overige dogma's van een aftands marxisme. Ze moet gebouwd worden op de erkenning van de onverbreekbare orde die bestaat tussen de enkeling, het gezin, het volk en het mensdom. Omdat het volksnationalisme uitgaat van deze erkenning, is het een onmisbare hoeksteen voor de wereld van straks.

t.v.o.

Wij vlaams nationaal

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16, pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1 - Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 fr.

Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers.

VOLKSUNIE

Weekblad — Dertiende jaargang — nr 17 — 29 april 1967

WELKOM IN DE KEMPEN !

De Volksunie van het arrondissement Turnhout heet U allen van harte welgekomen op één mei in de bloeiende Kempen !

« In de stille Kempen » zou ik de dichter naschrijven, maar die tijd is voor altijd voorbij. Of U nu maandag deelneemt aan de Sterrit, of U ergens een pleisterplaats opzoekt vooraleer naar Turnhout af te zakken, of U misschien alleen maar de kortste weg zult uitzoeken om vooral de optocht en de openlucht-vergadering niet te missen : U zal merken dat de Kempen snel en grondig verandert !

Ik wil hier niet vooruitlopen, en beschrijven wat U zelf zult zien en ervaren. Ik gun U de verrassing, die blij zal zijn of misschien een tikje bedroefd, alnaargelang U onze Kempen ziet als een toekomstgebied voor een jonge gezonde bevolking, of als een natuurrezervaat voor dennen, heide, vennen en... pendelarbeiders.

De streek verandert, en ook de bevolking. En wij van de Volksunie doen ons best om deze verandering in de geesten in vlaams-nationale richting te stuwen en te sturen. Ondanks de politieke greep van ACW en Boerenbond op de brave Kempenaars, ondanks de leegte, geslagen door de massale na-oorlogse uittocht van aktieve Vlamingen.

En toch menen wij dat de doorbraak zeer nabij is. Bij de jongste parlementsverkiezingen sprongen wij van 6.541 stemmen voor de Kamer naar 13.669, of een winst van ruim 7.000 stemmen. Een sprong die heel wat vergelijkingen kan doorstaan, dat mag wel eens gezegd worden. Nog zo'n sprong, en de rechtstreeks verkozen zetel is in ons bereik. Een tweede bewijs : in de roemrijke abonnementenslag van vóór enkele maanden eindigden we eervol vierde — en, had men de eindmeet niet verplaatst, we waren als eersten uit de strijd gekomen !

We zijn dan ook het Hoofdbestuur dankbaar om de morele steun, ons gegund door de inrichting van deze één-mei-viering. En ook U allen zijn we dankbaar, die zeer talrijk onze Kempen zult bezoeken. Want uw aanwezigheid is voor ons de beste propaganda in dit hoopvolle voorjaar.

mr. Jo Belmans,

Arr. voorzitter.

DUIZENDEN BETOGERS SLOTEN OPERATIE ULTIMATUM AF

LEUVENSE STUDENTEN TOT HET BITTERE EINDE?

Met de betoging van woensdagavond, waaraan verscheidene duizenden vlaamse studenten te Leuven deelnamen, werd de operatie ultimatum (stellen van een termijn aan de akademische overheid om klaar en duidelijk stelling te nemen tegenover de vlaamse eis tot overheveling van Leuven frans naar Wallonië) virtueel afgesloten.

We moeten de leuvense studenten gelukwensen om hun volharding en hardnekkigheid, nu bijna een vol jaar lang na het mandement der bisschoppen, in de kwestie van de leuvense universiteit. Geplaatst tegenover de macht van de bisschoppen en de akademische overheid en van gans het belgisch establishment was het geen gemakkelijke taak, de fakkel van het verzet brandend te houden. Men kan niet elke dag, maand in maand uit, op straat gaan betogen; men kan niet voortdurend opnieuw dreigen met staking (vooral geplaatst tegenover de tegendreiging met uitsluitingen); men moet rezerves overhouden. We menen dat de vlaamse studenten te Leuven daarin geslaagd zijn. De steeds snellere opeenvolging van publieke stellingnamen van vooraanstaanden van alle opinie, die grotendeels de bekende vlaamse eisen inzake Leuven dekken, bewijzen dat. De leuvense studenten hebben volgehouden tegenover machten die geen genade kennen, wanneer de ongenade in hun bereik ligt.

Niet steeds waren we het in detail met sommige akties eens. Met name dienen de studenten het hoofddoel van de beweging voor ogen te houden, hoofddoel dat als zodanig door de publieke opinie in Vlaanderen wordt erkend : de totale vernederlandsing van Leuven. Andere vernieuwingen en hervormingen kunnen in se even gerechtvaardigd zijn; de voorrang moet echter verleend worden aan wat zwaarst weegt en waarover een algemene consensus bestaat. En zoals uit verschillende pogingen is gebleken, moet een waarschuwing tegen de afleiding van het hoofddoel volstrekt niet overbodig geacht worden.

Nu stelt zich de vraag : indien de akademische overheid — die van vlaamse zijde, wat de vlaamse akademische overheid betreft, voldoende tijd kreeg om te tonen wat ze waard is en die o.i. tot nog toe van haar voorgewend werkelijk gezag geenszins het bewijs heeft geleverd — niet ingaat op de eis, zullen de vlaamse studenten dan naar het wapen van de staking moeten grijpen ? De verantwoordelijkheid daarvoor zal dan elders liggen vermits alle middelen tot overreding, gesteund door een maximum aan gezagvolle instanties en personen, blijkbaar gefaald hebben.

KOEPELWET IN WERKING

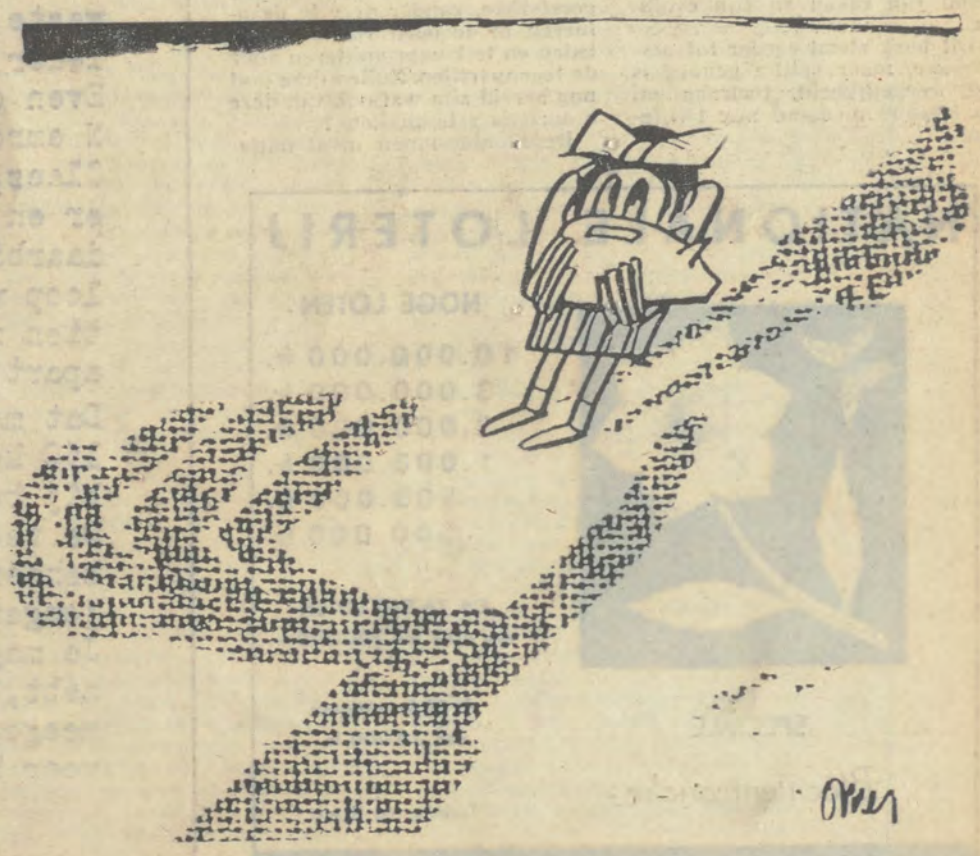

DE GREEP NAAR HET SPAARVARKEN

WIJ en gij

vlaams nationaal

ONS NEDERLANDS

Onlangs kreeg onze taal het van enige lezers nogal hard te verduren. Voor de ene is ze arm, voor de andere verbasterd. Welnu, ik schaar me graag aan de zijde van hen die van leer trekken tegen het misbruik van vreemde termen. Daaruit echter te besluiten dat ons Nederlands verbasterd zou zijn, komt me ergerlijk voor. Als de Duitsers spreken van « komponieren », « Sinfonien » en « Bagatellen », dan zie ik niet in waarom wij die internationale termen zouden moeten verwerpen. Vele vreemde woorden zijn trouwens niet van franse afkomst, zoals sommigen menen. « Komponeren » komt recht uit het Latijn, « sinfonie » is een Grieks woord en « bagatel » is van Italiaanse afkomst ! Het Frans heeft zelf honderden woorden ontleend aan andere talen, ook een aantal aan het Nederlands. Woorden als « mannequin », « kermesse », « babord » zijn vervormingen van mannekijn, kermis en bakboord !

H.V., Brussel.

T.V.-UITZENDING

De uitzending was heel fris voorgesteld. Het ging over geen droge stof. De deelnemers van het Vormingsinstituut zagen er allemaa' heel ernstig uit ; ze boezemen vertrouwen in. Bravo voor pater Stracke ; spijtig dat hij al zo oud is.

S.A., Edegem.

DELEU

Onlangs was er in « WIJ » sprake van Jozef Deleu en zijn befaamd « Dagboek » (« Nederlander en Europeër »). Zelden las ik een zo realistisch, nuchter en sluitend relaas over de huidige situatie van de nederlandse kultuur. Het is volkomen wars van alle overdrijvingen of emotionele vizies, maar het is de onthutsende weergave van de werkelijkheid die steunt op niet te weerleggen feiten. Hiermee krijgt men ook een duidelijk algemeen beeld van de huidige stand van zaken en zijn evolutie.

Dit boek stemt eerder tot pessimisme, maar spijtig genoeg is het werkelijkheid. Daaraan zal na lektuur niemand nog twijfelen.

Eigenlijk zouden alle Vlamingen dit dagboek moeten gelezen hebben. Ook ten zeerste aanbevolen aan de hoera-flaminganten : het zal wel een ijskoud ontnuchterend bad zijn !

Het « Dagboek » kan onze inzet enkel stimuleren en er ons wel voor behoeden in slaap te vallen of onze zin voor realisme te verliezen. (Uitgegeven door Lannoo, Tielt, 94 fr. In alle boekhandels verkrijgbaar).

R.C., Wezenbeek-Oppem.

SPAREN

Reuzepropaganda wordt gevoerd om de mensen tot sparen aan te zetten. Men krijgt 3,5 % intrest, deze intrest wordt vrijgesteld van voorheffing indien hij de 5000 fr niet overtreft.

Is het sparen dan zo lonend ? Neen, hoegenaamd niet !

Iemand beschikt over 500.000 fr en wil zich een huis laten bouwen. Om bepaalde redenen stelt hij de bouw één jaar uit, plaatst deze 500.000 fr op een spaarboekje en geniet 3,5 % intrest. Aan intrest zal hij per jaar 17.500 fr hebben. Zijn kapitaal is van 500.000 op 517.00 fr gekomen.

Gesteld dat hij onmiddellijk gebouwd had, dan kostte zijn woning 500.000 fr. Dezelfde woning is ondertussen 10 % in prijs gestegen en kost tans 550.000 fr. Rezultaat : hij heeft wel 17.500 fr aan intrest genoten, maar heeft 50.000 fr méér te betalen. In feite lijdt hij met zijn sparen een verlies van 32.500 fr. De intrest van zijn geld is minder dan de stijging der prijzen. Nemen we de voorheffing op de intresten boven de 5000 fr erbij, dan is zijn verlies nóg groter. De stelselmatige inflatie valt regelrecht uit ten nadele van de spaarder.

H.J., Kontich.

LICHTZINNIGHEID

Het is betreurenswaardig dat « WIJ », orgaan van de Volksunie, gemeend heeft een dergelijke aprilgrap aan zijn lezers te moeten opdissen. Ik noem het een psichologische blunder van belang waarvoor al de handigheid achteraf van de heer hoofdopsteller niet vermag, die onverkwikkelijke indruk weg te wissen.

Men misbruikt niet lichtzinnig hogere woorden, zo politieke als geestelijke, zonder deze te devalueren in de ogen van de eigen leden en te kompromitteren voor de tegenpartijen. Zullen deze ooit nog bereid zijn wat ook van deze « aprilvis » te slikken ?

Deze onbezonnen inval onttakelt met één slag het rezultaat van het noeste werk en de volle overgave van de strijdende voorlinie en niet het minst van onze kranige parlementsleden. Nog zo een paar « lollekens » en de V.U. verliest onherroepelijk de wind uit de zeilen !

H.C., Erembodegem.

T.V.-UITZENDING

Met veel belangstelling en nieuwsgierigheid heb ik de eerste uitzending van de Vlaamsnationale gedachte en aktie gevolgd. Voor een eerste uitzending was het niet slecht, maar toch vond ik dat er te weinig aandacht werd besteed aan de vlaamse gedachte (hier bedoel ik program), terwijl de aktie niet pittig genoeg werd voorgesteld om de kijkers te prikkelen. Dergelijke uitzendingen moeten naar mijn gevoelen bij de kijkers iets in beweging brengen, anders missen ze hun doel.

Wanneer men al de belachelijke argumenten kent die nog steeds worden uitgespeeld en de even belachelijke bezwaren die tegen het federalisme geuit worden en die het bij een groot deel van de massa nog steeds doen, dan zouden we naar mijn mening inzonderheid van die uitzendingen gebruik dienen te maken om die dooddoeners langzaam maar zeker in hun waar daglicht te stellen. Gaarne zag ik dan ook de volgende uitzendingen in deze optiek opgevat.

J.T., Brussel.

VOORKEUR

In uw « Bewegingswijzer » lees ik dat er op 6 augustus in onze stad een amnestie-betoging zal gehouden worden. Ik zou het nochtans heel jammer vinden, mocht die betoging uitsluitend in het teken van de amnestie staan.

Bij een betoging moet de VU toch trachten zoveel mogelijk mensen aan te spreken en aldus de partij dichter bij de massa brengen. Welnu, het is een feit dat het pendelprobleem, de industrializering, het overstromingsgevaar in de streek bij de inwoners van het dendermondse méér belangstelling zullen wekken dan de amnestiegedachte. Aan wat dienen we de voorkeur te geven : aan het verder doordringen van de V.U.-gedachte in de breedte, of een ruimer bekend maken van de amnestiegedachte ?

A.V.D., Dendermonde.

ONTWIKKELINGSHULP

Toen ik de reaktie van A.D., Merksem in verband met ontwikkelingshulp las in « WIJ » van 1.4.1967, ben ik er meer van overtuigd geworden dat, reeds vooraleer degelijke plannen voor een oplossing tot stand zijn gekomen, het S.O.S.-honger van de derde wereld tot een holle fraze is geworden voor velen onder ons.

De oorzaak hiervan is volgens mij niet zo heel ver te zoeken : een struisvogelmentaliteit en een achtervolgingskompleks zijn soms een onbewuste reaktie wanneer men iets van ons vraagt.

Natuurlijk, ons land is geen hemel op aarde. Maar hoe lang is het geleden dat, in normale omstandigheden, hier iemand van honger is gestorven ? In de derde wereld moet men niet teruggaan tot de vorige dag om zulke gevallen te vinden. Aan al diegenen, die ontwikkelingshulp geldverspilling vinden zolang wij nog zorgen hebben, zou ik het volgende willen vragen : hebt u al iemand zien sterven, terwijl ge goed wist dat gijzelf er schuld aan hadt ?

E.E., Lier.

T.V.-UITZENDING

Alhoewel de eerste uitzending van de « Vlaams-nationale Gedachte en Aktie » over 't algemeen is meegevallen, zou ik toch graag een paar dingen doen opmerken.

Men moet er voor oppassen dat het programma te « intellektualistisch » blijft. Waar bleef de arbeider en de gewone vlaamse mens ? Televizie is een volksmedium bij uitstek, daarom moet men er voor zorgen dat de inhoud iedereen, of ten minste een groot deel van de kijkers kan boeien, zonder daarom in « volkse » stijl te vervallen.

De vlaamse beweging schijnt nog altijd een beweging van mannen te zijn. Buiten mevrouw Dosfel steeds mannen aan het woord. Ook de meisjes en vrouwen zijn bij de vlaamse ontvoogding betrokken ! Daar kon men misschien door een paar flitsen meer nadruk op leggen.

J.V.D., St Martens Latem.

De redaksie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliseerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redaktie

Brussel, 27 april 1967.
Betr. : werkploeg WIJ.

Een paar lezers die verleden week onze redaktionele brief lazen, vroegen ons verbaasd of het juist is "dat er slechts twee man op de redaktie zitten".

Het is - in al zijn schamelheid - inderdaad juist. Maar natuurlijk is dit weekblad niet het werk van die twee man (God betere het !). Ze zijn wél verantwoordelijk voor de eindredaktie van alles, voor een deel van de eigenlijke redaktie, voor de korrektie, de opmaak, de illustratie en noem maar op. Ze hebben naast zich echter een uitgebreide groep van vaste en half-vaste medewerkers en techniekers, die ieder hun deel van de last meedragen.

Even opsommen ! Wekelijkse vaste medewerkers zijn Nemrod, van altena, mvdb, Walter Luyten, Nick Claes, onze verslaggever senaat, de tekenaars Braser en Omer, j.d. en v.u. Om de veertien dagen komt daarbij onze nederlandse korrespondent en in de loop van een maand maken naar schetting nog zowat tien mensen hun deel van de bladzijden zwart. Even apart vermelden : de dame van onze vrouwenrubriek.

Dat maakt zowat 25 vasten en halfvasten. De ongeveer 150 korrespondenten bewegingsleven laten we daarbij buiten beschouwen.

De technische ploeg omvat eveneens ongeveer 25 man: beheer en verzendingsdienst, zetters, invormers en jongens in het loodkot of aan de pers.

Je mag gerust zeggen dat aan de WIJ die je nu vast hebt, zowat veertig tot vijftig mensen direkt hebben meegewerkt. Van de Finse houthakker die de boom voor het papier bezorgde, spreken we natuurlijk niet.

Wg.

NATIONALE LOTERIJ

HOGE LOTEN
10.000.000 fr.
3.000.000 fr.
2.000.000 fr.
1.000.000 fr.
500.000 fr.
500.000 fr.

EN 76.820 LOTEN
van 400 tot 200.000 fr.

+ 50 Troostloten
van 20.000 fr.

SPECIALE
Bloementranche

Trekking op 8 mei

72 MILJOEN fr. in loten
HET BILJET : 200 fr.
HET TIENDE : 22 fr.

● De uitvoeringsbesluiten bij 356

stuurloosheid, maar ook cinisme troet!

(red.) De regering heeft de uitvoeringsbesluiten bij de fameuze koepelwet gepubliceerd : ze kan dus nu aan de slag en vermits ze over volmachten beschikt, is er niets wat haar belet de mirakelen die ze heeft beloofd ook werkelijk te verrichten.

Wie echter mirakelen verwacht, zal beslist bedrogen uitkomen; dat laat zich nu reeds duidelijk aanzien.

Toen ze haar koepelwet door het parlement joeg, beweerde de regering dat ze vooral de sanering van de staatsfinancies en het evenwicht van de begroting op het oog had. Wat daarvan in huis zal komen, kan men tans reeds aflezen uit de jongste beschikbare cijfers over de staatsschuld. Tijdens de eerste drie maanden van 1967 is de staatsschuld gestegen met 9 miljard; voor dezelfde periode van 1966 waren het « slechts » 4 miljard. Welke overwegingen men er ook bij van pas brengt : een dergelijke stijging is en blijft het tegenovergestelde van de beloofde « sanering der financies ».

Verschillende der gepubliceerde uitvoeringsbesluiten hebben dan ook eenvoudigweg belastingverhogingen op het oog.

De haast waarmee de regering de koepelwet door het parlement joeg, doet wel komisch aan wanneer men tans de tekst van de uitvoeringsbesluiten doorneemt. Een aantal van die besluiten zijn gewoonweg een slag in het water omdat zij slechts maatregelen aankondigen die in feite nog moeten getroffen worden. Een deel van de teksten is uiterst vaag en behelst alleen beginselen; op deze uitvoeringsbesluiten zullen er nog eens uitvoeringsbesluiten in de vorm van K.B.'s moeten verschijnen ! Zoals men ziet : de regering heeft er een « flink afgerond geheel » van gemaakt.

Dat V.d.B. nog altijd niet weet wat hij met zijn volmachten eigenlijk wilt, blijkt uit het feit dat er minder uitvoeringsbesluiten verschenen dan aangekondigd werden. Oorspronkelijk waren er 25 voorzien, maar bij de publikatie zijn er een aantal daarvan spoorloos verdwenen. Dat kan alleen maar betekenen dat de regering gezwicht is voor de moeilijkheden en dat zij, niettegenstaande de volmachten, geen afdoende maatregelen voor een aantal vraagstukken (waarvan ze een oplossing in het vooruitzicht had gesteld, nota bene) weet te vinden.

Waar de regering wél oog voor gehad heeft, is voor de verpakking van haar uitvoeringsbesluiten. De publikatie ging gepaard met de belofte dat de pensioenen zullen verhogen... in 1968. Jawel : morgen scheert men gratis ! Of hij in 1968 nog in staat zal zijn zélf als eerste-minister zijn belofte al dan niet waar te maken, weet ook Van den Boeynants niet. Het deert hem overigens helemaal niet : zijn belofte is momenteel een goedkoop middeltje om de kranten die zijn meerderheid steunen over wat anders te doen schrijven dan over de werkelijke inhoud der uitvoeringsbesluiten.

Cinisme troef ! De gepensioneerden worden gepaaid met een belofte op termijn, maar inmiddels haalt men hen het vel over de oren. De belofte van de heer Van den Boeynants vermindert in niets de uiterst moeilijke situatie waarin de gepensioneerden zich bevinden ingevolge de voortdurende stijging van de levensduurte. Een stijging die door de fiskale politiek van de regering in de hand gewerkt wordt ! Een stijging die alle elektorale beloften vooral van de P.V.V. terzake belachelijk maakt : waar werd voorzien dat in de loop van 1967 de spilindeks slechts twee maal zou worden overschreden, wordt nu reeds de vraag gesteld of het geen drie maal zal zijn.

Over één zaak alvast is er klare wijn geschonken : Vanaudenhove heeft verleden week donderdag te Namen gezegd waarvoor de volmachten o.m. zullen dienen. Hij verklaarde « dat Wallonië moet kunnen blijven rekenen op het spaarvermogen van heel het land » en dat de regering, dank zij de volmachten, voorrang zal kunnen geven aan de waalse eisen...

Stort vandaag nog uw steun (en liefst uw zéér milde steun, want het gaat in één jaar tijds om een paar honderdduizenden) op pcr. : 2 2 4 . 4 3 van Kredietbank, Arenbergstraat te Brussel, met vermelding : voor rekening 3300-13-81.800. Indien U geen stortingsformulier bij de hand hebt, kunt U een briefje van 20 fr gewoon naar onze redaktie sturen, die bemiddelt.

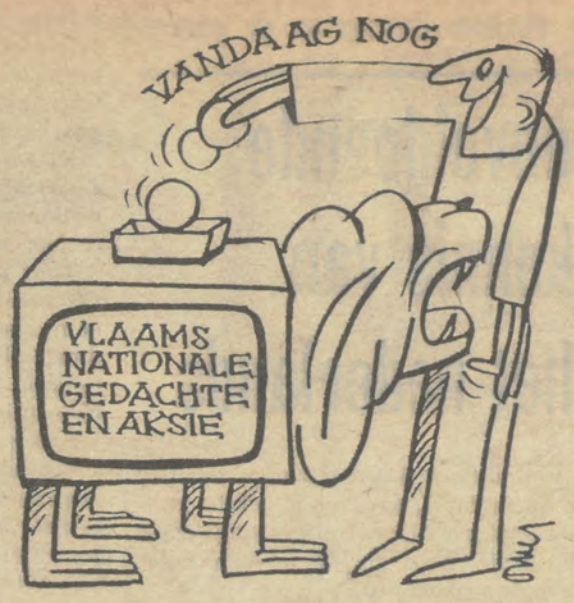

beroepshalve bekeken

Financieel-ekonomische en politieke vraagstukken vragen om strijd de aandacht van de politieke wildernis, die als een heksenketel op het vuur staat temidden van een bevolking die gewoon doorwerkt en denkt aan de twee extraverlofdagen van volgende week. De uurwerkmensen zullen « eens soeten meyen morgen » op stap gaan naar de kust of naar Antwerpen of zelfs naar de Ardennen en omgekeerd. Het is niet de taak van uw redakteur zich over te geven aan een lentelijke beroezing, en daarom nodigt hij u op een niet-verkwikkend maar leerrijk bad in de cijfers. Het is Paul V.d.B. himself die ze ons verstrekt. Hij is voor de arrondissementsraad van de CVP-Brussel gaan spreken tussen een Rome- en een Bonn-reis in, waar hij naast de supergroten der aarde mee mocht pozeren. De begroting 1967 bedraagt 223 miljard doch zal voor 1968 een sprong maken naar 242 miljard, o.a. door de aangroei van de openbare schuld, de indeksstijging en de jaarlijkse 4,5 miljard ondersteuningskredieten aan de europese landbouwintegratie. Dat maakt een stijging uit van 21 miljard of 10 %. Deze meerwaarde steunt dan op een ekonomische konjunktuurstijging die we niet meer beleven. Voor 1969 durft men nog niet met cijfers uitpakken, doch ergens viel reeds 255 miljard.

De taktiek van premier Vanden Boeynants raakt stilaan gekend. Deze eerste cijferdans der toekomst is noch min noch meer bedoeld om ons voor te bereiden op de tweede reeks fiskale besluiten, die zullen voortvloeien uit de volmachtwet, vermoedelijk in de tweede helft van de zomer wanneer de helft van het land met verlof zal zijn. Tegen dat de verlofgangers goed en wel weer enigszins bij hun pozitieven zijn zullen deze aderlatingen alweer oud zeer zijn. Tenzij wanneer het op betalen zal aankomen.

Zelfs konservatieve kringen die afgaven op Lefèvre en de huidige ploeg als een reddende engel begroetten (maar dat is alweer een jaar geleden), vinden het te bar. Wij vragen ons af, wanneer de regering in het kader der saneringen en bezuinigingen, die met meer bombast dan overtuiging werden in uitzicht gesteld, de hakbijl zal hanteren daar waar te bezuinigen valt. Om te beginnen nochtans niet bij de fiskale ontduikers, waarover toch zo weinig konkreets te horen valt, zodat de kapitaalbezitters al geruime tijd in alle komfort met hun gelden aan het vluchten zijn naar Luxemburg en Zwitserland, waar men straks speciale akkomodaties zal moeten voorzien voor deze al even speciale belgische verlofgangers die scheef lopen van het gewicht der ontdoken belastingsvolumes. Indien er ergens geld te halen is, dan bij deze kategorie. Doch van een reaktionaire ploeg als deze van gelen en blauwen kan men slechts het tegenovergestelde verwachten : ze halen alleen de duimschroef aan op de « kleine man » om eens een woord te gebruiken, dat de kleurpolitiekers voor de dag halen in TV-interviews en voor vertederend straatgebruik.

FRONTEN « AFGELIJND »

Op politiek vlak stellen we vast dat de fronten nu duidelijk afgelijnd zijn, met dien verstande dat Vlaanderen de hekkensluiter is door de schuld van de vlaamse BSP en CVP. De vlaamse socialisten gaan pas in de herfst kongresseren en de zogezegde autonome vlaamse CVP-vleugel zit nog in de papschool als het er op aankomt duidelijk stelling te nemen. Van dergelijke remmingen zijn Walen en frankofone Brusselaars al lang bevrijd; ze zeggen ten minste klaar en duidelijk wat ze willen en vinden op de koop toe renegaten als een Vanaudenhove die te Namen platte waalse broodjes gaat bakken en het klassiek begrip voor de waalse noden gaat tonen. De PVV-leider (want een leider wil hij zijn, al noemt men dat in PVV-middens eufemistisch een prezidentieel regime, om niet van Führerprinzip te moeten spreken) wenst prioriteit voor Wallonië en zonder te beweren dat zijn wil wet is in de konservatieve regeringskoalitie onderstreept deze uitspraak slechts de geest die de VDB-mannen bezielt : priorité pour Bruxelles et la Wallonie.

Toch staan we voor drie stellingen : het brusselse unitarisme in een vals-federalistische verpakking, het waalse federalisme dat van alle hout pijlen maakt en lonkt naar brusselse steun, die er vermoedelijk uit een vreesrefleks wel zal komen en een vlaams federalisme waarvoor de Volksunie de spits afbijtende kaperschepen moet leveren met in hun zog een vloot CVP- en BSP-schepen, waarvan de bemanning nog niet weet of ze een oorlogsvloot of een klad dobberende vakantieschepen bevaart. De kapiteins ervan ageren als kruideniers, die zich in officiersuniformen hebben vermomd. Dit kortzichtig elektoralisme is in de eerste plaats toepasselijk op de BSP-leiders, die een glimp van hoop ontwaren in de sociale verkiezingen en enkele sociale vraagstukken, die door de regeringspolitiek een zekere greep op bepaalde bevolkingsklassen krijgen, bij de socialisten dan meer bepaald de bejaarden. En dus maar opnieuw uitpakken met de eenheid van werkman...

Daartegenover zien we de vlaamse liberalen een onverwachte bevlieging van — verbale en geschreven — moed krijgen nu ze het manifest der akademici i.z. de universitaire expansie steunen en de voorstellen van de brusselse burgemeesters - konferentie verwerpen. Wat hun gewezen voorzitter minister Vanderpoorten niet belet, in antwoord op een interpellatie van VU-volksvertegenwoordiger Anciaux de agitatie der brusselse elite te minimalizeren en als troost te zeggen, dat deze voorstellen de brusselse burgemeesters niet van de plicht ontslaan de taalwetgeving toe te passen. Een handig advokatentruukje en het zoveelste bewijs dat gewezen LVV-voormannen net als gelijk welke kleurpolitieker eerst hun portefeuille of hun zetel vasthouden onder loslating van de «vlaamse beweging» (spreek vlaams uit op zijn Haags)... Hoe intussen de regering het indienen van voorstellen tot wijziging van het statuut van Brussel samenrijmt met het taalbestand mag ze eens komen uitleggen. Indien nog moest bewezen worden dat het taalbestand slechts dient als rem op elk vlaams initiatief, dan krijgen we hier de proef op de som.

In de leuvense kwestie is het proces andersom : de vlaamse openbare menng heeft een jaar lang stelling gekozen voor de overheveling der franstalige afdeling : zonder onderscheid van partij of ideologie dus een zich steeds verbredend en verdiepend vlaams standpunt. Hier moeten uiteindelijk de partijen in Vlaanderen weldra kleur bekennen

P.D.

● Minister Henrion en de pers

onvoldoende kennis van het nederlands

(h. van altena) Sedert Henrion minister van financiën is, werd geen enkele perskonferentie meer belegd in het ministeriële ambtsgebouw, waar de pers nochtans vroeger steeds welkom was.

Jarenlang hielden de ministers van financiën elke maand een perskonferentie waarop ze het maandelijks overzicht van de inkomsten en de uitgaven van de Staat voorlegden en kommentarieerden. Nu wordt dat dokument simpelweg per post aan de kranten bezorgd.

Zo kon men twee weken geleden vernemen dat de opbrengsten van de belastingen gedeeltelijk nog steeds onder de ramingen blijven. Voor de eerste drie maanden van 1967 blijft de opbrengst van de rechtstreekse belastingen b.v. nog altijd 341 miljoen fr. onder de verwachtingen.

In datzelfde eerste kwartaal van 1967 is de staatsschuld gestegen met 9 miljard fr. netto. In het overeenkomstige kwartaal van 1966 was het slechts 4 miljard fr. geweest. Maar we willen die vergelijkingen niet verder drijven. De ontwikkeling van de staatsschuld wordt immers niet alleen door nieuwe obligatie-uitgiften, maar ook door de wettelijke of fakultatieve vervaldagen van de oude schuld beïnvloed.

Over de redenen waarom minister Henrion de kontakten met de pers schuwt (wat onvermijdelijk geleid heeft tot een verslechtering van de betrekkingen tussen het departement en de kranten) zijn verschillende veronderstellingen in omloop. Henrion kent geen Nederlands. Vreest hij dat bij kontakten met de vlaamse pers duidelijk zal blijken dat hij inzake talenkennis volstrekt niet voldoet aan de terzake geldende minimale eisen?

Zijn voorgangers kregen op die perskonferenties menigmaal pertinente, goed gestelde en wel eens moeilijke vragen te beantwoorden. Meestal trokken ze zich goed uit de slag. Eyskens waardig, beslist en met al te veel zelfbewustzijn. Dequae met de sluwheid en het gezond verstand van een westvlaamse boer. En zo verleende elke minister een persoonlijke noot aan die konferenties.

Er wordt gezegd dat Henrion sommige zeer gekwalificeerde en nieuwsgierige financiële joernalisten liever uit de weg gaat. Wat we nauwelijks kunnen geloven, want een man als Henrion die wetenschappelijk sterk staat en in het partikuliere bankwezen een ruime ervaring kon opdoen, moet in staat zijn om zonder kleerscheuren een perskonferentie te houden.

Is het dan toch zijn minderwaardigheid inzake talenkennis die hem kopschuw maakt? Het lijkt ons wenselijk dat in de toekomst geen ministeriële funktie meer gegeven wordt aan lui die de twee landstalen niet of onvoldoende machtig zijn. In geen geval is het duldbaar dat Henrion opgevolgd wordt door een andere ééntalige. Indien de vlaamse pers die eis eenstemmig stelt, zal Van den Boeynant's opvolger er rekening mee moeten houden.

● Toekomst naar de bliksem?

schandaal in het technisch onderwijs

(red.) Bij de bespreking van de begroting van Nationale Opvoeding heeft senator Wim Jorissen met nadruk het vraagstuk gesteld van de 3.000 leerlingen van het middelbaar technisch onderwijs die geen gehomologeerd getuigschrift gekregen hebben omdat zij, na 1 of 2 jaar in de 4de graad lager onderwijs gedaan te hebben, overgingen naar het 2de of 3de jaar van de A3.

De schuld van deze toestand ligt bij de direkteurs van de lagere scholen en bij de direkteurs van de technische scholen die deze jongeren verkeerd ingelicht hebben.

Tans kunnen deze 3.000 jongeren geen eksamen afleggen in het 1ste jaar regentaat of in andere scholen waar zij studeren en dreigt niet alleen een schooljaar verloren te gaan, maar ook hun toekomst naar de bliksem te zijn.

Zelfs van het feit dat centrale eksamenkommissies opgericht werden wisten deze jongeren niets, omdat de schooldirekties in gebreke bleven. Anderzijds blijkt het program van de centrale eksamenkommissies niet overeen te stemmen met dat van de scholen, die nochtans geinspekteerd en betoelaagd werden door het Ministerie van Nationale Opvoeding!

De schuldigen zijn dus geenszins de studenten.

Met aandrang vroeg onze senator een dringende regeling van dit vraagstuk, nog voor de eksamenperiode.

De minister erkende het feit dat deze jongeren geen schuld trof, maar aarzelt de toestand te regularizeren omwille van het precedent.

Senator Jorissen wees op het fundamenteel onrechtvaardige hiervan. Zo men de schooldirekties die fout zijn niet straft, mag men zeker de leerlingen niet straffen, wat thans gebeurt.

De Minister erkende daarop dat de leerlingen inderdaad niet mogen gestraft worden.

Wij kennen senator Jorissen voldoende om te weten dat, wanneer hij zich in een vraagstuk vastbijt, hij niet gauw loslaat.

Wij hopen dat hij zal blijven aandringen op een rechtvaardige oplossing.

Die kan er komen hetzij door een wet, hetzij door een beslissing dat de jongeren zich bij herhaling mogen aanbieden bij de centrale eksamenkommissies zonder hun studies te moeten stop zetten.

Naar we vernamen hield de senator de niet onwelwillende minister onder schot door een bijkomende parlementaire vraag.

Daar de begroting van Nationale Opvoeding nog voor de Kamer moet komen, zullen ook onze volksvertegenwoordigers zich over een oplossing voor deze dramatische toestand van 3.000 jongeren buigen.

baron holvoet

De man is moeten sterven, opdat wij nog even aan zijn aards bestaan zouden herinnerd worden. Baron Holvoet, die bijna een halve eeuw lang « er bij » was in dit land en die gedurende heel die tijd een der belangrijkste ambtenaren van het rijk was, bleek reeds jaren vergeten te zijn door ons en door iedereen vooraleer hij op 93-jarige leeftijd stierf.

Hij is teruggekeerd in de schoot van Abraham praktisch op hetzelfde ogenblik als zijn adellijke konfrater baron Moyersoen. Alhoewel Holvoet en het « goudvinkske »(zoals de Aalstenaars, met een ironische verwijzing naar de penningvastheid van Moyersoen, hem noemden) weinig gemeenschappelijks hadden, zijn ze beiden figuren geweest uit eenzelfde periode : Vlamingen die een belangrijke rol speelden in patriottieke onderdanigheid aan een Belgique à papa dat reeds ter ziele gegaan was vooraleer de twee baronnen het tijdelijke voor het eeuwige ruilden. Zovel Moyersoen als Holvoet waren allerminst uilen en het was niet toevallig dat zij het in hun loopbaan een eind hogerop schopten. En toch hebben ze beiden hun faam en reputatie minstens een decennium overleefd, waren zij reeds praktisch vergeten vooraleer ze stierven. Ook dat is geen toeval. De twee baronnen waren in al hun belgische belangrijkheid figuren zonder achtergrond of klankbodem : als Vlamingen bijna aan de top, maar toch nog altijd iets te ver er vandaan om te behoren tot de waarachtige — want niet-vlaamse — « immortellen »; als getrouwe patriotten vervreemd van hun volk in een periode dat het volk mondig werd en anders ging denken dan volgens de adellijke schablonen. Wie de tweede is in België, wordt daarom nog niet erkend als de eerste in Vlaanderen!

Baron Holvoet is bijna een kwarteeuw provinciegoeverneur van Antwerpen geweest. Hij volgde in 1923 zijn schoonvader Cogels op en werd in 1946 op zijn beurt afgelost door de oud-aktivist en latere socialist Richard De Clerck. Als goeverneur sloeg hij een behoorlijk figuur, alhoewel we toch sterk betwijfelen of zijn lange ambtsperiode een onvergetelijke bladzijde in de geschiedenis van de vlaamse metropool is geworden. Hij was een der pioniers van Imalso, van de tunnel onder de Schelde en van de urbanizatie op de Linkeroever. De knoeiboel die het daar, bij gebrek aan grootse vizie en durf (le Corbusier kon er een woordje van meespreken!) geworden is, blijkt in ieder geval niet van die aard dat er onverwijld standbeelden voor de initiatiefnemers moeten opgericht worden. Baron Holvoet heeft ook een rol gespeeld door bij sociale konflikten in de antwerpse haven te bemiddelen. Bij een dezer gelegenheden — in 1926 — stelde hij een « arbeidskeur » voor de haven op, die ook later nog diensten bewees bij geschillen met de havenarbeiders. Het bewijst toch dat de baron oog had voor sociale en ekonomische problemen, maar het reikt nauwelijks uit boven wat iedere willekeurige provinciegoeverneur in zijn plaats zou hebben gedaan.

Holvoet was een klein en pezig manneke, een gesloten en ietwat hooghartig karakter dat blijkbaar weinig of geen behoefte had aan sociale omgang. Aan het leven in zijn provincie nam hij slechts deel voor zover het de aktiviteiten en festiviteiten van de — uiteraard franstalige — upper ten betrof. We zouden niet durven beweren (want wie kan de harten en nieren doorgronden?) dat hij slechts afkeer en verachting koesterde voor het gewone volk; in ieder geval legde hij het er zorgvuldig op aan dat er tussen hem en het volk praktisch nooit lijfelijk en menselijk kontakt ontstond.

De vergaderingen van zijn provincieraad volgde hij, alsof hij er niet bij hoorde. Hoog verheven op zijn kateder boven het plebejisch gewoel (voor zover het al eens woelig was en daar zorgden de vlaams-nationalisten geregeld voor) werkte hij onverstoorbaar verder aan de ambtelijke stukken waarachtig hij zich — de eeuwige monokel in het rechteroog geklemd — verschool.

Hij is jaren het mikpunt geweest van de flaminganten en de « Pallieter » (die van na de eerste wereldoorlog, waar Filip de Pillecijn zijn scherpste pen voerde) kon zijn bloed wel drinken. We hebben het monokel-gelaat van de baron trouwens voor het eerst aanschouwd in een van de meesterlijke karikaturen die steeds de omslagbladzijde van de « Pallieter » sierden.

Holvoet is quelqu'un qui a bien mérité de la patrie. Tijdens de eerste wereldoorlog was hij prokureur des koning te Brussel en in die funktie schoot hij de hoofdvogel van heel zijn carrière af : hij vaardigde een aanhoudingsbevel uit tegen Tack, de voorzitter van de Raad van Vlaanderen. Indien hij te dier gelegenheid al gehoopt mocht hebben op een draagbaar vaderlands martelaarschap in een van de komfortabele kastelen die des Kaisers Kulis als gevangenissen voor grote patriotten gebruikten, dan ging die vlieger niet op. Het bleef een « geste » in het ijle...

Na de tweede wereldoorlog was Holvoet kabinetschef van de prins-regent en hij zal in die funktie Charles wel niet geadvizeerd hebben tot meer menselijkheid tegenover de incivieken. De man die Tack deed aanhouden, zal wel niet voor Borms gepleit hebben!

Borms is twintig jaar dood, maar zijn naam allerminst vergeten in Vlaanderen. Holvoet's naam komt even terug in het nieuws omdat hij, met jaren vertraging, zijn reputatie gevolgd is.

dio Genes

● Dinamisme en ondernemingslust

het vlaams ekonomisch kongres

(h. van altena) Op 19 en 20 mei zullen de vlaamse ekonomisten voor de achtste maal hun tweejaarlijks kongres houden. Ditmaal te Gent. Verleden week werden de lijvige boekdelen met referaten aan de pers voorgesteld, als hoogtepunt van een maandenlange voorbereiding, waarvan de kosten voor een ruim deel gedragen werden door de Generale Bankmaatschappij.

Het is een nieuw bewijs van de opgang en van de bloei van de akademisch beoefende ekonomische wetenschap in Vlaanderen.

De eerste wetenschappelijke ekonomische kongressen werden na de tweede wereldoorlog ingericht door de verenigingen van oud-studenten. De desbetreffende verenigingen van de Universiteiten van Leuven en Gent en van beide antwerpse Handelshogescholen hebben zich aldus uitermate verdienstelijk gemaakt. Maar ze zijn geen geleerde genootschappen, en dus werd gezocht naar een ander organizatorisch draagvlak voor die kongressen.

Nadat de Vereniging voor Ekonomie opgericht was, werd de voorbereiding van de kongressen aan haar overgedragen. Ondertussen waren de kongressen inzake kwaliteit en kwantiteit uitgegroeid tot manifestaties die hun weerga in België niet vinden. De Société Royale d'Economie Politique, waar de vlaamse ekonomisten wel nooit geweerd werden maar waar ze toch ook nooit « hun draai » konden vinden, zal nu allicht betreuren dat ze zoveel dinamisme en ondernemingslust en zoveel wetenschappelijke ijver niet heeft kunnen aantrekken. Voor Vlaanderen zijn de kongressen en de Vereniging een aanmerkelijke winstpost.

De lasten van de organizatie van zulke massale kongressen zijn zeer zwaar. Telkens heeft men sterke financiële en industriële instellingen gevonden die bereid waren de financiële en administratieve lasten te helpen dragen. We verklappen geen geheim als we hier schrijven dat de Kredietbank, Gevaert, de Bank van Parijs en van de Nederlanden, de Generale Bankmaatschappij en nog andere belangrijke ondernemingen hun royale steun aan de Vlaamse Wetenschappelijke Ekonomische Kongressen niet onthouden hebben.

Misschien pas het even de pioniers te herdenken. Van meet af aan was de stevigste bazis de geestdrift en de overtuiging van een groep Vlaamse ekonomen, naamloos en bescheiden. Daarnaast waren er vooraanstaanden die van in den beginne hebben meegewerkt : Eyskens en Vlerick, De Vreker, Van Waarschoot en Naessens, De Clerck en Vanneste, Wauters en Mertens de Wilmars, Goris, E.P. Taymans e.a. We vergeten er waarschijnlijk nog heel wat.

Ze hebben een van die in Vlaanderen te zeldzame voorbeelden gegeven van een samenwerking omwille van de wetenschap en van het gemeenschapsbelang, wars van alle partijpolitiek. De Volksunieman zit op die kongressen naast de C.V.P.-er, de socialist, de liberaal, de politiek ongebonden wetenschapsman of alleenloper. We hopen dat het zo in lengte van jaren blijven mag, zonder bijbedoelingen, zonder touwtrekkerij.

WIJ nazijn

vlaams nationaal

NAAR KONGO

Volgens het agentschap Belga (dat de nederlandse vorstin haar... 38e verjaardag laat vieren, i.p.v. haar 58e. Galant zijn ze wel bij ons nationaal nieuwsagentschap...) worden in vlaamse kringen te Antwerpen in het algemeen en bij de VMO in het bijzonder huurlingen voor Kongo geronseld. De gerechtelijke politie heeft een onderzoek ingesteld nadat enkele weken geleden een honderdtal huurlingen met onbekende bestemming naar het buitenland afreisden. Tussen de regels van dit Belga-bericht moet men dan onder-verstaan dat het allemaal VMO- of wat minder stevige -kerels zijn, maar toch vlaamsgezind. Als ons blad dus volgende week niet verschijnt weet ge waar we naartoe zijn...

GEEN KANDIDATEN

De prokureur des konings te Brussel zoekt vruchteloos drie kandidaten voor de funktie van substituut, nederlandse taalrol. Hij kan er geen vinden omdat de nederlands afgestudeerde dokters in de rechten een veel beter betaalde job in de rechtskundige kabinetten vinden en ten tweede omdat de promotiekansen voor jonge nederlandstalige magistraten te Brussel zeer gering zijn. Ten derde zijn er veel meer strafzaken in de nederlandse procedure dan uit de — vervalste — taalstatistieken voor het brusselse blijkt, wat overwerk betekent, vermits er onvoldoende funkties op de nederlandse taalrol voorzien zijn. Dat Brussel op 't vlak der belgische magistratuur en dezer houding tegenover de vlaamse problematiek nog een stukje straffer zou zijn dan in Vlaanderen zelf, met zijn fransgezinde magistratuur, wisten we. Deze stand van zaken bewijst nog eens hoe sterk Brussel als hoofdstad ook op juridisch vlak te kort schiet.

DE « OORLOG » DER BELGISCHE BURGEMEESTERS

U herinnert zich dat de antwerpse burgemeesters-konferentie enkele tijd geleden in een rezolutie de denationalizerings-politiek van de brusselse gemeentebesturen aan de kaak stelde en in deze rezolutie het verbaal vasthouderskompleks van Lode Craeybeckx een expansie bezorgde, die meteen de antwerpse burgemeester in onverdacht gezelschap bracht. De bond der burgemeesters en schepenen van het arrondissement Brugge heeft zich nu bij deze rezolutie aangesloten, nadat deze van het turnhoutse dat al gedaan hadden. Daardoor waarborgen deze CVP-burgemeesters zich een anonimiteit, die meteen hun gebaar sterk minimalizeert. Wedden dat de pas gevierde Miele Claeys van Gent het op een zelfde wijze zal aan boord leggen, om op zijn beurt eventjes Brussel vast te houden, ten einde in eigen midden de zoetwaterflamingant te kunnen uithangen en tegenover de brusselse machtshebbers de naamloze vasthouder ?

In « De Vlaamse Oudstrijder » — het blad der V.O.S.sen — werd vóór de anti-atoombommarsj geschreven dat de vlaamse oudstrijders deze marsj « in principe zeker niet ongenegen » zijn, maar dat — tegen de uitgesproken linkse kleur die de betoging de jongste jaren had — de aanwezigheid van 10.000 jongeren-zonder-oogkleppen en zonder links eenrichtingsverkeer het enige tegengewicht is. In die geest namen een aantal vlaams-nationalisten — w.o. senator Jorissen en volksvertegenwoordiger Babylon — dit jaar deel aan de betoging. Ze stapten op achter een spandoek waarvan de tekst de essentie van wat de hele marsj zou moeten zijn treffend weergaf : « de prijs van twee bommenwerpers — oplossing van de melaatsheid ». Deze tekst stamt van een uitspraak van de vlaamse « dokter der melaatsen », dr Van Hemelrijck, die heeft bewezen dat inderdaad met het geld dat twee moderne bommenwerpers kosten de plaag van de melaatsheid totaal zou kunnen uitgeroeid worden.

2 MEI

Daags na het feest van de arbeid zal minister Grootjans — goed uitgerust — een besluit treffen in de kwestie van de franstalige school van Wemmel. In een eerste uitgave van dit verfransings - experiment kregen de frankofonen van deze brusselse randgemeente met faciliteiten de kous op de kop wat het inciviek gemeentebestuur niet belette alle mogelijke karpersprongen uit te halen om aan de sluiting van deze luxe-kasteschool te ontsnappen.

Nu eens zien of de h. Grootjans werkelijk de felicitaties van zijn vrienden uit het Vlaams Liberaal Verbond, waarmee ze hem deze week besprenkelden, ook verdient.

SLECHT GEINSPIREERD

La Libre Belgique is de laatste tijd bepaald slecht geinspireerd. Op het kollokwium « Universiteit en volk » heeft ze de vlaamse kommunist Jef Turf als de frankofone kommunistische senator Terve gezien en daar allerlei dingen gehoord, die er niet werden gezegd of niet door de personen, wien ze goedkeuring van « Walen buiten » of eisen van «staatsuniversiteit Antwerpen» in de mond legt. Ook meldde ze het ontslag van de h. Rens, voorzitter van de nationale raad voor wetenschapsbeleid, wat onjuist bleek te zijn. Met de informatie van de Libre en haar oordeel des onderscheids is het de laatste tijd dus triestig gesteld. Wat eens de roem van deze krant uitmaakte is dus ook al teloor gegaan.

BOEKHOUDINGEN...

Bij het slot van zijn betoog bij de bespreking van de begroting van Nationale Opvoeding stelde senator Jorissen enkele rake vragen over de boekhouding van de universiteiten.

's Anderendaags heeft minister Grootjans hem het schriftelijk antwoord daarop gegeven.

Daaruit blijkt dat op 20 april de begrotingen van Gent, Luik, Bergen en Gembloers nog niet ingediend waren.

...VAN UNIVERSITEITEN...

Op de vraag over het gebruik van de staatsgelden per taalstelsel antwoordde de minister:

« De normen volgens dewelke de universitaire instellingen statistische gegevens dienen over te maken met betrekking tot het aantal studenten, verdeeld per Fakulteit en per taalstelsel, met vermelding van de overeenstemmende financieringsmiddelen, werden vastgesteld bij ministerieel besluit van 12 april jl., dat eerlang in het staatsblad zal bekend gemaakt worden ».

« Vermits deze gegevens zullen worden meegedeeld samen met de rekeningen en krachtens art. 10 van het K.B. van 16 september 1966 deze laatste vóór 31 mei dienen ingediend te worden van het jaar volgend op het dienstjaar waarop zij betrekking hebben, is er geen sprake van in gebreke blijven».

« De onderscheiden universitaire instellingen worden dan ook verzocht, de gevraagde extrarekenplichtige nota's vóór 31 mei e.k. in te dienen ».

...BRENGT KLAARHEID

Hiermee is dan een eerste epizode van de strijd afgelopen. Senator Jorissen had al vroeger aan de hand van parlementaire vragen en ook in de speciale kommissie voor de koepelwet aangedrongen op de indeling van de boekhouding van de universiteiten ook volgens taalstelsel. De minister is dus thans op dit verzoek ingegaan.

Binnenkort zullen we dus weten, voor hoeveel de vlaamse gemeenschap hier bestolen wordt en zal de tweede faze voor goed kunnen beginnen. Om aan deze diefstal een einde te maken !

ONDENKBAAR

Telkens in de berichtgeving gesproken wordt over grote mannen (« staatslieden » worden ze ook wel genoemd) die « van gedachten hebben gewisseld », vraagt een ironische geest als Nemrod zich onmiddellijk af of er dan wel gedachten waren die konden « uitgewisseld » worden. Worden er woordrijke verklaringen meegedeeld of zogezegde gebeurtenissen verhaald die niemand, op geen enkele wijze, toetsen kan, dan lijkt dat onvermijdelijk tijdverlies in het moeizame zoeken naar wat er eigenlijk wel zou kunnen gebeurd zijn, of naar wat dan wel écht de bedoeling, het plan zou kunnen zijn.

Het wordt echter pas grappig en treurig tegelijk als men zo, zelfs met de ellebogen (zoals de niet zo gelukkige uitdrukking het zegt), tasten kan hoezeer alles door vooroordelen, onwetenheid en — ellendig genoeg — ook door kinderlijke pretentie en bijna ongelooflijke domheid wordt bedorven. Wie enig geheugen heeft kan nagaan hoe, in het kader van de alomgeroemde ontspanning tussen Oost en West, de verkiezingen in de kommunistische landen steeds meer als normale verkiezingen worden voorgesteld. Er was dit jaar een heel speciale aandacht nodig om te beseffen dat verkiezingen in het vaderland van alle « échte demokraten » niet zoveel verschillen van het afhalen van een persoonsbewijs !

Bijna niets is ondergronds en wellicht ook onbewust zozeer aanwezig bij hen die mensen willen overtuigen, hen willen inlichten, dan het uitsluiten van alles wat niet overeenstemt met de eigen kennis, de eigen wijze van denken, de eigen informatie. Wat hiermee niet overeenkomt is gewoonweg « ondenkbaar ». Het zou niet zo moeilijk zijn, dit met zeer pittige en konkrete gevallen te illustreren. Maar dat wordt dan blijkbaar wel wat té persoonlijk... Toch één enkel, ten slotte onschuldig voorbeeldje : over het levensverhaal van de nu verongelukte Komarov, de Sovjet-ruimtevaarder, werd zondagavond in het televizienieuws verkondigd dat hij in 1942 zijn opleiding kreeg als straaljagerpiloot. Bijna niemand denkt er dan aan dat de straaljager pas helemaal aan het einde van de oorlog en wel in de Duitse luchtmacht op het toneel verscheen ! Maar het is natuurlijk ondenkbaar dat een dergelijk man in een dergelijk land bij een dergelijke opleiding niet onmiddellijk tot het allerbeste zou worden opgeleid !

Historische voorbeelden zijn dan nog wel het ongevaarlijkst. Omdat het voor de franse generale staf « ondenkbaar » was dat duitse divizies door de Ardennen zouden trekken, slaagde het duitse offensief van mei 1940. De Maginotlinie bleef opzij liggen, en de oprukkende franse troepen trokken eveneens opzij van deze « ondenkbare » invalsweg op... Omdat het « ondenkbaar » was dat de opstandige Viets bij Dien Bien Phoe over mortieren en voldoende munitie zouden beschikken, leden de Fransen daar hun beslissende nederlaag...

Omdat het « ondenkbaar » is dat de massa niet zou oprukken in de « zin van de geschiedenis » moet, wie de massa wil hebben, in de « zin van de geschiedenis » oprukken. Ook als die massa er blijkbaar niet is. Ook als die « zin van de geschiedenis » een geloof vraagt dat groter moet zijn dan welk religieus geloof ook. En dan kunnen de stapels onweerlegbare feiten bergen hoog worden : ze zijn onbelangrijk omdat zij in strijd zijn met wat « ondenkbaar » is — ten minste volgens de maat van de « denker » !

Wellicht heeft de zoeker naar inzicht, wellicht heeft de wijsheid maar één enkele bondgenoot : de werkelijkheid. Daartegen botsen alle « ondenkbaar's » en vallen in scherven.

NEMROD.

Wij nazijn

vlaams nationaal

INCIVIEK AMBTENAAR

Senator Vanden Daele ondervroeg Wigny, minister van justitie en franse kultuur, over het feit dat een lid van zijn kabinet in een omzendbrief aangezet heeft tot overteding van de taalwet op het onderwijs, o.a. door het nemen van een fiktief adres door vlaamse ouders in Wallonië. Erger nog : deze ambtenaar stelde voor, dat een centrum zou opgericht worden om juridische bijstand te verlenen aan in moeilijkheden verkerende ouders omwille van dergelijke taalkwesties. « Zo de minister de betrokkene niet wil wegsturen (hoewel dit normaal zou zijn) dan heeft hij hem toch ten minste een administratieve blaam gegeven ? ». Dat bleek uiteindelijk wel het geval te zijn. Wigny wou zich redden door de inciviek in kwestie van ambtenaar tot « gelastigde » te « degraderen ». Vanden Daele verkreeg van zijn fraktie geen steun tot onderbreking van de zitting, om over dit ergerlijk geval van provokatie en incivisme te beraadslagen. De CVP-senaatfraktie vond de zaak niet belangrijk genoeg. Daarmee geeft ook zij aan burgemeesters en ambtenaren, die de taalwetten dagelijks verkrachten, een premie.

VADERLAND GERED

Vicomte Terlinden, bij tijd en wijle medewerker van de Libre, heeft het gevonden. Omdat er zoveel Walen zijn met vlaamse namen en Vlamingen met waalse zelfs onder de « extremisten » uit beide kampen, omdat bij vb. Luik als naam van germaanse oorspong is, en omdat er zoveel gelijke folkloristische gebruiken in beide landsgedeelten zijn, kan er geen sprake zijn van België op te delen in Vlaanderen en Wallonië. Het bekende lied dus, dat met de etnische, ekonomische en politieke werkelijkheid van vandaag niet in het minst rekening houdt. We zouden deze « boergondische » vizie niet aanhalen ware het niet dat vicomte Terlinden dezer dagen in een hoofdartikel van de Libre ijskoud beweerde dat hij op 7 juni 1940 met een memorandum, waarin bovenstaande gegevens verwerkt waren, België behoed heeft voor de door de Duitsers zogezegd voorgenomen deling van België in twee generaal-goevernementen.

DE REDDER

Hij maakte het memorandum over aan een zekere dr. Gobhardt die er zo onder de indruk van kwam dat hij het aan Hitler doorstuurde. Die prompt besloot, van zijn twee generaal-goevernementen voor België af te zien. Over de werkelijke redenen waarom Duitsland een dergelijk plan nooit doorvoerde (de druk van de belgische dinastie, de doorslaggevende belangen van de militaire eisen — geen onrust van welke aard ook in bezette gebieden zolang de oorlog duurt —, het spel van geven en nemen tegenover Frankrijk enz.) wordt met geen woord gerept. Vicomte Terlinden moet nu eenmaal België in 1940 gered hebben. Dat een blad als de Libre dergelijke nonsens opneemt kan niet anders dan uit de overweging voortvloeien : het federalisme, dat tans snel wassend getij is, moet met alle middelen verdacht gemaakt worden. Zelfs met de meest belachelijke. Et voila pourquoi votre fille est muette...

ZINGENDE EX-NON

Ex-sœur Sourire, die destijds in de USA voor haar orde (Dominikanessen) met zang, gitaar en « religieuze » levensliedjes fortuinen verdiende en daarna « haar kap over de haag wierp», vindt dat de Gaulle beter bekend is dan... Kristus. Daarmee heeft ze o.i. haar frankofiele gevoelens duchtig laten blijken, wat echter voor een belgische, zelfs ex-non, nog altijd niet staatsgevaarlijk is. Het zijn trouwens altijd nonnen geweest die in Vlaanderen voor de « culture latine » zorgden...

Een andere uitspraak van het zingend orakel is dat de paus de pil niet kan verbieden. Wat het wicht dan niet belet te zeggen dat ze met haar nieuwe lied « Glory be to God for the golden pill » (Glorie zij God voor de gouden pil) zal wachten tot de paus zich terzake zal hebben uitgelaten. Hoe ze dat dan samen rijmt met haar opvatting dat de paus het gebruik van de geboortebeperkende pil toch niet kan verbieden, behoort waarschijnlijk tot het gebied van het moderne « religieuze » rationalisme. Jeanine Deckers ex-soeur Sourire is trouwens tegen het celibaat, acht het mogelijk dat zij zelf nog met een Dominikaan zal trouwen « en dominikaanse babies zal krijgen ». Als men het ons vraagt : dat vrouwmens hengelt al lang naar een man en in haar «religioziteit» hebben wij in elk geval nooit een zier geloofd. Maar van wansmakelijke publiciteit kent ze iets.

FRANSE BELANGSTELLING

De Franse pers blijft belangstelling koesteren voor de Belgische markt. Reeds geruime tijd geleden begon « Le Monde » met een vrijdaagse « belgische bladzijde », die doorgaans lezenswaardig proza bevat. Zo was « Le Monde » een van de zeldzame franstalige kranten die de week na het Volksunie-kongres een uitvoerige, vrij objektieve en nogal gunstige beschouwing aan deze gebeurtenis wijdde. Het belang van een dergelijk artikel in zo'n blad, dat dan toch hoofdzakelijk te Brussel en bezuiden de taalgrens gelezen wordt, hoeft niet onderschat te worden.

Voortaan zal ook « France Soir » alle weken een belgische bladzijde brengen.

Nadat het blad die beslissing had meegedeeld, haastte Vanden Boeynants zich om een telegram met gelukwensen aan de direkteur-generaal van de krant, de heer Lazareff, te sturen. In dat telegram was er natuurlijk volop sprake van de banden tussen België en Frankrijk.

Zo ontpopt de eerste-minister zich niet alleen als een reklame-agent van « France-Soir », maar tevens als de verwoede partizaan van de belgo-franse alliantie die hij als overtuigd zinneke natuurlijk hoort te zijn !

Stel je voor dat V.D.B. aan de Akense krant, die een bladzijde met nieuws uit en voor de Oostkantons brengt, felicitaties zou gestuurd hebben ! Of aan « WIJ », omwille van de regematige kroniek uit Nederland...

Natuurlijk wil onze nationale vleeshouwer in hoofdzaak, dat « France-Soir » hem gunstig gezind is.

Verleden vrijdag richtte de V.U.-St Niklaas haar tweede kleinkunstavond in. De zaal « Serwir » was weer bomvol gelopen. Na Miel Cools en het kabaret « Rommelpot » was het tans de beurt aan o.a. Boudewijn de Groot die na afloop van zijn optreden geïnterviewd werd, samen met volksvertegenwoordiger M. Coppieters.

ROND DE OMSCHAKELING IN LIMBURG EN ELDERS

DES PUDELS KERN

In de vrije tribune van de Standaard van 20 april schrijft prof. dr. R. Vandeputte : « Menigeen gaat erover akkoord dat het ondernemers-initiatief moet geëerbiedigd worden en dat de overheid geen bedrijven kan tot stand brengen... Ziedaar dan het pijnlijke dilemma : wanneer geen nieuwe nijverheden door bedrijfsleiders worden gesticht, hoe kan men een werkgelegenheid verschaffen aan de arbeiders, die noodzakelijkerwijze de werkhuizen moeten verlaten ? Met recht liet professor Van Waterschoot gelden dat op dit gebied een zekere programmatie onontbeerlijk is... Al groeit blijkbaar de belangstelling voor de programmatie, toch is ze, helaas, in ons land nog geen werkelijkheid geworden ».

Wij hebben sinds jaar en dag dezelfde tezis verdedigd, vooral in de zwarte maanden der Zwartberg-krizis. We plaatsten onze vizie evenwel in een breder socio-ekonomisch perspektief, wortelend in onze federalistische levensbeschouwing.

Het recht op arbeid en het recht op bestaanszekerheid werden ingeschreven in het charter van de Rechten van de Mens. Het is evenwel duidelijk dat in ons land (en in vele andere !) de rechtsbedeling, voortvloeiend uit deze erkende rechten, niet verzekerd is. Er bestaat geen wet of geen instelling, die het recht op arbeid realizeert. De afgedankte zal ondervinden dat het recht op werkloosheid konkreter is dan het recht op arbeid.

Het initiatief van de privé-ondernemers beslist over de werkverschaffing (de staat als werkgever buiten beschouwing gelaten), maar de gemeenschap (via vadertje staat) wordt verantwoordelijk gesteld voor de werkloosheid.

Hier klopt iets niet. Hier kraken de scharnieren. We zouden durven stellen dat hier de krizis in ons maatschappelijk bestel — in de mate dat dit een arbeidsbestel is — wortelt.

Indien het neo-kapitalisme waarin wij leven niet in staat is deze strukturele krizis van het bestel te overbruggen, zal het ineenstorten. Produktie en arbeidsinzet zijn de lotsverbonden bronnen der welvaart.

Ondernemer en arbeiders zijn er echter nog niet in geslaagd een gemeenschappelijk dak boven hun hoofd te bouwen. Ieder houdt zijn regenscherm boven het hoofd. De ondernemer dekt zich door al te eenzijdig zijn problemen van produktie en afzet op te lossen. De arbeider wil vooral zijn eigen sociale veiligheid verzekerd zien. De solidariteit in het hele bestel — afgestemd op massakonsumptie — valt uiteen zodra, om duistere redenen, de afzet gaat stagneren. De krizis is daar.

Dan gaat men deze kurieuze situatie aanvaarden (o die kracht van voorbijgestreefde ekonomische wetten) dat het arbeidsproces wordt vertraagd, dat arbeiders worden uitgestoten uit een welvaartsbestel waarvan iedereen weet dat het berust op de arbeid en het full employment.

Men gaat verkiezen dat de arbeider zijn bijdrage tot de produktie en de welvaart opgeeft en men gaat hem vergoeden voor een streng gekontroleerd nietsdoen.

Met zulk statuut krijgt de arbeider geen gestalte. Hier schendt de demokratie haar gelaat.

Deze demokratie heeft nochtans ervaring genoeg opdat we zouden weten dat de volkswelvaart niet geboren werd uit het vrije spel van ekonomische wetten.

Tot op heden heeft men met enig sukses gedokterd aan een aantal ziekte-verschijnselen in ons westers industrieel bestel , men heeft de arbeiders uit hun materiële nood verlost, doch men heeft niet de verbeeldingskracht opgebracht om de strukturen aan te passen aan het nieuwe maatschappijbeeld.

Dit zal niet kunnen gebeuren zonder aan de arbeiders een groter verantwoordelijkheid te geven in de produktie. De federalistische vizie op dit probleem is deze dat de van haar eigen instellingen vervreemde maatschappij haar samenstellende organen moet herbekleden met nieuw gezag en eigentijdse verantwoordelijkheid.

Op het praktische vlak van arbeid en produktie wil dit o.m. zeggen dat de sindikaten iets meer moeten worden dat wat ze zijn : een verzekeringslichaam tegen de wisselvalligheden van het arbeidersbestaan. Zij dienen op een of andere wijze als verantwoordelijke medebeheerders in het produktieproces aan te treden.

Het zal geen gemakkelijke weg zijn. De problemen zijn ingewikkeld en veranderen voortdurend. Het zijn de gezagdragers van de staat, die de weg dienen te tonen voor deze evolutie. Door o.m. het programmeren van een Planbureau en van het medebeheer door de werknemers heeft de Volksunie in haar jongste kongres bewezen dat zij begrepen heeft dat de zoveel besproken omschakeling van ons arbeids- en produktiepotentieël maar mogelijk wordt door het vernieuwen of het vervangen der verouderde politieke, sociale en ekonomische strukturen door eigentijdse instellingen.

« Des Pudels Kern » werd op ons kongres geprojekteerd.

J. OLAERTS.

SIMONET, BESTE VAN DE SLECHTE...

De burgemeester van Anderlecht, tevens BSP-volksvertegenwoordiger voor Brussel, speelde zich deze week bij twee gelegenheden als dé voorvechter van de brusselse anti-vlaamse voorrechten op taalvlak in de kijker. In zijn tussenkomst na de interpellatie Anciaux in de Kamer beweerde hij zonder blikken of blozen dat de burgemeesters van Brussel nooit geweigerd hebben de taalwet toe te passen, doch met hun voorstel tot oprichting van een brusselse agglomeratieraad alleen willen bijdragen tot een verbetering van het klimaat, dit volgens de wens van de brusselse bevolking. In zijn eigen gemeenteraad was Simonet veel kategorieker. Burgemeester Simonet wou een eenparige goedkeuring van zijn houding in de brusselse brgemeesterskonferentie. Zijn standpunt was dat Brussel geen rekening hoeft te houden met de mening van Walen of Vlamingen in wat hij als een zuiver brusselse aangelegenheid beschouwt. Op de bezwaren dat, zoals de brusselse gemeentevaderen nu te werk gaan, ze de rol van Brussel als hoofdstad van een tweetalig land volledig over het hoofd zien, ging hij niet eens in.

... LIET MASKER VALLEN

De voorstellen werden dan door de socialisten, liberalen en CVP-ers goedgekeurd behalve 3 CVP-ers die zich onthielden, omdat ze met de strekking van de burgemeestervoorstellen in taalverband niet akkoord gaan. Tot een tegenstem hadden deze zgn. Vlamingen van Anderlecht niet eens de moed.

Meteen heeft Simonet het masker van « begrijpende en met goede wil bezielde » frankofone brusselse magistraat laten vallen. De Standaard vond hem enkele weken geleden een der zeldzamen onder de brusselse prominenten, die een inspanning deed om aan de vlaamse eisen tegemoet te komen. We schreven toen, dat Simonet in werkelijkheid nog gevaarlijker was dan zijn opgeblazen, zelfvoldane kollega's. Deze week is gebleken hoezeer we gelijk hadden tegen de arglistige politiek van deze koele antivlaamse berekenaar stelling te nemen. Zullen de naïevelingen van de vlaamse C.V.P. nooit geleerd zijn ?

STIJL 1870

Er liep dezer dagen in « De Standaard » een interessante artikelenreeks van Manu Ruys over de politieke opinie in Wallonië. Als eerste liet de « Standaard » - redakteur de Luikenaar Perin aan het woord. Perin heeft altijd iets boeiends te vertellen en hij is een meester van de vlijmscherpe diagnose.

Maar wat een oubollige, « romantische » argumenten sluipen er soms in zijn redenering. Zo zegde hij dat de Walen « niet naar het noorden kijken, maar trouw willen zijn aan hun historie : d.w.z. een overgangsgebied vormen tussen Noord-Frankrijk en het Rijnland ».

Een « overgangsgebied » willen zij echter helemaal niet vormen : ze sluiten zich immers volkomen af van de taal en de kultuur van het Rijnland. Ze gunnen zelfs de enkele tienduizenden duitstaligen in hun provincies niet eens een plaats onder de zon.

Perin's woorden sluiten echter aan bij de — inderdaad historische — vizie van een waalse bufferzone tussen Noord-Frankrijk en Duitsland.

Dat is dan stijl 1870. In het Europa van 1967, nota bene...

De heldere latijnse geest lijdt soms onder een teveel aan latijnse geestdrift !

WIE WINT ?

Het is grappig om dezer dagen Volksgazet en Het Volk te lezen. Volgens Volksgazet is het ABVV in de sociale verkiezingen aan de winnende hand : vergeleken met de uitslagen van 1963 zou het ABVV reeds 35 zetels gewonnen hebben en het ACV in dezelfde ondernemingen 23 zetels verloren. Het Volk geeft geen cijfers en beweert voorzichtig « sukses van 1963 bevestigd », om zich dan tot over de oren in de uitslagen voor Limburg te begraven, waar het ACV 201 mandaten zou hebben, het ABVV 59 en de liberalen 4. Er wordt echter niet gezegd of deze cijfers een winst voor het ACV betekenen. Het feit dat het ACV geen cijfers voor gans het land geeft versterkt de indruk van vorige week, nl. dat het ACV niet de uitslagen van 1963 zal bevestigen doch een (voorlopig nog l i c h t e) achteruitgang boekt. Cijfers liegen niet en een vakvereniging die een reaktionaire regering steunt moet daarvan de gevolgen op sindikaal vlak ondergaan. Dat ligt in de lijn van de logika. Dergelijke vaststellingen sluiten geenszins enige voorkeur voor dit of gene sindikaat in.

DOKTER PAARDEKOPER

De volgens de linkse en frankofone pers en de verlichte geesten die het in de Wetstraat voor het zeggen hebben voor onze veiligheid (sic) uiterst gevaarlijke dr. Paardekoper heeft ondanks het hem door België opgelegd spreekverbod te Hove voor 150 aanwezigen het woord gevoerd. Hij sprak over « De Kerk en de Vlaamse Beweging » en gispte in scherpe bewoordingen de hogere geestelijkheid, die hij in grote mate verantwoordelijk acht voor de huidige toestand, omdat de hogere klerus steeds de partij van de volksverdrukkende, frankofone minderheid in Vlaanderen en van de unitaire machten in de staat koos. Rijkswacht en politie wisten van niets en aldus kon dr. Paardekoper ongehinderd spreken. 2-1 voor Paardekoper in de wedstrijd Nederlandse Eenheid — Belgische Bekrompenheid en Eenzijdigheid. Intussen is de une et indivisible patrie des arts nog niet ineengestort. En Wigny ? Hij is ook geen van de wakkerste...

Wij hadden al lang de hoop opgegeven, u ooit te kunnen vergasten op de foto van de twee Brusselse patriotten die op 9 april naar Merksem kwamen om er hun afgerichte bijt-honden los te laten op de mensen die de Bormsmis gingen bijwonen. We meenden dat er — spijtig genoeg — geen enkele foto van het illustere kwartet bestond. Zopas echter stuurde ons een lezer bijgaand kiekje op dat we héél graag afdrukken, ter herinnering aan de periode dat het vaderland moest gered worden door een dog en een (nota bene : duitse) scheper.

VENIJN IN DE STAART

De regering is prompt op tijd geweest met haar eerste reeks volmachtbesluiten. Het is een zeer lijvig dokument dat inderdaad van « dinamizering » — om een nieuw woord, gelanceerd door de « neerlandicus » Vanden Boeynants, te citeren — getuigt, altans in het kernkabinet. De vraag die onmiddellijk oprijst is, of de regering ook in de verwezenlijking van al die plannen een zelfde dinamiek aan de dag zal leggen, als geheel en per departement. Men kan er op aan, de meeste pappenheimers kennende, dat dit niet het geval zal zijn, zeker niet per departement.

Deze vlugge timing staat in schrille tegenstelling met de drie jaar die men heeft moeten wachten op de publikatie der eerste besluiten van de taalwet van 1963. Het is een vergelijking, die wij (en anderen) niet voor de eerste keer maken doch het kan geen kwaad er af en toe aan te herinneren, omdat het de mentaliteit van het unitaristisch bewind te voeten uit tekent.

Wat nu de « eerste trein volmachtbesluiten » betreft, wij zijn niet de enigen om vast te stellen, dat de regering een psichologische operatie uitvoert : ze houdt de mooie teorie van de sanering en de hervorming voor aan de ouverture van de praktijk der volmachten; de kwade zaken zullen pas later aan de orde komen. Op zich zelf zijn er inderdaad goede « kompartimenten » in deze eerste trein. We stellen bij vb. vast dat de regering een einde zou willen maken aan de bijna teugelloze vrijheid (die men eerder losbandigheid moet noemen) van de parastatale instellingen. De vraag is echter : hoe zal deze kontrole en zonodig overname van het beheer in bepaalde cruciale gevallen in de praktijk gebeuren ? Als men weet dat de parastatale instellingen volgepropt werden met partijkreaturen en dat deze via de partijstrukturen invloed uitoefenen op de partijleidingen en op de regeringen (wanneer de betrokken partijen daarin zetelen, en wanneer zetelen de drie « beroepsaflossers » daarin niet ?) dan staan we toch zeer sceptisch tegenover de praktische verwezenlijking van dit op zich zelf gezond opzet. De proef zal om te beginnen geleverd moeten worden met de RZIV, die een begroting 1967 heeft ingediend met 1,1 miljard tekort, die door de regering werd verworpen. Zelfs dan nog moet de regering volgens de wet 27 % van dit dificiet bijpassen. Indien ze haar veto handhaaft dan zal ze zelf voor de middelen tot een begrotingsevenwicht moeten zorgen. Dat kan uiteindelijk niet anders dan op de rug van de verzekerden gebeuren, hoeveel sociale wierook het ACV ook de volmachtregering nu toezwaait (uit elektorale berekening trouwens). Het zou ons niet verwonderen dat deze « wagon » in de « tweede trein » zal ingekoppeld worden. De vaagheid van de regering over dit onderwerp in het kader der volmachtbesluiten laat niets goeds verhopen.

Er is de politiek van ekonomische expansie. Alle waarnemers zijn het er over eens dat hier de regering veel te hoge verwachtingen koestert met haar plannen. Hoe is trouwens een ekonomische heroplevingte verhopen, zelfs met de instelling van een fonds van 5 miljard en van een permanent bureau voor gekoördineerde inspanningen tot aantrekking van buitenlandse investeringen, wanneer alle ingewijden met quasi-zekerheid voorspellen, dat de tweede trein volmachtbesluiten een niet onaanzienlijke fiskale verzwaring ten laste van de ondernemingen in petto houdt ? Deze laatste waarschijnlijkheid werkt het vertrouwen niet in de hand en zal ook de kapitaalsvlucht niet beletten, die reeds volop aan de gang is. Daarom is het te betwijfelen of de uitgevaardigde maatregelen zulk een sterke ekonomische prikkel uitmaken. Als ekonomisten al beweren dat het gros der maatregelen pas binnen 5 à 10 jaar vruchten kan afwerpen (indien ze dus volgehouden worden en goed worden toegepast, wat met de politieke instabiliteit van ons land feitelijk zo goed als uitgesloten is) ! De eerste vuurproef zal reeds einde oktober komen en begin volgend jaar, wanneer de begroting 1968 zal neergelegd zijn.

Precies de begrotingsaspekten leggen de kern van de hele zaak bloot. De tegenstrijdige verklaringen en overdrijvingen nopens de ekonomische evolutie hebben a plus b bwezen dat de hond eigenlijk daar niet gebonden lag doch wel te vinden was in de financiële put, die nolens volens moest gevuld worden. Over de diepte van deze put weten we tot op vandaag niets konkreets, de cijfers lopen uiteen en dat alleen reeds werpt door de blijvende (gewilde) onzekerheid het diskrediet op in de te verdedigen maatregelen. Men speelt het spel niet eerlijk.

Wat het regionaal investeringsfonds en het vast bureau voor buitenlandse investeringen in België betreft, hier is het grootste wantrouwen gewettigd, nogmaals niet omdat het principe slecht zou zijn, doch omwille van de praktische uitwerking. We spreken hier niet eens van de mogelijkheid, dat reeds bestaande instellingen deze rol hadden kunnen overnemen al is het gevaar verre van denkbeeldig dat de administratieve machine, reeds topzwaar, met een paar megatonnen meer wordt verzwaard. Het grootste bezwaar van vlaams-nationale zijde betreft de samenstelling van het beheer van dit fonds, de verdeling ervan en van het permanent bureau. Uit bittere ervaring staan wij vlaams-nationalisten wantrouwig tegenover elk belgisch regeringsinitiatief en dito beleid, omdat het telkens tegen de vlaamse belangen uitdraait. De partijpolitieke samenstelling van de centrale machtsorganen schenkt ten deze geen enkele waarborg, en het zullen niet de paar vlaamse CVP-ers zijn die ter zake dit wantrouwen wegnemen, want hun weekdierenzieltje is maar al te goed gekend. De grootste waakzaamheid zal dus geboden zijn tegenover deze twee nieuwe instellingen, die van nature uit zullen geneigd zijn de koek bijna uitsluitend ten voordele van Brussel en Wallonië te verdelen.

Dat zijn een handvol bondige en onvolledige beschouwingen bij het vertrek van deze eerste volmachtentrein, wiens sporen meer dan voldoende kentekens vertonen om een ontsporing waarschijnlijk te achten en van wiens rit we in Vlaanderen bijna zeker alleen de startfluit zullen horen.

JORDEN.

PARLEMENTAIRE KRABBELS

SENAAT

De senaat heeft twee weken geleden zijn aktiviteiten hervat en niet eens op een rustige wijze, maar wel met voormiddagzittingen en verlengde avondvergaderingen.

Voorzitter Struye moest verleden week naar Straatsburg en, daar hij liefst zelf aanwezig is bij de senaatsvergaderingen, legde hij er in het begin de zweep op en deed hij de senatoren dubbel zo hard werken. Inmiddels is het al weer rustiger geworden.

Op de agenda : een van de laatste begrotingen en wel die van nationale opvoeding, de duurste begroting.

Minister Grootjans hield een goede uiteenzetting, waarbij hij zich echter te pessimistisch uitliet over het idealisme van de huidige leerkrachten, wat hem prompt een vriendelijke terechtwijzing bezorgde van senator Jorissen, zelf oud-leraar uit het rijksonderwijs, die beweerde dat het percent idealistische leraars nogal wat hoger lag dan het percent idealistische politici !

Minister Grootjans heeft geen slechte pers in de senaat. Hij wordt beschouwd als een minister vol goede wil, die probeert, zoveel mogelijk vraagstukken uit zijn lastige erfenis op te lossen. Even was er een komisch intermezzo toen oud-minister Dehousse beweerde dat de parlementaire vragen thans niet meer zo vlot beantwoord werden als in de tijd van het ministerie Harmel. De senatoren mochten toen echter vaak maanden wachten. Minister Grootjans trok dan ook een geweldig groot voorhoofd, zoals kabouter Wistik in « De kleine Johannes », en zelfs de V.U.-senatoren keken verwilderd. Zij weten immers alles af van parlementaire vragen en antwoorden.

In de senaat is men steeds weer verbaasd over de aktiviteit van de Volksunie en over haar pozitieve voorstellen. Men had dat niet verwacht. Als men senator Jorissen daarover ondervraagt, verklaart hij hoogst ernstig dat de Volksunie zich volop voorbereidt op haar pozitieve regeringstaak in de federale staat waarvan de oprichting met grote schreden nadert. Niet allen lachen daar nog mee. Vele senatoren uit andere partijen zoeken de V.U.-senatoren op om over federalisme te diskussiëren.

Meer en meer groeit ook de afstand tussen de franstalige Brusselaars van P.V.V. en B.S.P. en hun nederlandstalige kollega's uit Brussel en Vlaanderen. De vlaamse zetels in de kleurpartijene worden door de franstalige Brusselaars bedreigd en dat doet de maat overlopen.

Dat de Brusselaars hier hun eigen taktiek van Brussel 3e entiteit in België stuk slaan, zien ze niet in. Zij verstevigen de band met Wallonië, de vlaamse Brusselaars die met Vlaanderen en zo ziet men duidelijker dan vroeger dat er slechts twee entiteiten zijn : franstaligen en nederlandstaligen. Als er een derde entiteit is, zijn het de duitstaligen.

Zo komen we haast terug tot de slogan van de eerste flaminganten : de taal is gans het volk !

Senator Gerard van den Daele is een hoekige en koppige verschijning die zijn eigen gang durft gaan. Niet alleen stemt hij tegen alle begrotingen omdat er nog geen elementaire kultuurautonomie is, maar thans zat hij minister Wigny aan het vel over zijn kabinets-attachee die openbaar aangespoord heeft tot taalwetontduiking. Toen de minister slechts zijdelings antwoordde, vroeg de heer Van den Daele een schorsing van de zitting. De 5 Volksunieleden sprongen onmiddellijk recht om hem te steunen. De vlaamse C.V.P. was verrast. Slechts de helft steunde de koppige Gentenaar. Ook de vlaamse B.S.P. reageerde niet. Bij de tegenproef sprong gans de P.V.V. recht, plus de franstalige C.V.P. plus enkele waalse socialisten.

Het ongenoegen vond een neerslag bij de stemming want naast Gerard van den Daele stemde ook de ronsense C.V.P.-dokter Beck, een radikale flamingant, tegen de begroting van minister Wigny.

Had de V.U. vier sprekers in de begroting voor nationale opvoeding (want verleden week donderdag beklom ook senator Roosens het podium om zijn duit in het zakje te doen en dàt over het technisch onderwijs) dan ging senator Elaut een tweede maal sinds het Paasreces aan de slag en dit voor nederlandse kultuur.

Senator Rolin, de beminnelijke BSP-fraktieleider, geboren franstalige Gentenaar maar geen strijdbaar franskiljon, had minister Van Elslande op de korrel genomen over zijn rede bij de Emile Verhaerenherdenking te Sint-Amands. Daarbij had senator Rolin gezegd dat de tweetaligheid in Vlaanderen een eeuwenoude traditie heeft.

Dat was te veel voor historicus Elaut. Het werd het hoffelijk duel tussen 2 van de oudste senaatsleden, waarbij de erg fitte Elaut zijn tegenstander enkele scherpe floretsteken toebracht. De insiders zaten te genieten, want senator Elaut debiteert zijn steken oppervlakkig gezien onmerkbaar. De adders zitten diep onder het groene gras, maar ze bijten daarom niet minder.

De senatoren Elaut en Jorissen waren ook aan de slag met oud-rektor Lambrechts, P.V.V.-senator die in de kulturele sektor bedrijvig is, en wel over de nieuwe spelling. Senator Lambrechts had het dossier niet goed ingestudeerd en senator Jorissen zette hem rustig een paar maal groggy. Het debat bleef vriendelijk, want prof. Lambrechts wordt nooit brutaal. Senator Elaut was daarbij in dit debat echter erg dartel, zodat de verontwaardiging van senator Lambrechts geneutralizeerd werd. Het werd een overwinning van de spellingsprogressisten tegen de konservatieven, te meer daar minister Van Elslande dezelfde stelling verdedigde als senator Jorissen.

Deze laatste, als oud-leraar nederlands, is immers een man van het vak en heeft in zake nederlandse taalzuiverheid al gezag verworven in de senaat.

KAMER

Een kwintet Walen van alle politieke windrichtingen heeft begin verleden week storm gelopen tegen de vestiging van Amoco te Geel. Deze amerikaanse petrochemische fabriek zou aanvankelijk in West-Duitsland worden opgericht. De vertegenwoordigers van een kempens welvaartsorganisme konden de Amerikanen echter winnen voor een vestiging te Geel. Ons lijkt deze prestatie waardig van een ridderorde. Op het departement van ekonomische zaken vond men dat maar half verdienstelijk. De fabriek werd de Duitsers wel afgesnoept, maar zij zou toch in Vlaanderen blijven. Daarom vond een waals ambtenaar zich geroepen, de Vlamingen het zaakje afhandig te maken en het de Walen in handen te spelen. De Amerikanen werden tot tweemaal toe naar Hermalle-sous-Huy geloodst om er zich met eigen ogen van te overtuigen dat de vestiging aldaar zoveel beter was. Maar de Amerikanen maakten van deze nogal nadrukkelijke gastvrijheid geen gebruik en het bleef Geel. Al de ekonomische faktoren pleitten voor Geel, en voor de oplossing van het probleem van het afvalwater werd bevestigd dat vroeger reeds tot de bouw van een afvoerriool werd besloten. De waalse pers raasde tegen de vestiging te Geel en tegen de bouw van de riool. Het arme Wallonië dat België groot had gemaakt, werd eens te meer het slachtoffer van de vlaamse vraatzucht. Al de waalse dooddoeners en vogelverschrikkers werden vakkundig in slagorde opgesteld.

De paasvakantie had de waalse koorts niet bekoeld en Périn, met een zure grijns, leidde de aanval. Hij keek oprecht boos door zijn dun brilletje en bij plotse stemverheffingen klonk zijn nasaal geluid, metaalachtig versterkt door de luidspreker, soms moeilijk verstaanbaar. Hij bracht er het verdrag van Rome aan te pas en de politieke bijbedoelingen van Van den Boeynants, en een adjunkt-kabinetschef of iets dergelijks, en de solidariteit onder de arbeiders, en de solidariteit onder de volksgemeenschappen, en nog andere dingen ook, geloven wij. Hij hanteerde behendig de drogrede waar hij het hoger industrieel groeiritme van de provincie Antwerpen uitspeelde tegen het lager groeiritme van de provincie Luik. Het ligt toch zo voor de hand dat in een industrieel onderontwikkelde streek als de provincie Antwerpen, bij enige industrializering, dit ritme hoger ligt dan in een overgeïndustrializeerde provincie als Luik. Hij verweet honend de vlaamse arbeiders een gebrek aan klassesolidariteit, maar verzweeg dat de waalse arbeiders nog niet zo lang geleden protesteerden, omdat de patroons bereid waren in de reisonkosten van de vlaamse pendelarbeiders tussenbeide te komen. Deze solidaire waalse arbeiders vreesden dat daardoor hun premie zou worden verminderd. Op de Volksuniebanken werd Périn herhaaldelijk herinnerd aan de tientallen miljarden die in de veroordeelde waalse mijnen werden weggesmeten. Het was niet de Périn van de grote dagen. Hij was hatelijk aan het adres van de Vlamingen die hij gebrek aan « nationale » solidariteit verweet. Hij meende de Vlamingen onder druk te kunnen zetten, door uit te roepen dat hun geestesgesteldheid het samenwonen in een unitaire staat en zelfs in een federale staat onmogelijk maakte. Hij zei raadselachtig dat de Walen dan hun heil elders zullen moeten zoeken. Het maakte geen indruk en alleen zijn partijgenoot Moureaux en een paar F.D.F.-buren juichten toe.

Na de vinnige tussenkomst van Périn stokte plots de vaart, met de rede van de socialist Terwagne. Het debat werd gezapig met deze welgedane advokaat met het filmsnorretje. Hij doet vooral buiten het parlement krampachtige pogingen om, met Glinne en Cools, voor een « harde » door te gaan. Hij warmde enkele argumenten van Périn op. Hij sprak van een « ekonomische agressie », wat wij — indien ze toepasselijk was — een beeldende uitdrukking vonden, vers uit de woordenschat van de koude oorlog geput. De andere drie interpellanten kwamen mekaar met een lichtjes gewijzigde waalse klaaglitanie minder giftig op de tribune aflossen.

Zoals we reeds verleden week meedeelden, werd dit waals offensief flink beantwoord door Frans Van Mechelen en vooral door een snedige, op dreef zijnde Schiltz.

Deze week was er weinig leven in de Kamer. Het absenteïsme vierde hoogtij in de openbare vergadering, alhoewel er in de kommissies wel hard werd gewerkt. De dingen waar het op aankomt worden meer en meer in kommissie geregeld en het is daar, in deze voor het publiek onzichtbare cenakeltjes, dat de parlementaire tenoren aan bod komen. De Volksunie volgt het kommissiewerk aandachtig en haar woordvoerders genieten er een stevige reputatie.

Een hoogtepunt was dan toch de interpellatie van onze dr. Anciaux over de wemmelse frankofone school en meteen over heel het brussels dossier. Vic Anciaux kent dat dossier uitstekend en brengt zijn zaken telkens op een voorname en toch geestdriftige wijze naar voor. De repliek kwam van een koele, maar zwakke Simonet.

Ook benjamin Babylon en Maurits Coppieters lieten zich niet onbetuigd en hielden opgemerkte tussenkomsten bij Kultuur.

INTERIM.

onze mannen in het parlement

- **Volksvertegenwoordiger Wannyn kwam tussenbeide in de bespreking van het wetsontwerp inzake doeanen en aksijnzen, waarbij hij de voorziene verruiming tot 5 km. voor het houden van partikuliere opslagplaatsen onvoldoende achtte.**

- **Kamerlid dr. Anciaux hield een opgemerkte interpellatie, gericht tot de minister van binnenlandse zaken, over de beslissing van de gemeenteraad van Wemmel inzake de gemengde lagere en bewaarschool met frans taalstelsel, waarbij de taalwetten ten nadele van de Vlamingen worden geïnterpreteerd en over de verklaring van de burgemeesters van de 19 gemeenten van het brusselse nopens de oprichting van een agglomeratieraad.**

- **Kamerlid Babylon vertolkte na de interpellatie Toubeau over de ongelijkheid inzake regionale expansie, het standpunt van de Volksunie met ettelijke slaande vergelijkingen.**

- **Schriftelijke vragen werden gestelt door kamerleden Babylon, Coppieters en Schiltz.**

- **Senator Elaut gaf in de senaat bij de bespreking van de begroting van kultuur 1967 een historisch overzicht van de taaltoestanden in Vlaanderen als repliek op een toespraak van BSP-senator Rolin.**

- **Senatoren Elaut en Jorissen kwamen herhaaldelijk tussenbeide tijdens het debat over de nieuwe spelling van het nederlands.**

- **Senator Roosens hield 'n uiteenzetting over de vorming van technische ingenieurs en achtte het invoeren van een derde kategorie nutteloos. Hij drong bij de minister van kultuur en nationale opvoeding aan op eerbiediging van de standpunten ter zake van de vlaamse ingenieurs.**

- **Kamerleden Coppieters en Babylon hadden het woensdag tijdens de bespreking van de begroting van kultuur 1967 over de zgn. kulturele autonomie en integratie. De h. Coppieters zei, dat de Volksunie niet meedoet aan het misleidend spel van de zgn. kulturele autonomie. Er is evenmin sprake van kulturele integratie. Meer bepaald wat Brussel betreft moeten de toelagen beter gespreid worden over de nederlandse en franse sektoren. Ook oefende het kamerlid scherpe kritiek uit op de RTB en de TV en betreurde tot slot dat een zgn. pionierspolitiek van de twee kulturele departementen in de huidige omstandigheden niet mogelijk is.**

  Kamerlid Babylon kon evenmin een optimistische noot laten weerklinken. De kulturele infrastruktuur is gebrekkig, de begroting van kultuur bedraagt per inwoner niet eens 10 fr, « de prijs van een zakje snoep » ! De h. Babylon betoogde dan dat de kredieten voor de kulturele infrastruktuur zo gering zijn dat wij in het jaar 2000 nog niet zullen staan waar Nederland en Duitsland zich nu bevinden. Een kulturele opleving zou overigens ook ontzuiling verwekken. Na zich verheugd te hebben over de produktie van enkele toonbare speelfilms in ons land drong hij op verhoging der kulturele kredieten aan.

- **Schriftelijke vragen werden gesteld door senator Jorissen.**

17 juni - magdalenazaal brussel

ONS TEGENOFFENSIEF

Met verontwaardiging hebben wij kennis genomen van de verklaring, die de burgemeesters van de 19 gemeenten van Brussel-Hoofdstad onlangs hebben afgelegd na hun konferentie van 12 april. Zij doet de reuzegrote beker overlopen, die reeds gevuld was met menigvuldige onwettelijke handelingen en beslissingen.
Na gedurende meer dan 100 jaren een zeer grote rol te hebben gespeeld in het tragische denationalizatieproces van duizenden Vlamingen, hebben de brusselse gezagsdragers glorierijk hun laarzen geveegd aan de taalwetgeving van 1932 en evenzeer aan deze van 1963.

Nu, in 1967, zetten de huidige potentaten de kroon op hun ergerlijk werk met een aantal voorstellen waartoe zij éénparig hebben besloten :

1) zij willen niet weten van een definitieve afbakening van de brusselse agglomeratie en wensen, aan de gemeenten rondom, de mogeljikheid te bieden om aan te sluiten. Wij kennen het sluipend werk van de verfransingsmachine en weten dat er genoeg stuwende kracht achter zit om deze aanvragen tot aansluiting te stimuleren.

2) ze verwerpen de pariteit tussen de taalgroepen in de administatie onder de valse bewering dat er geen behoefte is aan nederlandstalig personeel.

3) zij willen zelfs in de nederlandstalige scholen — en hoeveel zijn er nog te weinig — een gedeelte van de lessen in het Frans laten doceren. Ook in de franstalige klassen zou dan een deel in het Nederlands worden gegeven, doch we weten dat dit laatste louter teorie is.

4) oprichting van een paritaire kultuurraad, maar slechts met advizerende macht.

5) de zgn. vrijheid van de familievader om zijn kinderen te sturen naar de school in het taalstelsel van zijn keuze, komt na vele jaren geroep nu officieel op de konferentietafel.

6) zij zijn akkoord met de oprichting van een agglomeratieraad, maar alleen wanneer deze in hun handen blijft, d.w.z. verkozen door de 19 gemeenteraden.

Het is duidelijk dat wij deze voorstellen niet in overweging nemen, meer zelfs dat wij dergelijke uitspraken niet meer dulden. Vlaanderen is — gelukkig maar — de tijd van het feodaal stelsel ontgroeid. La Belgique de bonpapa, waarvan die heren nog steeds dromen, bestaat niet meer. Vlaanderen heeft een optie genomen in het licht van het groeiende Europa, zowel op kultureel als op sociaal-ekonomisch vlak. Vlaanderen laat zich Brussel niet ontroven.

Onze eisen ten overstaan van Brussel waren altijd zeer gematigd. Wij vragen toepassing van de taalwetgeving, volstrekte tweetalige diensten en gelijkwaardige behandeling en mogelijkheden voor de twee volksgemeenschappen.

Nu daag ik ieder weldenkend mens uit om vast te stellen wie hier ekstremistische taal spreekt : wij of de frankofone brusselse imperialisten.

Het is nodig dat Vlaanderen klaar en duidelijk antwoord geeft. Het antwoord van de Volksunie op de zes punten van hun voorstel luidt als volgt :

1) geen duimbreed grond, geen halve inwoner wordt nog toegevoegd aan de brusselse agglomeratie. Wanneer de frankofonen hun eisen blijven stellen, zullen wij Haren, Laken en Neder-over-Heembeek terugvorderen, om nog te zwijgen van de volledig vlaamse gedeelten van andere gemeenten.

2) bij naleving van de taalwetten, bij eerlijke invulling en behandeling van alle dokumenten — geboorteakten, identiteitskaarten, bevolkingsregisters enz. — zou vlug blijken dat de pariteit tussen de taalgroepen in de administratieve diensten wél een behoefte is. Hoe groot zou het kapitaal aan wedden wel zijn, dat hier aan de vlaamse volksgemeenschap gedurende al die jaren werd ontstolen ?

3) in de vlaamse scholen zal de onderwijstaal het Nederlands zijn en in de franse scholen het Frans. Geen enkel streven naar « l'école unique » zullen wij aanvaarden. De franstaligen moeten beseffen dat wij tegenover hun kultuurtaal de onze stellen. Onze kinderen moeten doordesemd worden van de nederlandse kultuur. Door hun aanleg en begaafdheid zijn zij genoeg in staat om tevens de franse taal aan te leren, zonder daarom een mengsel-onderwijs te moeten krijgen.

4) advizerende kultuurraden in een unitaire staat zijn nutteloos, zeker in de nefaste atmosfeer van Brussel. In de federale staat hebben wij geen kultuurraden meer nodig.

5) het is schijnheilig en hipokriet, te spreken van de « vrijheid van de huisvader » in een brussels milieu waarin de ene kultuur de andere tracht te onderdrukken. Geen enkel artikel van de taalwetten dwingt een franstalige, wat dan ook in het Nederlands te doen. Door de verplichting op te leggen aan de vlaamse huisvader om zijn kinderen naar een nederlandstalige school te sturen, bevrijden de taalwetten deze man van de sterke socio-kulturele en socio-ekonomische druk die elke vrijheid uitschakelt. Nieuwe nederlandstalige scholen oprichten is lovenswaardig, maar terzelfdertijd de verhindering van de waarachtige vrijheid van de huisvader vrije loop laten is een misleidend spelletje dat moet ontmaskerd worden.

6) elk paritair gezagsorgaan in de brusselse agglomeratie moet paritair zijn samengesteld en niet verkozen door de huidige gemeenteraden. Het maneuver van de burgemeesters is in dit opzicht al te doorzichtig. Ten eerste willen zij het bestuur van Brussel-Hoofdstad in handen houden en ten tweede bereiden zij op die manier een derde deelstaat voor in het komende federalizeringsproces. Zij scheppen een afzonderlijke entiteit, onder hun macht, die de scheidsrechter zal spelen over Vlaanderen en Wallonië. Alzo blijven zij ook in een federaal België het gezag in handen houden.

Het zou onbegrijpelijk zijn, indien de vlaamse parlementsleden uit de traditionele partijen weer eens door de knieën zouden gaan en op deze voorstellen een kompromis opbouwen. De V.U. zal alleszins zeer scherp reageren, met een interpellatie en een aktie te Brussel zelf, met als orgelpunt de grote protestvergadering op 17 juni in de Magdalenazaal.

Volksvertegenw. Dr Vic Anciaux.

TOCH GEKNOEI MET STUDIEBEURZEN?

In het begin van vorige week kon minister Grootjans een dreigende storm in de universitaire wereld voorkomen door de verklaring dat het bestaande stelsel van studiebeurzen zou behouden blijven. Enkele dagen later echter ontstond er opnieuw beroering bij de studenten, voornamelijk in de sektie wetenschappen. Aanleiding daartoe is het voorstel van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid, om de beurzen van I.W.O.N.L. (Instituut ter Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw) over te hevelen naar het N.F.W.O. (Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek).

De beurzen van het I.W.O.N.L. werden toegekend aan studenten die wensten te doctoreren in een der zuivere wetenschappen, in de landbouwwetenschappen of in de toegepaste wetenschappen, met het doel deze mensen tevens op te leiden voor een taak in een der hooggespecializeerde bedrijven of laboratoria. Nu zou de overheveling van deze beurzen zeer nadelige gevolgen hebben zowel voor de studenten persoonlijk als voor het wetenschappelijk onderzoek en de ekonomie in gans België.

Immers, de kansen voor elke kandidaat om een beurs te verkrijgen, zouden gevoelig verminderen vermits :

1) de fondsen van het N.F.W.O. gelijkelijk verdeeld worden over A- en B-wetenschappen (wat neerkomt op de klassieke verdeling in enerzijds geesteswetenschappen en anderzijds zuivere en toegepaste wetenschappen) ;
2) de kriteria van het N.F.W.O. anders zijn dan deze van het I.W.O.N.L. daar het N.F.W.O. alleen navorsers wil selekteren die een wetenschappelijke carrière in het vooruitzicht stellen, wat niet betekent dat zij automatisch terechtkomen in het wetenschappelijk onderzoek specifiek ten bate van industrie en landbouw ;
3) de eisen die het N.F.W.O. stelt (nl. 5 punten behalen, wat neerkomt op driemaal onderscheiding en éénmaal grote onderscheiding) heel wat hoger liggen dat deze van het I.W.O.N.L.

Daarenboven kunnen er dit jaar dan geen beurzen aangevraagd worden, vermits de sluitingsdatum bij het N.F.W.O. gesteld werd op 1 maart, terwijl deze van het I.W.O.N.L. pas op 15 oktober valt. Door deze maatregel zijn dus de laatstejaarsstudenten in de wetenschappen, in de landbouwwetenschappen en in de toegepaste wetenschappen nog eens ekstra bedreigd.

Toen het I.W.O.N.L. in 1945 opgericht, lagen daaraan voornamelijk twee redenen ten grondslag. Enerzijds wilde men de belgische nijverheid een eigen wetenschappelijk onderzoek bezorgen, wat haar minder afhankelijk zou maken van buitenlands research-werk en wat tevens haar pozitie tegenover vreemde bedrijven zou verstevigen. Door de nieuwe maatregel zou daarentegen het wetenschappelijk onderzoek, dat in België reeds een zeer grote achterstand opliep ten overstaan van de buurlanden en waaraan de voorgaande regeringen al te weinig aandacht besteed hebben, nog eens ekstra afgeremd worden. Wij willen er daarbij op wijzen dat het I.W.O.N.L. zeer efficiënt kon werken en een maksimaal rendement opleverde omdat de administratie (en de daarbij horende vetbetaalde postjes) tot een strikt minimum herleid werden.

Anderzijds had het I.W.O.N.L. de taak, alle bestaande initiatieven op het gebied van wetenschappelijk onderzoek ten bate van de industrie en de landbouw te koördineren. Door het onttrekken van de mogelijkheid om beurzen toe te kennen in deze sektor aan de bevoegdheid van het I.W.O.N.L. zou de taak van dit organisme op dit gebied eveneens ten zeerste bemoeilijkt worden.

Het is dan ook zeer begrijpelijk dat er van vele zijden gereageerd werd tegen dit voorstel. Onder vele dienen vermeld het protest van de rektoren Bouckaert, Descamps en Homès, van de Fakulteitsraad van de professoren in de wetenschappen van de R.U.G., van de belanghebbende fakulteitskringen, van het Gents Studentenkorps (bij monde van zijn Dagelijks Bestuur), en tenslotte van VVS en MUBEF. Om de aandacht op dit aktuele en prangende probleem te vestigen en om de eerste-minister te bewegen het aangevochten advies te verwerpen, hebben de studenten tevens besloten tot de aktie over te gaan. Op donderdag 27 april staakten de studenten in de wetenschappen aan de R.U.G. en kwamen zij op straat.

Als dat een staaltje is van de manier waarop de regering de demokratizering van het hoger onderwijs en de problemen van het wetenschappelijk onderzoek denkt op te lossen, zal zij nog met heftige tegenstand in de universitaire middens mogen afrekenen.

de WIJ de wereld

vlaams nationaal

HET LEVEN GAAT VOORT

Niets illustreert beter dit in onze titel voorkomende gezegde als het samenvallen van de staatsbegrafenis van Adenauer met de besprekingen tussen de Gaulle en Wilson, welke laatste nog eens de franse prezident wil polsen over de eventuele britse toetreding tot de EEG. Beiden bevonden zich te Bonn op de uitvaart van Adenauer, waar eveneens Johnson aanwezig was. De amerikaanse prezident is aldus toch naar Europa gekomen, om Amerika's trouwste europese leerling en bondgenoot een laatste uitgeleide te doen. Zonder Adenauers overlijden zouden we hem hier niet gezien hebben, nadat hij toch Humphrey als bliksemafleider enkele weken geleden op een westeuropese paai- en sustoernee had gestuurd. Dit vluchtig samentreffen te Bonn van de westerse leiders is te kort en te toevallig om tot konkrete rezultaten te leiden.

De westduitse leiders — die maar al te goed gebruik kunnen maken van Adenauers laatste politieke uitspraak (« we moeten nog eens pogen te praten met de Russen ») — hadden overigens geen redenen tot treurnis na de uitslagen der landsverkiezingen in Sleeswijk-Holstein en in Rijnland-Westfalen. De regeringspartijen CDU en SPD boekten vooruitgang of handhaafden zich zodat men kan aannemen, dat het grote publiek de grote koalitie goedkeurt. Samen behaalden ze 90 t. h. der stemmen. De westduitse liberalen betalen het gelag : hun vraatzucht, die hen in konflikt met exkanselier Erhardt en in de oppozitie bracht, alsmede hun grondige verdeeldheid, brachten hen in beide deelstaten tot aan de rand van de gevaarlijke 5 t. h.-grens. Daarentegen deed de rechtsradikale NPD haar intrede in beide deelstaatparlementen, met gemiddeld 7 t. h. der stemmen, een prestatie als men de spektakulaire strijd der laatste maanden om de macht binnen deze partij in overweging neemt. Zelfs grondig verdeeld slaagt de NPD er in haar doorbraak, begonnen in Beieren, in andere duitse deelstaten te bevestigen. Men kan licht bevroeden dat eens de eenheid in de partijleiding hersteld het streefcijfer van 10 t. h. der stemmen in haar bereik ligt. Daardoor promoveert de NPD feitelijk naar westduitslands eerste oppozitiepartij...

We besluiten met de jongste tegenslag van de russische ruimtevaart, die een aanzienlijke vertraging betekent in het russisch programma, waardoor de kansen op het heroveren van het initiatief op de Amerikanen verminderen, na een pauze waarin de Amerikanen hun achterstand inhaalden (en nog inhalen met de gravende en unieke TV-foto's uitzendende Surveyor III) ook al leden de Yankees met de brand in de Apollokabine eveneens aanzienlijke vertraging. De amerikaanse voorsprong in de ruimtevaart hindert Johnson overigens niet, alles in het werk te stellen om zijn westeuropese bondgenoten tot instemming met het non-proliferatieverdrag inzake kernwapens te trachten te overhalen, wat hem dan weer niet belet er in Vietnam met vuile voeten door te gaan, waar Hanoi stijfkoppig alle onderhandelingsaanbiedingen afwijst. Te Karlovy-Vary spreken de 26 verzamelde kommunistische partijen van Europa trouwens even manhaftig sterke anti-amerikaanse en anti-westduitse taal. Toevallig (?) in afwezigheid van de zuidslavische en roemeense zusterpartijen. En natuurlijk zonder chinese afvaardiging, die te Peking bleef waar de zoveelste epizode van de raadselachtige kulturele revolutie nu geleid heeft tot de benoeming van een zesmanschap, dat China's staatsleiding moet waarborgen. In de geordende anarchie dan...

DEZE WEEK IN DE WERELD

- *Russisch ruimtedrama : astronaut Komarov aan boord van de « Sojoez 1 » gestorven.*
- *« Topkonferentie » bij begrafenis van Adenauer.*
- *Kommunistische top (zonder Roemenië en Joegoslavië) te Karlsbad.*
- *Verwarde situatie in Griekenland.*

Vladimir Komarov, die in 1965 zijn eerste ruimtevlucht deed, en na 28 maanden onderbreking van de russische ruimtevluchten als eerste een nieuwe reeks inzette, kwam bij het neerdalen van zijn « Sojoez I » om het leven. Het vermoeden bestaat dat hij reeds vóór het falen van het valscherm overleden was, daar hij hartlijder was. 1967 blijkt voor de ruimtevaart een zwart jaar te zijn : de dood van 3 amerikaanse ruimtevaarders in de Apollo-kabine en tans Komarov, die nochtans vermoedelijk niet de eerste omgekomen russische ruimtevaarder is. In de tijd van de lancering van de Spoetnik moeten vermoedelijk nog andere russische kosmonauten in de ruimte om het leven gekomen zijn. In tegenstelling met toen geven de Russen tans officieel de mislukking van de Sojoez toe.

GEEN SIRTAKIS VOOR PAPANDREOE

De staatsgreep van het leger in Griekenland schijnt een wedloop tegen het uurwerk geweest te zijn, met dien verstande dat de uren eigenlijk dagen zouden geweest zijn. Men zal ons alvast niet wijsmaken, dat Konstantijn er zogezegd voor niets tussen zou zitten. Heel de regering van deze van vergulde playboy naar machtspolitieker geëvolueerde monark is één logische weg naar de alleenheerschappij. Het schijnt het fatum te zijn van de griekse vorsten telkens opnieuw in reaktionair vaarwater terecht te komen en indien dat onder Konstantijns voorganger niet zozeer het geval was dan is dat de uitzondering die de regel bevestigt. Wat de oude koning trouwens aan eigen machtsbegeerte zou gemist hebben werd ruimschoots gekompenseerd door het autoritaire streven van koningin-moeder Frederika, die een zeer sterke invloed op haar zoon uitoefende en van welke beïnvloeding ze tans de vruchten zou plukken.

Men kon het trouwens al een hele tijd geleden zien aankomen. Er was het verzet van Konstantijn tegen de politiek van Papandreoe, die het leger van rechtsradikale elementen wou zuiveren en er linkse elementen wou in filtreren ; het koninklijk veto tegen nieuwe verkiezingen nadat Konstantijn Papandreoe als eerste-minister had wandelen gestuurd, om dan gedurende twee jaar te laveren met de regeringen die geen enkele maal over een meerderheid in het parlement beschikten.

Het dient weliswaar erkend dat Griekenland bijna sistematisch tussen de extremen van rechts en links wankelt. Indien de demokratie haar wieg in de griekse oudheid heeft staan, dan is die wieg toch later een vermolmd ding geworden. De korruptie was reeds ten tijde van het oude Atene een ingeworteld kwaad, dat onuitroeibaar was en dat trouwens de val van de griekse macht tot gevolg had. In de moderne griekse geschiedenis is het al niet veel beter. Deze korruptie verhindert Griekenland, tot een moderne staat uit te groeien en al wat er aan buitenlandse hulp aan Hellas is toegevloeid is terecht gekomen in de kassen van de beati possedentes en van het leger dat als NATO-onderdeel uiteraard van een bevoorrechte pozitie geniet in deze hulpverlening. En waarvan de leiding dan ook duchtig gebruik maakt om de eigen binnenlandse invloed voortdurend uit te breiden en te versterken. Van lieverlede is Griekenland dan ook geëvolueerd naar een politiestaat, met tans spreekverbod, beknotting van de persvrijheid, beperking van betogen en vergaderen en vooral : van ongemotiveerde aanhoudingen bij zoverre dat ook in Griekenland sinds geruime tijd wanneer 's morgens de bel gaat, de bewoners niet weten of het de postbode of de geheime politie is.

We verhelen ons niet dat de linkse groepen ook geen onschuldige schapen zijn. Ook zij poogden het leger in hun greep te krijgen en dat is overigens de aanleiding geweest tot de breuk tussen Papandreoe en Konstantijn, die het voordien (schijnbaar) goed met mekaar konden stellen. Papandreoe is immers een liberaal van huize uit doch is geleidelijk naar links geëvolueerd, ook omdat hij in een centrum-links de mogelijkheid zag zijn eigen machtsdromen te verwezenlijken. Dat hij daarbij zelfs met zijn eigen zoon in konflikt kwam tijdens de korte periode, dat de grijsaard opnieuw voor de lokstem van de ambitieuze playboy uit het paleis bleek te bezwijken, bevestigt slechts de vaststelling, dat ook bij Papandreoe alle middelen het doel (de macht) wettigen.

Het verschil zit nu hier dat met Papandreoe wellicht een kans tot lotsverbetering van de griekse massa zou bestaan hebben, wat met (of liever : onder Konstantijn) veel minder kans op verwezenlijking heeft. Het zou ons niet verbazen moest er van amerikaanse zijde een bepaalde steun bestaan hebben voor de putsch, omdat het de Amerikanen vooral te doen is, Griekenland als Nato-lid te behouden, als betrouwbaar lid dan. Een eventuele machtsovername door Papandreoe zou waarschijnlijk heel wat minder garanties in dit opzicht geboden hebben. Een ander verschil tussen beide griekse antagonisten is de metode : hoe men het ook draait of keert, Papandreoe scheen met demokratischer middelen naar de macht te streven dan Konstantijn, die heel eenvoudig alle demokratie de nek omdraait of laat omdraaien, met misschien een voor hem minder prettig rezultaat en als paradoksaal gevolg dat een derde hond met het beruchte been dreigt weg te lopen.

Voor het overige moet men op Griekenland zuidamerikaanse maatstaven toepassen, die de betrekkelijkheid van een griekse demokratie ten volle laten uitschijnen. Een land dat in deze eeuw 18 revoluties, twee diktaturen, drie veranderingen van staatsvorm en een burgeroorlog heeft beleefd (de herinnering aan de burgeroorlog met de greep naar de macht door de kommunisten speelt alle konservatieve en gematigde Grieken ook vandaag nog perten, vergeten we ook dat niet) en dat sinds 1945 niet minder dan 44 regeringen heeft gekend, is daarin slechts gelijk aan de pronunciamento-regimes van Latijns-Amerika (en sinds enkele jaren van Afrika). Het behoort tot de paradoksen van de geschiedenis dat de bakermat van de demokratie niet rijp is voor de moderne uitdrukking ervan. Konstantijn is daarvan de rechtsgekleurde demonstratie, in regelrechte tragediestijl (ook bij de tegenstander) want het gaat niet alleen om zijn troon doch ook om zijn hoofd. Stellig denkt hij aan het lot van de zeven griekse koningen die hem voorafgingen : één vermoord, drie verjaagd. K.V.B.

KOMMUNISTISCHE TOP

Einde april kwamen te Karlsbad de meeste kommunistische partijen van Europa samen. Deze topkonferentie is feitelijk de ersatz voor de wereldkommunistische top die Moskou had willen bijeenroepen om er o.a. China in de ban van de « kommunistische wereldkerk » te slaan. Wat Bresnjev niet belet een ultieme verzoeningspoging te doen. Op zeer geraffineerde wijze poogt Moskou deze europese top de rol van de blijkbaar niet bijeen te krijgen wereldtopkonferentie van het kommunisme toe te spelen. Naar veler verwachting poogt Moskou de Chinezen als ketters te brandmerken niet op spektakulaire wijze, doch a.h.w. bij onderhandse akte !

China is niet de enige zorg der kommunisten. De nieuwe « zuidslavische weg » (teoretische toelating van oppozitiepartijen, zelfbeheer in de ekonomie e.d.m.) ontstemt ook vele niet-russische kommunistische partijen, die Tito's liberalisme als een verraad aan het marxisme aanvoelen. Daarmee vervoegen Moskou en satellieten zonderling genoeg de chinese kritiek op Tito. Nochtans zijn er reeds in andere landen titoïstische neigingen naspeurbaar, niet het minst door de groeiende zucht van sommige kommunistische landen, vóór alles, hun onafhankelijkheid tegenover Moskou te beklemtonen.

In Bretagne had men de handen vol om de olievloed te keren. Te Tregastel werden « worsten » genaaid, die moesten dienen om de oesterbanken te beschermen.

ROME IN HET BRANDPUNT

Paulus VI heeft met zijn jongste encikliek « Populorum Progressio » de krachttoer uitgehaald dat tegengestelde ideologen in dit dokument tal van elementen en standpunten als bevestiging van hun resp. zienswijze interpreteren. Anders kan men de instemmende kommentaren van zowel liberalistische als marxistische beschouwingen ter zake niet uitleggen. Intussen wordt de Paus in groeiende mate gekonfronteerd met het probleem van het celibaat. Vooral in de angelsaksische landen en in de noordeuropese, zonder van de zuid-amerikaanse te gewagen, is dit een brandend probleem geworden, getuige daarvan het relatief hoge aantal uittredingen. Paulus VI verbood deze kwestie als tema vor Vaticanum II en bereidt tans een dokument voor, die als wereldbrief deze kwestie zou behandelen waarbij de kerk zich op het standpunt van het behoud van celibaat zou stellen, mits inschakeling van leken in subalterne priesterambten. Ook de hervorming der kurie is een probleem geworden, dat blijkbaar door deze voorzichtige paus eveneens zeer langzaam benaderd wordt. De jongste benoemingen wijzen er op dat het hoofd van de katolieke kerk de kurie progressief wil dé-italianizeren waarbij een uitgesproken voorkeur voor franse prelaten aan de dag trad. De voorkeur voor franse teologen en vernieuwers trad trouwens ook duidelijk aan het licht in « Populorum Progressio », waarin de paus bijna uitsluitend franse auteurs citeerde en waarvan de redaktietaal het Frans was. Wat ons Vlamingen wellicht moet aanzetten, ons ter zake van hervormingen in de « belgische provincie » van de kerk in het algemeen en de verhoudingen Kerk-Vlaanderen in het bijzonder geen al te grote illuzies te maken...

ADENAUER

« Old soldiers never die, they only fade away — oude soldaten sterven niet, ze deemsteren stilaan weg ». En inderdaad : Konrad Adenauer is — in politicis — niet bruusk gestorven maar (ondanks een vitale aanwezigheid nog op patriarchale leeftijd) stilaan weggedeemsterd en mét hem een tijdperk.

Wat deze week met zoveel ceremonieel ten grave geleid werd, was de legende. En de grote bewogenheid van miljoenen mensen wordt trouwens altijd juister verklaard door de legende dan door de man zelf.

Het beeld dat ons en iedereen voor ogen zweeft, is dat van de bejaarde kanselier. Toen de nederlaag van het Derde Rijk voor hem de baan weer vrijmiek, was hij 69 geworden. Hij was er 70 toen een nog niet eens 30-jarige britse bezettingsofficier hem afzette « wegens onbekwaamheid » : een der pittigste anekdoten uit dit aan petite histoire nochtans zo rijke leven. Hij was er 73 toen hij bondskanselier werd en 75 toen hij voor de eerste maal een voet buiten Duitsland zette.

Om dit bijna een eeuw oude leven en de lijn die er door liep te begrijpen, is het echter nodig terug te gaan naar de jonge, de goeddeels onbekende Adenauer. Hij was al bijna afgestudeerd toen Bismarck stierf. En de « Kulturkampf » kende hij — de rijnlandse katoliek — niet alleen maar uit de geschiedenisboekjes. Zijn grote stadsgenoot, de socialist Bebel, overleed in het jaar nadat Adenauer zijn intrede in de keulse gemeenteraad had gedaan.

Men moet zich herinneren dat na de eerste wereldoorlog Adenauer een Rijnlandseparatist was, om iets te begrijpen van zijn politiek. Men moet weten dat hij in de jaren tot aan de machtsovername door de nationaal-socialisten in de eerste plaats een keuls politieker is geweest, een man die — ondanks zijn rol in de rijnlandse centrumpartij en in de Pruisische Staatsraad — zijn ervaring en zijn metode vooral opdeed in de politiek en het bestuur van de metropool aan de Rijn.

Al degenen die het verschijnsel Adenauer hebben ontleed, verklaren dat zij onder de indruk gekomen zijn van de eenvoud in de gedachte en in de metode. Dat lijkt ons een juiste en belangrijke vaststelling : de sleutel tot het denken en het doen van Adenauer is inderdaad eenvoudig te vinden. Van de Rijnlandseparatist tot de kanselier met het Europakoncept waarin de frans-duitse toenadering centraal stond loopt een kaarsrechte lijn. Van de keulse stadspolitieus tot het bonner opperhoofd die het land regeerde naar het recept van een gemeente is de draad direkt te vinden. In die eenvoud lag de grootheid van de man; want alhoewel wijzelf de vizie van Adenauer nooit konden bijtreden, zouden wij oneerlijk zijn indien we de grootheid — de grootsheid in de eenvoud — ervan ontkenden.

Er is iets ongelooflijks absurd in het leven van deze man : hij kreeg de kans om na 1945 gestalte te geven aan een politiek koncept dat eigenlijk nog tot de vorige eeuw behoorde. De hoge leeftijd van de kanselier is niet alleen maar een bijkomende omstandigheid en een anekdotisch franje geweest : hij was simbolisch voor gans het beleid van de Adenauer-Epoche.

Adenauer heeft na de jongste wereldoorlog zijn land weer « toonbaar » gemaakt, het weer binnengevoerd in een reeks allianties en verdragen die West-Duitsland terug beperkt aanzien en invloed in de westerse helft van de wereld bezorgden. Dat West-Duitsland daarbij verwerd tot Rest-Duitsland is geen toeval, is niet alleen maar de prijs die moest betaald worden voor een status in het Westen. Aan de onder Adenauer praktisch definitief geworden deling der twee Duitslanden liggen voor een goed deel ook de opvattingen, de vooroordelen en de bedoelingen van de eerste bonner kanselier ten grondslag. « Pruisen » is voor deze keulse Rijnlander altijd het « buitenland » geweest, veel meer erfvijand dan welk Frankrijk ook. Zich bevrijden van Pruisen is voor de Adenauer met zijn rechtstreekse herinnering aan Bismarck, voor de Rijnlandseparatist der twintiger jaren altijd een politiek axioma geweest en zonder spijt heeft hij het werk der overwinnaars van 1945 gesanktionneerd door van meet af aan een politiek te voeren die West-Duitsland — het enige Duitsland dat hij ooit heeft willen kennen — losmaakte van « de gevaarlijke en overigens protestantse gebieden » in het Oosten. Zo is de politiek na 1945 voor de oude man slechts een rechtlijnig teruggrijpen geweest naar wat hem altijd heeft bezield.

Mét de legende werd deze week de Epoche begraven. Dat Adenauer eigenlijk een beleid uit de vorige eeuw voerde — het voerde met grandeur — kon verborgen blijven in het Duitsland van het Jaar Nul.

Het kan vandaag niet meer verborgen blijven. Adenauers politieke wereld was al grondig overhoop gehaald vooraleer de man stierf. Van de vriendschap tussen Frankrijk en West-Duitsland schoot zo goed als niets meer over; juist Frankrijk overigens richtte zich tegen Adenauer's Europakoncept; over Duitsland heen vonden Russen en Amerikanen zich terug in een politiek waarvan Bonn uiteindelijk de kosten zal betalen. Adenauer heeft lang genoeg geleefd om het te weten : de jongste tijd besefte hij, dat de toekomstige gesprekspartner te Moskou woont.

Zo kunnen wij de grootheid van deze man niet anders zien dan in het kader van de tragiek : een figuur tussen de tijden.

A.N. TOVANO.

aprilse grillen

Dit is geen pop, maar een jongetje uit Jakoetië (Sovjet-Unie) dat zich even buiten waagt in de aprilse grillen.

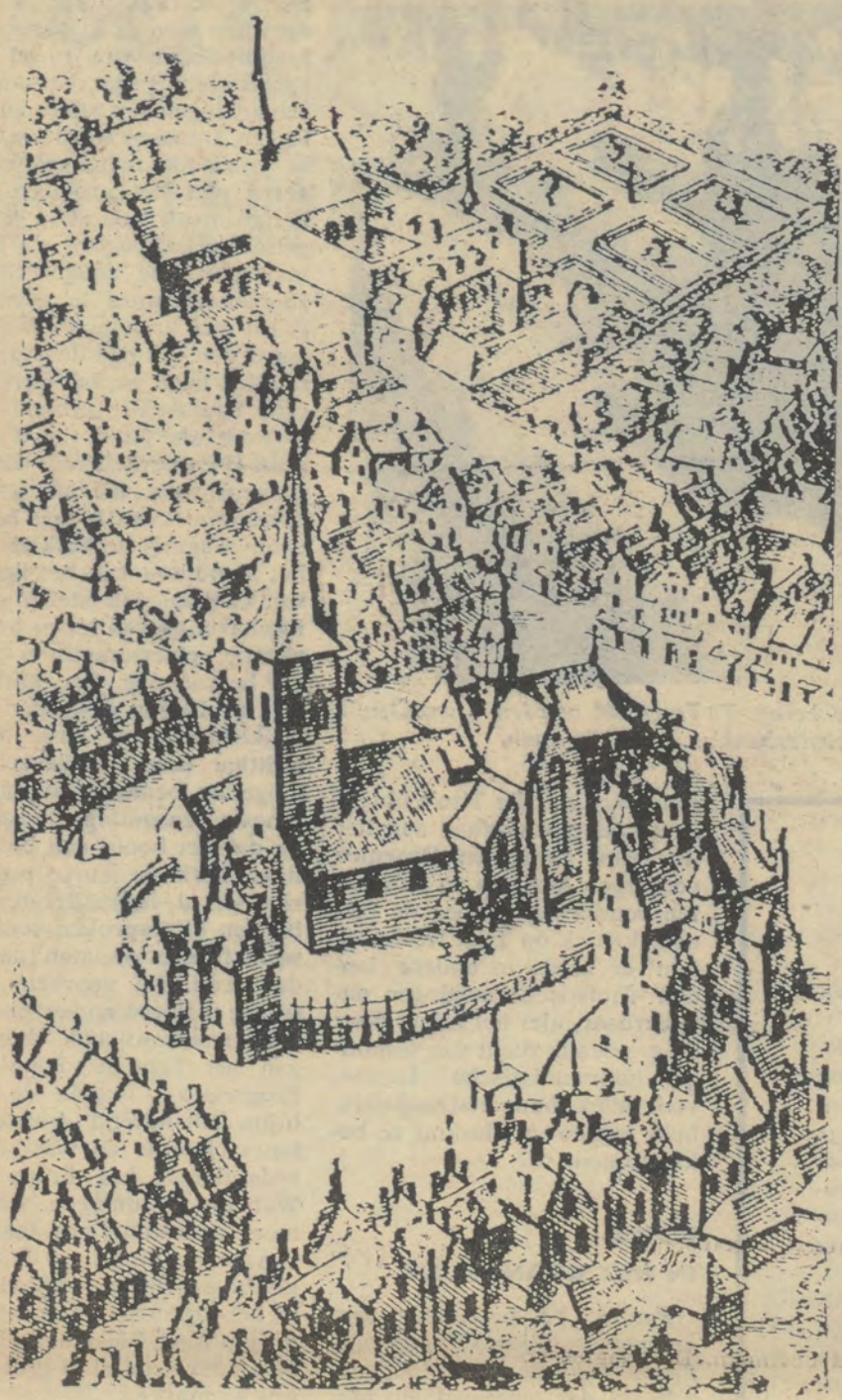

Dat wij Turnhout kozen voor onze tweede 1 mei-manifestatie, lag voor de hand. Met zijn bijna 38.000 inwoners is Turnhout het belangrijkste centrum van de antwerpse Kempen en tevens hoofdplaats van een arrondissement dat in 52 gemeenten 300.000 zielen telt : deze hele streek is nog steeds een sociaal-ekonomisch probleemgebied, dat behoefte heeft aan de aktieve steun en belangstelling van alle Vamingen. Turnhout biedt daarenboven een groot bijkomend voordeel : het is het kernpunt van een prachtige streek, het centrum van waaruit enkele van de mooiste hoekjes der Kempen op een wipje te bezoeken zijn, een stad met een aantal merkwaardigheden en muzea die een bezoek méér dan waard zijn. Deze stad is geknipt om het doel te vormen van de autosterrit die — net zoals vorig jaar — aan onze 1 mei-manifestatie voorafgaat.
Ook tegenover de Volksunie blijft de hoofdstad der antwerpse Kempen haar traditie van gastvrijheid trouw : met de meeste bereidwilligheid werd het verzoek om er de 1 mei-betoging te organizeren ingewilligd en de verschillende stadsdiensten hebben zich geen moeite gespaard om de verschillende problemen die bij zo'n organizatie om de hoek komen kijken, op de meest bereidwillige wijze te regelen. Te Turnhout zijn we welkom en deze gastvrijheid zullen we weten te waarderen met een vlotte en stijlvolle betoging en meeting en met een écht vriendenbezoek aan deze mooie vlaamse stad.

OP MAANDAG 1 MEI TWEEDE VLAAMS-NATIONAAL "FEEST VAN DE ARBEID" IN DE PAREL DER ANTWERPSE KEMPEN

Wij in vaa
vlaams nationaal

TURN

Het « toerisme » in de Kempen heeft al zeer oude adelbrieven. Het ruwe landschap met zijn uitgestrekte heiden is eeuwenlang een vermaarde en vorstelijke jachtwarande geweest. In het kasteel van Turnhout, thans gerechtshof en in het centrum der stad gelegen, verbleef herhaaldelijk Maria van Hongarije in de jaren 1546-1556, telkens zij op valkenjacht kwam in het nabijgelegen Gierle of ter bedevaart naar O.L. Vrouw van Vosselaar. Maria Van Hongarije had in 1545 het Land van Turnhout gekregen van haar broer, keizer V, die daarmee zijn diepe erkentelijkheid wilde betuigen voor de toewijding waarmee Maria zich gekweten had van haar taak als landvoogdes.

Dat was de grote tijd van Turnhout en vooral van het kasteel : de koningin-weduwe, die een verfijnde smaak had, richtte het in tot 'n centrum waar de van macht en heerschappij verzadigde Habsburgers zich kwamen wijden aan de simpele genoegens van de jacht, van het landelijk leven, van wat men vandaag het « toerisme » zou heten.

Men kan niet beweren, dat deze vorstelijke « Turnhoutenaren » een slechte smaak zouden gehad hebben : toen zoals nu vormden de Kempen een oase van rust en van schoonheid. En alhoewel het edele « weyspel » — de jacht met valk en sperwer — thans nog slechts een enkele beoefenaar telt in de Kempen, is er zoveel paradijselijke pracht gebleven dat, wie in het spoor van Keizer Karel (wiens pot in het kempisch Olen nog altijd te bewonderen is) de streek bezoekt, er een vorstelijk plezier aan beleeft.

SPEELKAARTEN

Turnhout is over de hele wereld bekend om een zeer merkwaardige specialiteit : het drukken van speelkaarten. Er zijn weinig landen in de wereld, waar er gespeeld wordt met kaarten die niet van de persen van een der turnhoutse bedrijven komen.

Eigenlijk is het ontstaan van de kaartenindustrie in de kempische hoofdstad een roman op zichzelf. Tot op het einde van de achttiende eeuw steunde de turnhoutse industrie hoofdzakelijk op de weverij. Eeuwenlang was zij het belangrijkste handwerk in stad en streek geweest : eerst wol, later ook tijken, linnen, servet en katoen. Zij had zich echter niet weten aan te passen aan de eisen van de tijd en verkeerde volop in verval toen Brabantse Omwenteling, franse revolutie en franse bezetting een tijdperk uitluidden.

Gedurende die franse bezetting kwam zich te Turnhout een merkwaardig en onrustig man vestigen. Hij had als militair onder de Oostenrijkers gediend en baatte nadien te Leuven een drukkerij uit. In 1796 verhuisde hij zijn drukpersen naar de kempische hoofdstad ; dat was niet zo maar een toevallige verhuis, doch een zorgvuldig geplande aktie in het kader van de uitbouw van een anti-franse verzetsorganizatie .

Pieter Corbeels — want zo heette hij — werd door de bezetters met een zeer argwanend oog bekeken : de Fransen vermoedden zeer terecht, dat de drukker niet overliep van republikeinse gevoelens en graag zouden ze hem op heterdaad betrappen bij het drukken van pamfletten waarin zulks tot uiting kwam. Corbeels echter was leper en hield zich — voorlopig altans — nog kalm. Zonder het te beseffen legde hij de grondslag van de turnhoutse drukspecialiteiten — de kaarten en de missaals — door in 1797-1798 een schamel gebedenboekje uit te geven dat tans als relikwie uit de « Beloken Tijd » een bijzondere waarde en betekenis heeft gekregen. Het boekje heette « Manier en gebeden om misse te hooren zonder priester, dienstig voor alle christene zee-vaerders en andere lieden rijzende in landen, daer den Roomsch Catholyken godtsdienst niet geoeffent word ».

De tijdgenoten en medestanders begrepen heel goed, wat Corbeels bedoelde met « landen, daer den Roomsch Catholyken godtsdienst niet geoefent word » : het gebedenboekje schonk de gelovigen troost en sterkte voor hun gesloten kerken en verbannen priesters. Het was — zeer handig — een echt verzetspamflet.

DE BOERENKRIJG

Toen in de herfst van 1798 een nieuwe conscriptiewet werd afgekondigd, barstte de sinds lang smeulende weerstand open in een gewapend verzet. Corbeels had behoord tot het kleine groepje van hen die deze opstand zorgvuldig hadden voorbereid. Hij behoorde van meet af aan tot het handvol vastbesloten kempische Boerenleiders die — niet zonder talent en aanvankelijk ook niet zonder sukses — het hoofd wisten te bieden aan de franse troepen. De drukker was trouwens — naar later uit een zorgvuldige ontleding der krijgsverrichtingen is gebleken — niet zo maar de eerste de beste; zijn voortdurende zorg voor een flankendekking van het Boerenleger verraadt taktisch doorzicht en gezond verstand.

Door een dwaas toeval viel hij voor-

Vlaanderen

TURNHOUT

tijdig in franse handen. Hij werd ter dood veroordeeld en in 1799 te Doornik terechtgesteld.

De tragische dood van Corbeels scheen meteen het einde te zijn van de kortstondige geschiedenis der turnhoutse drukkerij.

Het viel echter anders uit. Toen Corbeels naar Turnhout was verhuisd, behoorde er tot zijn gevolg een aankomende jongeman, een familielid van de drukker trouwens : Filip Jaak Brepols.

Twee jaar na de dood van Corbeels neemt hij van diens weduwe het huis en de werkplaats aan de Markt over en begint hij, met veel zin voor zaken, het drukkerijbedrijf uit te bouwen. Hij beperkt zich overigens niet alleen tot drukken ; hij wordt een « uitgever » in de echte zin van het woord : hij koopt bij andere drukkers in, doch niets wordt door hem verhandeld of het draagt zijn eigen drukkersmerk. Wanneer hij echter last krijgt met zijn dinantse leverancier besluit hij ertoe, zelf maar zijn eigen kaarten te drukken. Dat lag nogal voor de hand, want hij had op dat ogenblik reeds ervaring in het drukken van de zgn. « mannekensbladen » die in die tijd de hoofdlektuur van de gewone man vormden.

Het duurde niet zo heel lang of Brepols kreeg te Turnhout navolgers. En reeds in de helft van de vorige eeuw was het drukken van speelkaarten uitgegroeid tot een belangrijke industrie die geleidelijk-aan de hele wereldmarkt ging veroveren. Eén enkel cijfer uit de periode van voor de eerste wereldoorlog : in 1910 heeft de firma Brepols meer dan 10 miljoen kaartspelen op de markt gegooid.

DE ECHELVIJVERS

Nu nog is het drukken van speelkaarten — in vier turnhoutse firma's — en het drukken van een hele reeks andere specialiteiten een der hoofdtroeven van de (bescheiden) turnhoutse industrie.

Kaarten en mannekensbladen zijn echter niet het enig eigenaardig produkt geweest van het Turnhout der vorige eeuw. Een dr. Smagghe, Ieperling van geboorte, leeft voort in de herinnering van de Turnhoutenaren als de uitbater van het merkwaardigste — tans verdwenen — bedrijf dat de streek ooit gekend heeft. Dr Smagghe had enkele overigens onbenutbare vennen in exploitatie genomen om er aan vis- en echelkweek te doen. De echel was in die tijd immers een begeerd apotekersartikel : de bloedzuiger, die achter het oor werd gezet van mensen met een te hoge bloeddruk, was gepopularizeerd geworden door de krijgsgeneeskunde onder het Keizerrijk en er bestond een ruime markt voor. Uit de echelkwekerij van dr Smagghe vertrokken jaarlijks miljoenen bloedzuigers naar afnemers, niet alleen in eigen land maar ook naar het buitenland.

Turnhout heeft ook eens de ambitie gekoesterd, een petroleum- of minstens toch een aardgas-hoofdstad te worden. In het begin der vijftiger jaren werd er duchtig in de ondergrond geboord en gezocht, waarbij de diepste verkenningen tot 2.700 m gingen. Heel veel is daarbij niet aan de dag gekomen ; de boringen beantwoordden niet aan de hooggespannen verwachtingen en de onderneming is geëindigd met een rezultaat dat omwille van zijn eigenaardig karakter niet onvermeld mag blijven : op 800 m diepte werd warm water aangeboord dat sindsdien het stedelijk zwemdok op temperatuur houdt.

Naast enkele bedrijven zoals men die wel in alle vlaamse provinciesteden vindt (konfektie, voeding, een heel klein beetje metaal, nog wat tekstiel en een beetje chemie) heeft Turnhout een industriële vestiging die niet onvermeld mag blijven : Philips liet zich er neer met een der grootste gloeilampenfabrieken ter wereld.

De turnhoutse nijverheid is dan toch in zoverre gegroeid dat zij sinds enkele jaren er in slaagde, de werkloosheid in de stad zelve op te slorpen. Deze werkloosheid was in de jaren vlak na de jongste oorlog nog zeer hoog, percentsgewijze zelfs de hoogste van heel het land. Turnhout heeft echter op industrieel vlak nog lang niet de centrale pozitie en de aantrekkingskracht op de omgeving veroverd, die het destijds had als stapel-, handels- en marktcentrum. De kempische hoofdstad ligt nog steeds in een arrondissement en een gewest waar pendel en grensarbeid vaste regel zijn en waar te weinig en te zeer konjunktuuronderhevige bedrijven zijn.

Op een ander vlak is Turnhout echter steeds meer en meer een belangrijk centrum geworden : op het gebied van het onderwijs. Er lopen thans iets minder dan 15.000 kinderen school en bijna 1.000 leerkrachten zijn daarbij betrokken.

Wie Turnhout bezoekt, moet zeker eens binnenlopen in de St Pieterskerk aan de Grote Markt. Toren en koor dateren uit de dertiende eeuw ; de kruisbeuk en de kapellenkrans zijn laatgotisch ; boven de kruisbeuk prijkt een barok torentje uit de 17e eew ; in de 18e eeuw werden nog twee zijbeuken en de klassicistische poort onder de toren bijgevoegd. De kerk heeft een fraai interieur met heel wat merkwaardig houtsnij-, beeldhouw- en smeedwerk.

Ook het dicht bij de kerk gelegen kasteel, tans gerechtshof, is een bezoek overwaard. Het ziet er echter niet meer uit gelijk Maria van Hongarije het gekend heeft ; het kreeg zijn huidig uitzicht in de 17e eeuw, na de brand van 1597. Het kasteel is in het bezit geweest van heel wat koninklijke families, tot het na de Franse Omwenteling staatseigendom werd. Het heeft tijdens de vorige eeuw een tijd dienst gedaan als stadsgevangenis, totdat het in 1908 verkocht werd aan het antwerps provinciebestuur. In 1921 werd het in vlaamse barokstijl gerestaureerd.

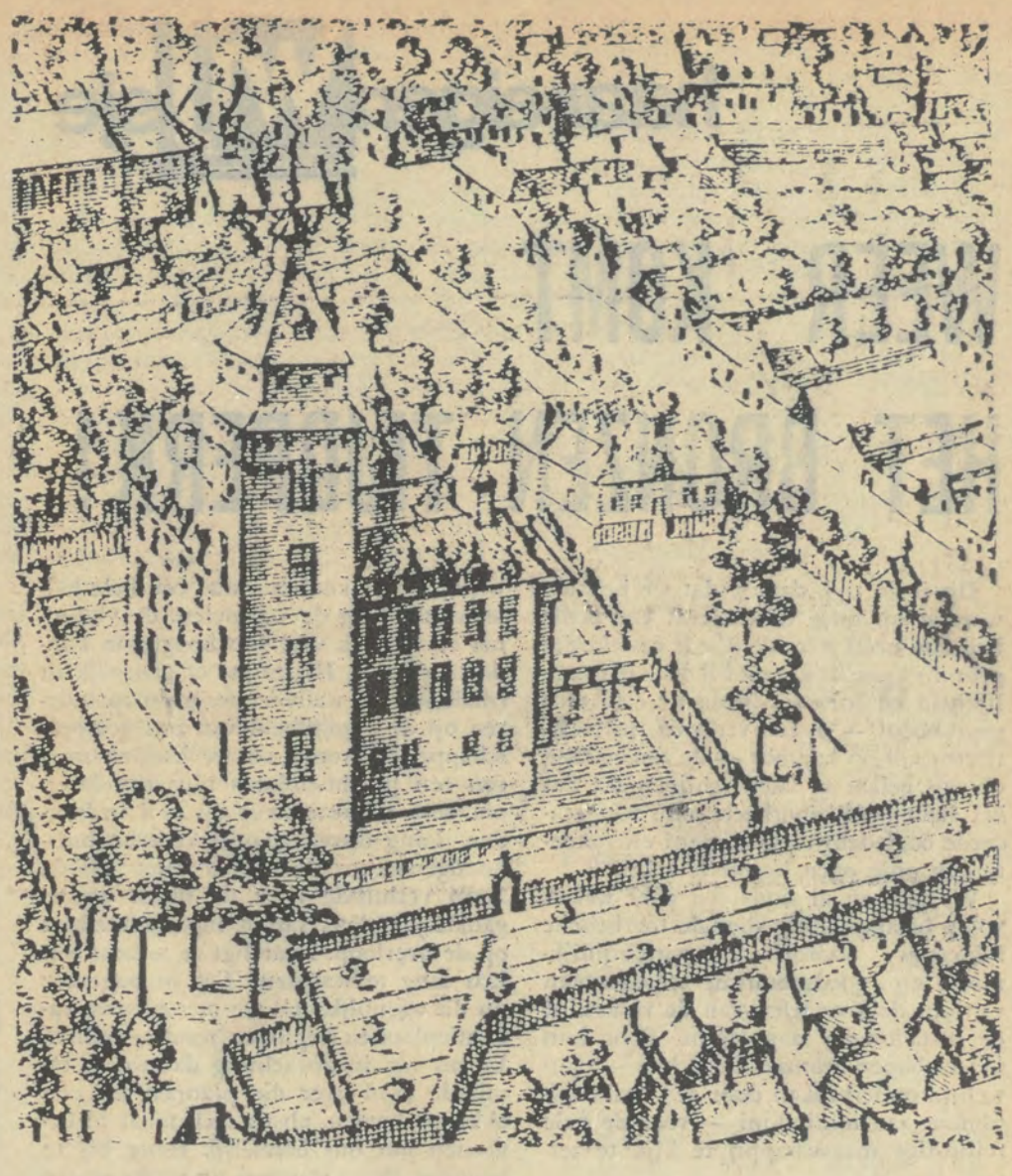

Eveneens dicht bij het stadscentrum ligt het Begijnhof, waar zich onbetwistbaar de mooiste oude woningen van heel de stad bevinden. De haagjes geven aan het begijnhofplein een tipisch uitzicht.

DE MUZEA

Wie iets meer wil weten over de geschiedenis van stad, omgeving en folklore komt best terecht in het stedelijk Taxandriamuzeum in de Mermansstraat. Natuurvrienden en vogelliefhebbers zullen niet verzuimen, een bezoek te brengen aan een zeer merkwaardig turnhouts muzeum : het Wielewaalhuis op de Graatakker. In dit herenhuis kan men heel de kempische vogelrijkdom bewonderen. De (uiteraard opgevulde) vogels staan er in fraai nagebootste landschappen die op een wetenschappelijk verantwoorde wijze door deskundigen werden vervaardigd. Vanzelfsprekend kan men in dit muzeum terecht met alle vragen over onze inheemse fauna. De muurversieringen en de landschappen zijn zo prachtig gemaakt, dat men zich in de Liereman, aan de Tikkelbroeken of op de boorden van een heideplas zou wanen.

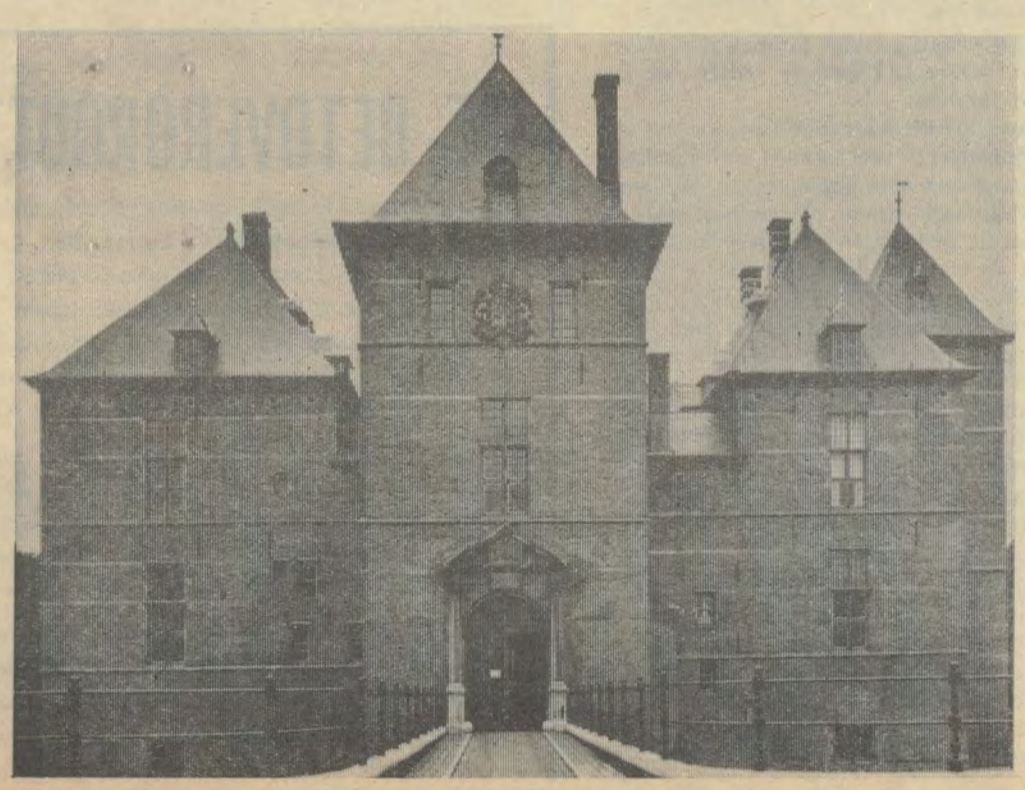

DE KEMPEN

De omgeving van Turnhout biedt de wandelaar prachtige tochten door mooie stukjes kempisch natuurschoon. Wie niet veel tijd heeft, kan eens binnenstappen in het nieuwe stadspark dat bezuiden de Ringlaan werd aangelegd en dat een zeer fraai hertenpark heeft. In dit park staat het monument ter ere van Boerenkrijger en drukker Pieter Corbeels.

Wie de tijd heeft om even verder te lopen, kan een uitstapje maken naar Boone's ven en het Zwart Water (in de richting Weelde). Hij zal er een enig landschap vinden van zand, heide, dennen, uitgestrekte vennen met helder water en specifiek kempische moerasflora.

Overal rond Turnhout trouwens is er heel veel moois te bewonderen en de autosterrit zal de deelnemers aan enkele van de mooiste plekken uit heel de Kempen voorbijvoeren.

De turnhoutse Volksunie heeft, in de korte tijd die haar restte voor de voorbereiding van de 1 mei-betoging, geen moeite gespaard om te zorgen voor een zo goed mogelijke organizatie van de sterrit, van de betoging, van de meeting en van het avondfeest. Ze durft er dan ook op rekenen, dat uit heel Vlaanderen tallozen op maandag 1 mei naar de Kempen zullen komen om er land en mensen beter te leren kennen en om er getuigenis af te leggen voor de solidariteit met een gewest dat nog altijd niet kreeg waarop het recht heeft.

V.U.-Turnhout.

ONZE ILLUSTRATIES

Pag. 12 boven : zo zag de antwerpse graveerder Vorstermans de turnhoutse markt in 1670. Let op de waterputten en op de « kaak », waar misdadigers werden te kijk gesteld.
Pag. 12 onder : het Begijnhof in zijn huidige staat.
Pag. 13 onder : het kasteel in zijn huidige staat.
Pag. 13 boven : het kasteel, zoals Vorstermans het zag in 1670. Dat was het centrum der gemeente en de bakermat der stad.

haar eigen WIJsje
Vlaams nationaal

WEER KOMT HET BRONZEN TIJDPERK!

Dit is de tijd, dames, dat we bedacht worden op onze huidskleur. De prille lentezon heeft weer de illuzie gewekt dat gebronsd prachtig staat bij onze persoonlijkheid en stilletjes hebben we al eens geprobeerd — in een verloren rustkwartier tuis of op kantoor — de zon zo lang op ons gelaat te laten schijnen tot dat het licht (zelfs doorheen onze roos-gearderde oogleden) te sterk werd en zonnetjes in onze ogen begon te tekenen.

We hebben al sinds een paar weken volop belangstelling voor de toeristische foldertjes waarop onwaarschijnlijk-mooie en goedgebouwde seksegenoten van ons de voordelen van de riviera of de costadorada aanprijzen door hun welgeschapen bronzen landschap — nauwelijks onderbroken door een strikt minimum aan minibikini — voor de hele reislustige maatschappij te kijk te zetten.

We hebben zelfs de lamp terug uit de kast gehaald. Destijds kregen we die lamp als verjaardagsgeschenk van manlief los, omdat we hem voorhielden dat wijzelf en de kinderen niet een hele helse winter lang de voordelen, de vitamines en weet ik veel van hoogtezon konden ontberen. Hij trapte er glansrijk in (zoals telkens wanneer we gaan spekuleren op de gezondheid van ons gemeenschappelijk kroost) en we hadden meteen een pracht-ekskuus plus een lamp om onze vakantiekleur op peil te houden. Lang duren zo'n elektrische huishoudgenoegens doorgaans niet en de lamp verhuisde naar de meest ontoegankelijke plank van de ingemaakte kast op de overloop. Daar ligt ze telkens een jaar lang te wachten. Tot zo ongeveer op dit ogenblik. Als we met nieuwe vakantieplannen beginnen rond te hollen. En als we, in afwachting dat we in familiale raad over die plannen tot een akkoord komen, alvast toch maar al beginnen om ons heimelijk terug bij te bronzen. Want wanneer we straks ergens aan een zonnig strand komen, willen we er vanaf de eerste dag bijlopen alsof we ons hele leven slijten met louter strandloperij. We weten dat we ijdeltuiten zijn, maar we vinden het nou eenmaal vreselijk om met spierwitte dijen rond te lopen tussen al de overige dames die hun lamp wél gebruikt hebben.

Eigenlijk is het gek! Lazen we onlangs dat veel zonnebaden je uiteindelijk een fikse huidkanker kan bezorgen. Moeten we zelf iedere keer lachen, wanneer we een welig wicht haar godganse vakantie zien slijten op het strand : buikje insmeren, liggen op de rug; rugje insmeren, liggen op de buik.

« Wentelteefjes », bromt mijn echtgenoot en die (kulinaire) scheldnaam is eigenlijk wel raak. Wentelteefje zijn we wel niet en vakantie is voor ons heus nog wat méér dan alleen maar zonnen (daar zorgen de kinderen trouwens wel voor!), maar de bronzen huid hoort er nou eenmaal bij en daarom hebben we onze echtgenoot zover gebracht, dat hij destijds zijn spaarcenten belegde in die hoogtezon van dat eindhovens reuzebedrijf.

Komen we dan, na de paar weken zigeuneren langs Europa's wegen en stranden, in augustus-september weer op kantoor, dan krijgen we steevast het hoofd te bieden aan twee vragen : « kind, hoe speel je het toch klaar om zó bruin te worden? » en « kind, hoe speel je het toch klaar om met je kroost binnen de grenzen van je verlofgeld op vakantie te gaan? ».

Het eerste geheim hebben we al verklapt. Over het tweede willen we het even hebben.

Nog altijd geldt het vooroordeel dat je ontzettend veel centen moet hebben om met het hele gezin (en in ons geval zijn dat vijf personen) een buitenlandse vakantie te kunnen genieten. Nog altijd zijn er mensen die achter zo'n buitenlandse gezinsvakantie onmiddellijk een erfenis of een lot van de nationale loterij vermoeden. Terwijl — zo menen we toch — de gelegenheden om een goed, goedkoop en zonnig familieverlof in binnen- of buitenland door te brengen jaar-in jaar-uit toenemen.

Even een paar tipjes van de sluier lichten.

Je hebt vooreerst de campings, gewoon met een tent voor wie financieel geen karpersprongen wil doen en zich geleidelijk-aan al de benodigdheden aanschaft. Of — heel wat duurder en naar onze persoonlijke smaak ook minder prettig — de caravan. Kamperen valt heus wel mee, ook met de kinderen. Wie een goede neus heeft, speelt het trouwens nog altijd klaar om ergens een camping uit te zoeken die én goed ingericht én niet overbevolkt is. Je kookt natuurlijk zelf je pot (het is merkwaardig, hoe snel dat in vakantie gaat, zelfs op een primitief campingkookstel) en zo geniet je het bijkomend voordeel dat er voor jou geen zogenaamde « dure landen » bestaan. Een land dat toeristisch duur heet, haalt zo'n reputatie doorgaans uit zijn hotelwezen. Maar wie gewoon zijn inkopen gaat doen stelt al gauw vast, dat in West-Europa zo ongeveer alles op hetzelfde prijzenpeil hangt.

Je kan ook terecht in de jeugdherbergen, die steeds meer en meer gaan rekening houden met « trekkende » families. Onderzoek die mogelijkheid eens: er zit méér in dan je denkt.

Je kan voor een prik (nou ja, een prik! Maar heus toch wel goedkoop) ergens iets huren. Bijvoorbeeld via de reisdienst van de Bond voor Grote Gezinnen. Maar dan moet je wel op tijd je aanvraag doen.

Wedden dat het heus meevalt als je alle mogelijkheden eens gaat uitkienen?

ISABEL.

LEEFTIJD

Brigitte Bardot — ja ze bestaat nog — is tans 32. Dat betekent, zo zegt ze zelf, dat ze geen 22 meer is. Een van haar uitspraken — want BB spreekt zich inderdaad uit, tussen een vakantie, een halve of hele naaktfilm en een of andere scheiding in — over het ouder worden willen we U niet onthouden. Want al mag dan BB een omstreden persoontje zijn, het is altijd interessant te vernemen wat zo een sexbom die de « eeuwige jeugd » schijnt te belichamen over het leven denkt. Ouder worden schijnt voor haar geen probleem te zijn. Dat is gemakkelijk gezegd met 32. We zouden BB eens willen horen wat ze erover denkt wanneer ze 55 zal zijn. Zegt ze nu : « Ik heb de laatste 10 jaar van mijn leven meer beleefd dan de meeste vrouwen in gans hun leven. Soms kom ik mij zelf voor als een oeroude vrouw in een jong omhulsel, als een soort vrouwelijke Dorian Gray. Ik ben er me bewust van dat ik de wijzers van de klok niet kan terugdraaien, maar ik ben op een leeftijd gekomen dat zulks mij niet meer stoort. Wat ik aan jeugd inboet win ik terug in de ervaring van elke dag. » Wijze woorden uit een wulpse mond die vele mannen heeft gekust, voor de kamera, voor de fotolens en ook in intimiteit. Woorden, die we ook met een grote korrel zout nemen al moet het ons van het hart, dat Brigittes zelfzekerheid niet antipatiek aandoet. Ze heeft ten minste wat te vertellen, toch meer dan sommige andere wichten uit de klaterwereld van film en showbusinnes, die o.a. altijd steevast zeggen dat ze hun laatste film of plaat de beste vinden. Zelfs als het de slechtste is. Geef ons dan liever BB die over sex nog dit wist te vertellen : « Hoe minder men van die dingen spreekt des te beter men ze doet ». Onder andere — en dat zal BB wel niet ontkennen — door ze voor een kamera te doen, waardoor men een bom geld verdient in een wereld die er blijkbaar veel meer over praat dan BB...

GEVAARLIJKE BOEKEN

De britse romanschrijver Pamela Hansford Johnson is van mening dat het stijgend aantal seksuele misdaden toe te schrijven is aan de oversexed literatuur en pornografie. Haar remedie is : weg met alle smerige boeken. Doch daarmee zijn tal van britse psichiaters het niet eens ; ze zijn van oordeel dat ziekelijke geesten tot seksuele abberaties met of zonder misdaad verleid worden niet door pornografie doch door de zeer sterke spanningen van het moderne leven. De ene uitleg verdringt uiteindelijk de andere niet.

DE BETOVERGROOTTIJD

Reeds in een vroeger kroniekje hadden we het over de spaarzaamheid, die een der belangrijkste kenmerken van betovergrootmoeders kookkunst was. Het verwerken van kliekjes en restjes behoorde in vorige eeuwen tot een der belangrijkste taken van de keukenprinses en betovergrootmoeder kon een heel receptenboek vullen met de handigheidjes die daartoe nodig waren. Zo kon zij bjvoorbeeld heel goed een tans totaal vergeten koek-soort bereiden, de zgn. « *Kuische Zuster-Koek* » :

Neemt een Pintje Room en klopt daer vier Eijeren in met wat Suyker, Zout en geraspte Notemuscaat. Neemt dan twee halve Stuyvers oudbakken Wittebrooden, en sny ze in dunne Sneden, en legt ze in een Schotel, en giet'er de bereide Room in : bakt ze dan met Boter in de Pan en bestrooid ze met gekookte Rosynen, is heel goed ».

We stellen ons zo voor dat de hummels in betovergrootmoeders tijd die « kuise zuster » wel zullen gelust hebben en dat — in de spaarzame keuken van toen — zelfs het water van de gekookte rozijnen als « frisdrank » op tafel zal gekomen zijn.

in de keuken van beeldende kunst

Honderd tekeningen van oude meesters uit het prentenkabinet van Dresden zijn momenteel te bewonderen in de Albert I biblioteek te Brussel. Het prentenkabinet van Dresden is een der rijkste en best georganizeerde ter wereld en het is dus begrijpelijk, dat deze tentoonstelling meer dan gewone belangstelling wekt. De verzameling van Dresden is trouwens een der oudste van Europa, want in 1505 haalde Frederik de Wijze, de regerende saksische keurvorst, Lucas Granach de Oude naar Wittenberg als hofschilder. Dezelfde vorst had reeds einde der 15de eeuw zijn bescherming verleend aan Albrecht Dürer. Men mag aannemen dat, behalve schilderijen van beide meesters, ook tekeningen en houtsneden in het keurvorstelijk bezit overgingen, waarmee dan de bazis was gelegd van wat later het prentenkabinet van Dresden zou worden. Hoe dan ook : dit bezit aan grafische kunst werd in 1560 in de Dresdener Kunstkammer samengebracht. Weliswaar verzamelde men toen tekeningen en etsen om hun ikonografische waarde, doch alles wijst er op dat ook de estetische waarde bij het verzamelen al vroeg een rol speelde. Geleidelijk groeide de verzameling van duitse prenten aan, doch in 1664 stapte men over naar werk van Lukas van Leiden. En daarmee is dan de europese uitbreiding van de Dresdener verzameling begonnen In 1720 werd het prentenkabinet een zelfstandige instelling in het kader van de politiek van August de Sterke, die de huidige muzea van Dresden losmaakte van de Kunstkammer.

DE PAMPIERE WAERELDT

Geleidelijk groeide het bezit van het prentenkabinet aan. Om enig idee te geven : in 1756 telt het niet minder dan 130.000 bladen. Periodisch lag de klemtoon nu eens op tekeningen, dan op etsen en gravures. Het is ook opvallend dat de mensen die met de leiding van dit kabinet belast werden, doorgaans van een sterk eklektisme blijk gaven en zich helemaal niet specializeerden op louter eigentijdse kunst. Zo is het opmerkelijk dat in de 18de eeuw, toen in Duitsland de aandacht vooral op de renaissance en de barok gevestigd was, het prentenkabinet o.a. oog had voor de vroeg-duitse grafiek. In volle rokokotijd wordt het kabinet verrijkt met vroeg-duitse gravures, w.o. 134 werken van de meester genaamd E.S. En zo gaat het verder en hoeft zich niemand erover te verbazen dat reeds zeer vroeg het Dresdener prentenkabinet belangstelling vertoont voor de aankoop van werken van Goya, Daumier, Gavarni, Meryon, Menzel, Toulouse-Lautrec en ook zeer vroeg belangstelling aan de dag legt voor Käthe Kollwitz. Dat is wat men een trefzekere en de tijd trotserende goede smaak kan noemen, wat jammer genoeg bij vb. in ons land niet altijd het geval is (cfr. de zeer « modieuze » politiek van het brusselse paleis voor schone kunsten en de algemene belgische kultuurpolitiek, die er tegenover de eigentijdse kunst nog al dikwijls naast mikt).

Na de eerste wereldoorlog kwamen de duitse expressionisten in het Dresdener prentenkabinet zeer vroeg in de verzamelingen terecht, die intussen steeds met eksemplaren van andere kunstperioden werden aangevuld. De ekonomische inzinking en de machtsovername door de nationaal-socialisten vertraagde dit proces. In het kader van de kampanje tegen de ontaarde kunst werden 381 werken van expressionisten en abstrakten uit de kollektie verwijderd, die een auto da fe ten offer vielen. Het bestaan zelf van het kabinet kwam in het gedrang toen het totaal nutteloos bombardement door de geallieerden Dresden in een puinhoop herschiep.

Gelukkig had men de kunstverzamelingen elders ondergebracht. De meeste werden door het Rode Leger in beslag genomen en hierbij ging heel wat reddeloos verloren. De inleiding in de katalogus tot de huidige ekspozitie te Brussel gaat aan dit feit uiteraard nogal oppervlakkig voorbij. Deze vaststelling belet niet dat Sovjet-Rusland de schilderijen-, beelden-, porselein- en grafiekverzamelingen geleidelijk restitueerde, nadat de regering van Oost-Duitsland dank zij een zeer krachtige inspanning de wederopbouw van Dresden verwezenlijkte, de kunstgalerijen en muzea inbegrepen. De aanwinsten der laatste decennia zijn politiek gehipotekeerd omdat men zich vooral naar de satellietrepublieken en de Sovjet-Unie heeft gericht. Toch hield de Dresdener traditie van de ruimdenkendheid stand; getuige daarvan ook aanwinsten uit West-Europa. Dat de muzeumpolitiek in de oostduitse republiek getrouw deze van de oosteuropese invloedssfeer volgt, moge blijken uit de aanzienlijke stijging van het muzeumbezoek (van 650.000 bezoeken in 1956 tot niet minder dan 2.700.000 in 1966), wat dan weer in schrille tegenstelling staat tot de ter plaatse trappelende politiek in West-Europa in het algemeen en België in het bijzonder.

Het Dresdener Prentenkabinet onderhoudt nochtans kollegiale betrekkingen met het Westen, zoals blijkt uit tentoonstellingen te Helsinki, Stockholm, Salzburg en tans te Brussel. Het dient terloops erkend dat de Albert I Biblioteek ons reeds op heel wat interessante tentoonstellingen heeft vergast die vooral de grafiek, de bibliofilie, de oude en nieuwe drukkunst, de miniatuurkunst, de numismatiek, de muzieknotatie, de ikonofilie e.d.m. in het licht stellen, zo nationaal als internationaal.

Dat het publiek dit waardeert blijkt uit het drukke bezoek, terwijl niet ver vandaan het paleis voor schone kunsten meer en meer op een woestijn begint te gelijken...

IN FUNKTIE VAN OF « AN SICH »

De tekening werd lange tijd alleen gewaardeerd als voorbereiding van een schilderij of een ets. Zij werd dus vooral beschouwd in funktie van de verdere faze van het scheppingsproces en dat was trouwens ook vaak de bedoeling van de tekenaar. Men sprak dan van de keuken van de schilder- en beeldbouwkunst, omdat men bij vergelijking inzicht kreeg hoe een bepaald voleindigd schilderij, ets, gravure of beeldhouwwerk eigenlijk als idee ontstaan was. De jongste tijd echter begint men de tekening ook als kunstwerk an sich te beschouwen en daarbij speelt de al dan niet afwerking als tekening of grafische uiting minder een rol.

Het ligt natuurlijk voor de hand dat een volledig afgewerkte tekening uiteraard meer als kunstwerk op zich zelf wordt beschouwd, dus met een eigen verantwoord bestaan. Het is immers wel de bedoeling van de tekenaar van een dergelijk blad, deze tekening als een zelfstandig werk in zijn oeuvre tot gelding te brengen. Doch ook de haastige krabbel of de half opgewerkte tekening beschouwt men als een waardevol getuigenis van een of andere meester, die in zijn lijnvoering immers ook alleen aan hem eigen karakteristieken toont. Het is een mengeling van de « alchemie » van de kunst in haar oorspronkelijkste uitdrukking met de natuurlijke levendigheid en oorspronkelijkheid die men in het kunstwerk van grotere opzet en van langere ontstaansduur mist. In de tekening kan de kunstenaar niet trukeren. Elke lijn telt en is doorgaans niet meer over te doen zonder het wezen van de tekening te schaden. Dat geldt ook voor waterverf of voor gewassen tekeningen, al in mindere mate voor verschillende technieken toegepast op één blad, hoewel men ook nog in deze bladen veel beter het ontstaanproces kon volgen dan in de ingewikkelde olietechniek, vooral dan bij oude meesters. Dat tekeningen van oude meesters door de patine een specifieke charme bezitten hoeft wel niet nader onderstreept. Dergelijke bladen hebben dan een harmonie verkregen, die de maker ervan misschien vandaag na zoveel eeuwen verbaasd zou doen opzien (gesteld dat hij in de mogelijkheid zou zijn, zijn werk nu terug te zien).

Het is boeiend om na te gaan hoe een meester met slechts een paar lijnen een hele wereld suggereert, hoe hij met een vlug neergeworpen net van arceringen en lijnen een gans personage te voeten voor ons oproept, zoals bij vb. Rembrandt (in zijn vaak nonchalante, heel en al reeds in « moderne » stijl getekende « slapende vrouw ») of zoals Rubens dan weer geheel in de stijl van zijn kosmisch aandoende tekniek tekent zoals hij schildert (zie daarvoor het in onderhavige tentoonstelling te zien blad « Laokoon »). Meteen begrijpt men waarom men van vakkundig standpunt Rembrandt in vergelijking tot Rubens een slordige schilder noemt en Rubens een exemplarische vakman. Beider tekeningen uit het kabinet van Dresden geven uitsluitsel over de zoveel diepere menselijke belangstelling bij Rembrandt en de weidse, klassieke belangstellingssfeer van de grand seigneur uit Antwerpen. Alle vergelijkingen gaan mank, maar toch...

Deze tentoonstelling bestrijkt de periode van de 15de tot de 17de eeuw en toont zeer gedozeerd de facetten van de wetseuropese tekenkunst zoals die onder meestershand is ontstaan, een beeld van europese grafische eenheid in (grote) verscheidenheid en als zodanig een intiem en zeer charmerend beeld van onze westerse kultuur, die hier grafisch haar verfijning bloot legt in al haar spontaniteit maar ook in al haar vaak verbluffende teknische vaardigheid.

R. CORTY.

Dagelijks vrij toegankelijk van 10 tot 18 uur in de Albert I Biblioteek, Keizerinnelaan, Brussel I.

« Slapende vrouw » ; krijttekening door Rembrandt.

BELANGSTELLEN IN...

... te Kaapstad verscheen onlangs de vertaling in het Afrikaans van « Het Kerstekind » van Stijn Streuvels. De Afrikaanse titel luidt « Die Kerstekind ». De vertaling is van de hand van dr. Maria Hugo.

...tentoonstelling van Jaklien Moerman in het Klubhuis 't Steen, Steendam 41 te Gent, tot 18 mei a.s.

...eretentoonstelling Victor Lecossais n.a.v. diens 70ste verjaardag in Cariatyde, Vrijheidsplein, Brussel, tot en met 2 mei. In het zelfde centrum, benedenzaal, 20 kollages en 5 objekten van Louis Ghysebrechts over het tema « de bruiloft ».

... Joe English-tentoonstelling, ingericht door het IJzerbedevaartkomitee, in de H. De Brackeleeerstudio, VTB, St. Jakobsmarkt 45 te Antwerpen van 13 tot 25 mei 1967. Toegang vrij.

w.m. roggeman

"DE VERBEELDING"

Willem M. Roggeman, joernalist, dichter van een zestal verzenbundels (waarvan o.m. « Baudelaire verliefd » hier besproken werd) deed zich reeds als romanschrijver kennen met « De Centauren » dat in 1963 uitkwam.

« De Verbeelding » is zijn tweede roman en wordt aangekondigd als een van de eerste vlaamse boeken behorend tot de school van de « nouveau roman ».

Wat is nu deze « nouveau roman » ? Bij lezing van een aantal romans van auteurs die tot deze « school » gerekend worden stelt men een zeer uiteenlopend uitzicht, een grote uiterlijke verscheidenheied vast, die niet alleen te verklaren is door het verschil in temperament, taalvermogen of aanleg. Robbe-Grillet, Marguerite Dumas, Claude Mauriac, Nathalie Sarraute, Claude Simon, Michel Butor verschillen stilistisch en formeel onderling vaak zeer sterk. Er moet dus een andere « gemene deler » zijn, iets wat hun werk verbindt : de vizie op mens en ding en de er aan beantwoordende algemene wijze van uitdrukking die meer van strukturele dan stilistische aard is.

Maar deze struktuur - die dan ook nog speciale vormen aanneemt bij elk auteur - is slechts de veruitwendiging van een maatschappelijke vizie op de hele literatuur. Men heeft aan de « nouveau roman » heel wat studies gewijd en de meest uiteenlopende dingen werden erover gezegd. Wij gaan die hier niet aanhalen of proberen er een sinteze van te geven : dat zou ons te ver voeren. Wij houden ons daarom aan enkele vaststellingen.

In de eerste plaats is de « nouveau roman » een literair verschijnsel, maar dan toch een dat niet vreemd is aan de tijdsgeest.

Het breken met de traditionele roman en met diens realisme; de poging om de werkelijkheid niet meer interpretatief, als een kenbaar geheel, weer te geven, maar wél als een loutere konstatatie, een zien en weergeven der onkenbare dingen zonder simboliek, zonder een immers niet vaststelbare betekenis : het beantwoordt aan een wijsgerige tendens die elke kennis op losse schroeven zet, aan een wantrouwen tegenover het kennen van mens en ding, en tegenover de vroegere zekerheid waarmee men in de mogelijkheid van dit kennen geloofde. De kassieke romancier was de almachtige en alwetende vader van zijn figuren en van zijn romanwereld. Kanters, de franse criticus, heeft de « nouveau roman » eens als een louter - technische vernieuwing van de vroegere psichologische roman gezien, een traditionele terugtocht na de existentialistische roman. Wij menen echter veel meer een — zij het ook sterk artistiek beklemtoonde — aanknoping te mogen zien bij de wijsgerige tendensen en metoden van de existentiële wijsbegeerte en de fenomenologie. Na Sartre, de Beauvoir, Camus zorgde de « nouveau roman » voor de aflossing van de wacht : de beklemtoning van het technische kon het schatplichtig zijn aan het voorafgegane a-humanisme niet verdoezelen.

Wij zegden wél dat de « nouveau roman », hoewel niet vreemd aan de tijdsgeest en aan een wijsgerige tendens die in de tijd werkte, toch in de eerste plaats een literair verschijnsel is.

Hier ligt ook het duidelijkste onderscheid met de traditionele roman : in de aangewende technieken, de gebruikte ingrediënten.

Hoezeer ook overtuigd van het onmogelijke der kommunikatie en het onvoldoende en onjuiste dus van het vroegere realisme, wil de auteur van de nouveau roman toch een wereld van mens en ding benaderen maar dan op een andere, voor hem « objektieve » wijze. Zijn realisme is evenzeer gericht op een weergave van mens en ding, van de menselijke psiche : hij gebruikt alleen andere middelen. De wijsgerige onhoudbaarheid echter van zijn a-humanisme en heit feit dat er wél bepaalde mogelijke zekerheden zijn,wél menselijke houvasten, wél kernen van waarde en waarheid, maken de totale anti - roman, de volledige breuk met de traditionele roman onmogelijk.

Van de « vernieuwing » die de « nouveau roman » gebracht heeft, zal dan ook praktisch alleen het technische element overblijven : de specifieke strukturen aangewend om de omgeving (minutieuze beschrijving) of de menselijke psiche (dialoog o.m. bij Saraute) weer te geven.

Wat nu te zeggen van Roggemans boek, dat als een vlaamse « nouveau roman » is aangekondigd ?

Na lezing — en zelfs na herlezing — van dit boek blijft men zich afvragen wat het eigenlijke gebeuren, de intrige van deze roman is. En hiermee is er reeds een eerste overeenkomst met de romans van Saraute en Robbe - Grillet. Wie « Le Planétarium » leest, weet hoezeer daar de aktie en de intrige als het ware opheven worden. « A défaut d'actes, nous avons des paroles », zei de schrijfster. Dit belet niet dat er gestreefd wordt naar een bepaalde spanning, maar dan met andere middelen, waarvan wij er reeds enkele aanduidden.

Bij Roggeman worden die dan ook aangewend. Het komt ons voor dat hij meer Robbe-Grillets « chosisme » (een minutieuse beschrijving van mens en ding naar het uiterlijk) gebruikt dan Sarrautes techniek, die meer uit innerlijk en dialoog bestaat.

Daartussen is echter het verhaal — in zoverre er van verhaal sprake kon zijn — geweven : een opeenvolging van herinneringen, die in verbeeldingen overgaan.

« Alleen de verbeelding is werkelijkheid. De ware werkelijkheid is niet wat elk ogenblik om ons heen gebeurt, maar groeit langzaam, diep in ons, met stukken en brokken stellen wij haar in ons samen ».

Dit is één citaat uit enkele — tussengeschoven — beschouwende gedeelten, die blijkens een pas op blz. 117 vermelde mededeling, door de hoofdpersoon neergeschreven beschouwingen zijn over de verbeelding, in een schrift dat hij steeds bij zich heeft.

Het zijn deze beschouwingen echter die de kern van het verhaal vormen, of beter het motief, dat door een samenstel van « nouveau roman »-technieken wordt uitgewerkt tot een roman.

De verteller, Harry, doolt rond in een onbekende stad. Herinneringen rijzen op uit het kontakt met mensen en dingen en die herinneringen glijden door elkaar, als drie grote golven, drie verhaalperiodes die elkaar overspoelen.

Tenslotte vloeien herinnering en verbeelding dooreen en worden tot één psichische werkelijkheid.

Technisch wordt dit dooreenvloeien bereikt door een gebruik van verschillende personen en tijden : een verhalende hij-vorm in de verleden tijd wordt afgewisseld met tweede persoon toekomende tijd en een ik-vorm in tegenwoordige tijd. Deze kombinatie wordt meesterlijk aangewend, zonder dat de overgangen bruusk-afbrekend werken. Deze grammatikale middelen beantwoorden aan een herinnering in 't verleden, een werkelijkheid in het heden, een verbeelding in de toekomst.

Deze virtuositeit van konstruktie gaat gepaard met een virtuoos aanwenden — zoals hierboven reeds gezegd — van alle ingrediënten van de « nouveau roman », met een neiging echter naar het « objektale » van Robbe-Grillet. W. Roggemans « Verbeelding » wordt daardoor een schoolvoorbeeld voor de techniek van de « nouveau roman ». Wij zeggen welbewust : voor de techniek. Want de indruk van een zeer geslaagd maar door geen innerlijke aandrang gedreven, geen innerlijke noodzaak gedragen literair werkstuk hebben wij niet van ons kunnen afzetten.

Daar kan ook het « beschouwende » gedeelte niets aan veranderen, hoe briljant dit vaak ook is.

Roggeman heeft er in ieder geval zijn mogelijkheden in bewezen — en die zijn niet gering.

W.M. Roggeman : « De Verbeelding » Heideland, Hasselt — 162 blz. 145 fr.

WALSCHAP EN HET GELOOF

De heruitgave van het werk van Walschap — zowel door Heideland als door Desclée-De Brouwer — voldoet, om het nu eens met een geijkte term te zeggen, aan een behoefte vermits de meeste vroegere uitgaven niet meer verkrijgbaar zijn.

« Bejegening van Christus » verscheen in 1940. Het is géén Christus-verhaal in eigenlijke betekenis, wel een geromanceerde herhaling van wat Walschap tevoren in zijn « Vaarwel dan... » had uitgedrukt : zijn afscheid aan het geloof, zijn persoonlijke twijfels. Dit afscheid kreeg zijn literaire neerslag in een vijftal romans : « Sybille », « Bejegening met Christus » en het latere « Denise » worden wel het sterkst door deze problematiek beheerst, al komt zij ook in « Het Kind » en Houtekiet » aan bod. Over Walschaps verhaalkunst willen wij hier niet uitwijden, al moeten wij er wél op wijzen dat in « Bejegening met Christus » zinsbouw en woordgebruik verzorgder zijn dan in vroeger werk.

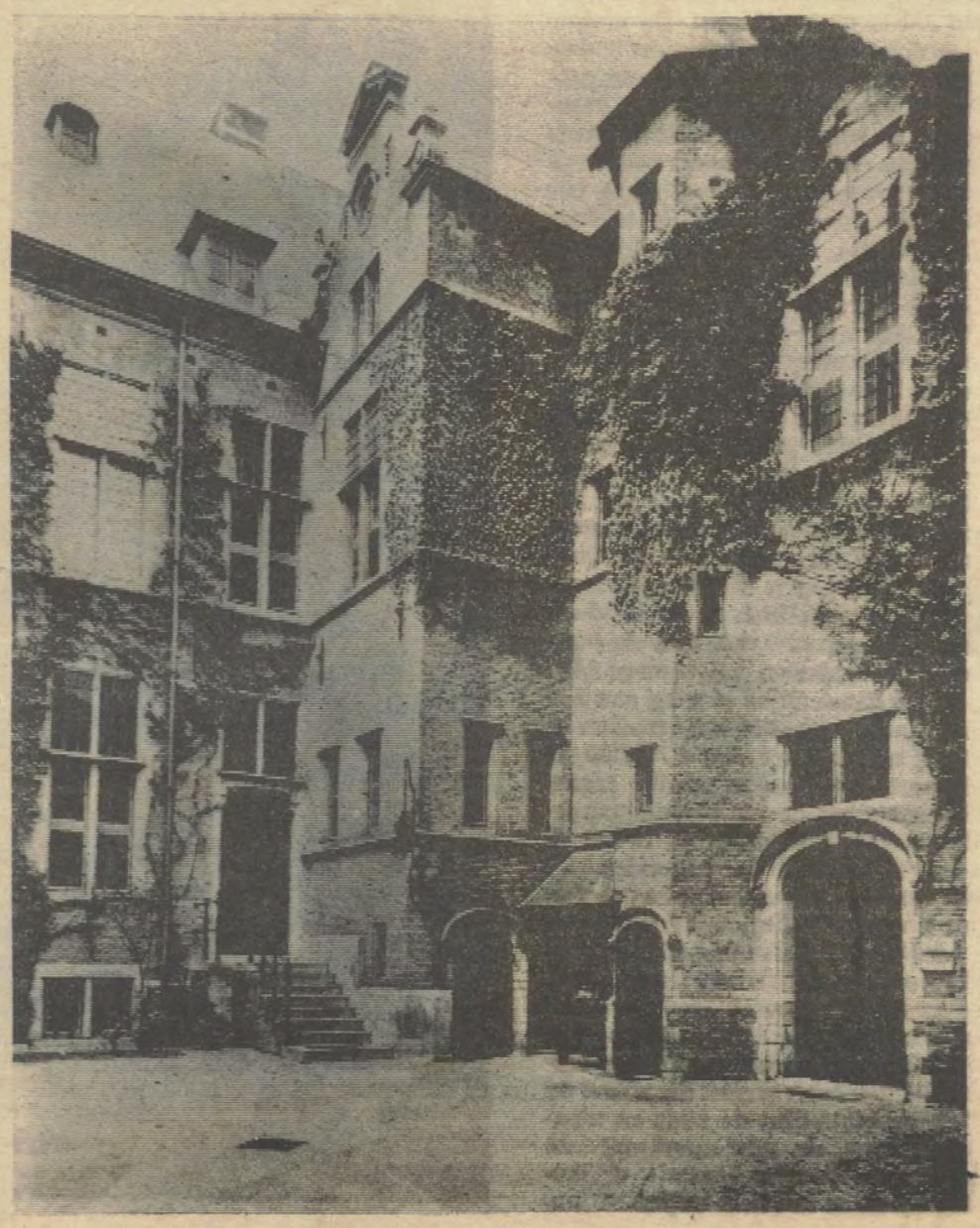

De binnenkoer van het kasteel te Turnhout.

In Walschaps romans, die de geloofsproblematiek behandelen, wordt het rationalistische element als kern van de twijfel vooropgesteld, ook hier.

Maar wij menen, dat dit niet alles verklaart. Er is in elk verzaken of afwijzen een sterk gevoelselement aanwezig. Walschaps « afscheid » was zeker — althans aanvankelijk — even sterk emotioneel als rationeel gekonditioneerd.

Na « Vaarwel » was dit zijn eerste roman. In dat licht bezien, is « Bejegening met Christus » nog mild en met een zekere weemoed geschreven, wellicht ook door de objektivering in een Palestina uit de evangelie-tijd. De plaats van handeling is eerst Betlehem, daarna Jeruzalem.

Jezus wordt geboren in de schuur van de rijke boer Asveer, waar de blinde Johannes herder is. Wij maken daarna, in Jeruzalem, kennis met Nicodemus, de twijfelaar en wij zien nu het hele gebeuren vanuit de optiek van deze laatste. Geloofstwijfel bij Nicodemus en volstrekte loochening bij de materialistische gierigaard Asveer komen tot uiting in de gesprekken die de twee met elkaar voeren. Asveer weigert Christus de dronk en Nicodemus zal na Christus' dood, met onzekerheid beladen, als lot slechts dit kennen : twijfelen tot de jongste dag...

Walschap heeft zelf eens over de romanschrijver gezegd, dat hij de grens niet mocht overschrijden waar de kunst ophoudt en de dialektiek begint. Hij zelf is te zeer romancier en verteller om dat te doen, maar men merkt toch een verslapping van de verhaalkunst telkens hij tracht te filozoferen.

Toch is « Bejegening van Christus », benevens een geromanceerde uiteenzetting van een problematiek waarmee de schrijver zich gekonfronteerd voelde, ook een geslaagd en spannend boek, dat Walschaps verhaalkunst bewijst.

Gerard Walschap, « Bejegening van Christus » — Desclée-De Brouwer, 140 blz. - ingen. 110 fr., geb. 140 fr.

- TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV - TV -

mijn dieren allemaal

Bij dierenarts Hofer staat alles in rep en roer : zij verwachten bezoek. Dr. Johannsen, die indertijd samen met dr. Hofer studeerde en momenteel in Zuid-Amerika leeft, waar hij rijkelijk aan de kost komt met het schrijven van reisverhalen, heeft aangekondigd dat hij eens zou komen aanlopen. Hier moeten wij nog aan toevoegen dat Johannsen tijdens zijn studententijd ook verliefd was op Gerda, doch deze laatste tenslotte er voorkeur aan gaf, mevrouw Hofer te worden. Niettegenstaande veroorzaakt de gedachte aan dit weerzien haar wel wat zenuwachtigheid terwijl Bärbel en Ulli, hun kinderen, ook benieuwd zijn kennis te maken met de « jeugdliefde » van hun moeder. Dat weerzien zal echter door een onvoorziene omstandigheid voor iedereen een ontgoocheling worden... (zondag 30 april - 20u40 - Brussel Ned.).

zoals in een sprookje

Deze russische sprookjesfilm van Boris Dolin, op een scenario van Grigori Yagdnario en B. Dolin, is enigszins ontleend aan « Het lelijke eendje » van Andersen. Hier liggen de zaken toch wat anders, want het hoofdpersonage, de zwaan Oerzoen, zien we ter wereld komen. Samen met het zwaantje ontdekken we de wereld waarin het gaat leven. Dit was tenslotte geen gemakkelijke opdracht voor kameraman Edward Ezov, daar men over een oneindig geduld moet beschikken om dieren en vogels te filmen in hun natuurlijke omgeving : men kan dieren zo maar niet dwingen om uit te voeren wat de regisseur van hen verlangt.

Deze zeer poëtisch opgevatte natuurfilm, bedoeld om jong en oud de liefde tot de natuur bij te brengen, werd gedraaid in het natuurreservaat van Ascania Nova, met de medewerking van de mensen die instaan voor de goede gang van zaken in die vogel-en dierenwereld. (maandag 1 mei - 17 uur Brussel Ned.).

geweld in de straten

Dramatische film van Roy Baker, met in de hoofdrollen John Mills, Sylvia Syms, Brendo De Banzie, Earl Cameron en Ann Lynn. Oorspronkelijke versie met tweetalige onderschriften.

Jacko Palmer komt aan de kost als vakman in een londense meubelfabriek. Zijn vader is de stichter geweest van de vakbond en Jacko heeft het als erezaak beschouwd zich met de bond bezig te houden, waar trouwens al zijn vrije tijd aan opgaat. Op de fabriek, waar ook kleurlingen werken, komt er een betrekking van ploegbaas vrij. Gabriel Comez, een kleurling getrouwd met een blanke, zou de geknipte man zijn om die betrekking te krijgen. Doch het botert niet al te best tussen de kleurlingen en sommige blanken in de wijk. Toch vraagt Palmer aan zijn vrienden om de kandidatuur van Gomez te steunen. Indien Jacko die mensen welgezind is, staat zijn echtgenote op een heel ander standpunt, te meer als ze verneemt dat haar dochter zich wil verloven met een kleurling. Daarbij begint voor Jacko een nare tijd. Hij moet thuis vechten voor het behoud van de vrede in zijn huisgezin, terwijl hij op de fabriek een hardnekkige strijd moet leiden, die uiteindelijk tot grote wanordelijkheden zal voeren. (maandag 1 mei - 21u15 - Brussel Ned.).

de wonderen van milaan

Mischien doet de titel van deze dokumentaire film, of zoals de auteurs Rolf Strobel en Hans Tichawsky het noemen, een sociale enquête, onmiddellijk denken aan een film van V. De Sica « Mirakel in Milaan », en dan vooral aan de laatste scène van die film, waar al die arme stumperds de lucht inzweven op weg naar een beter bestaan.

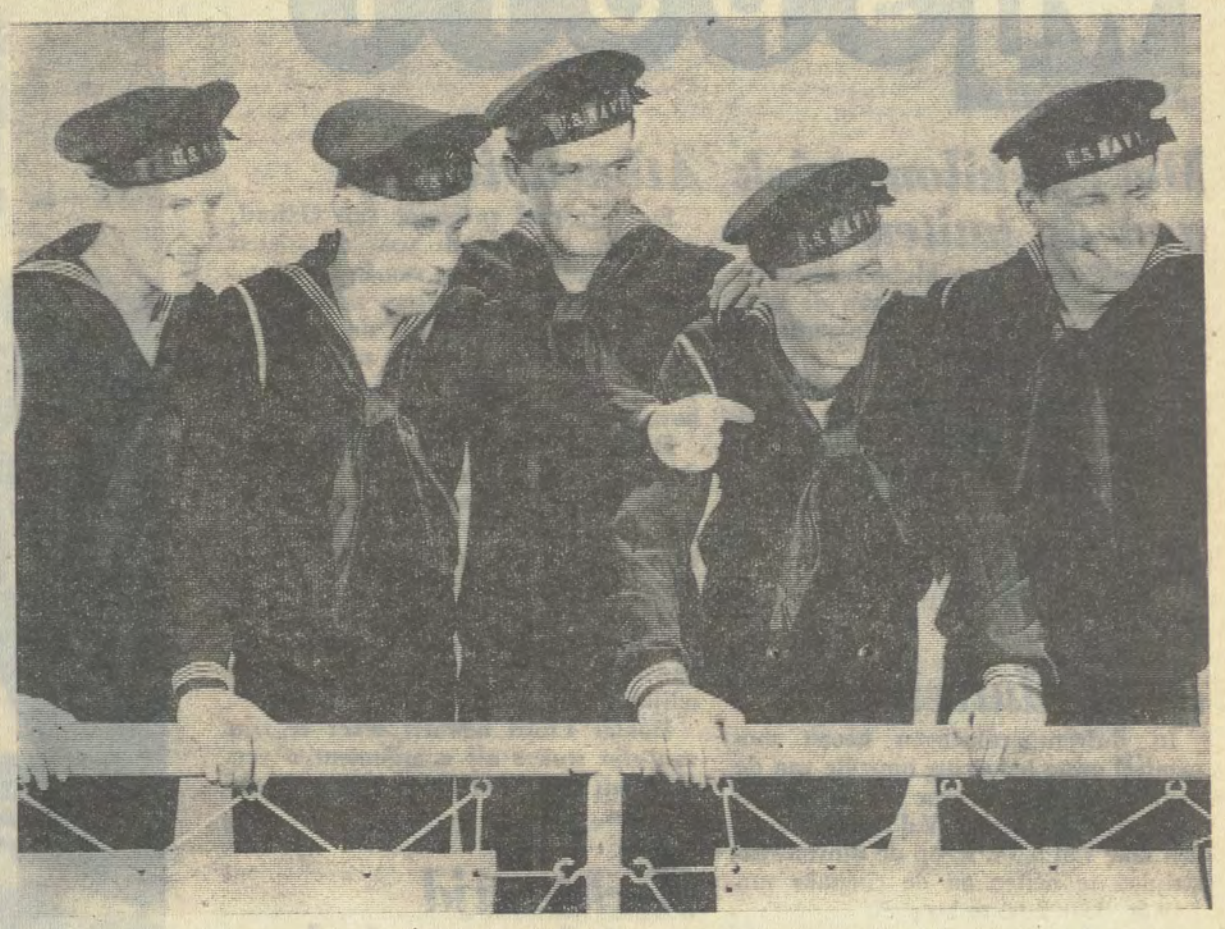

« Ik had vijf zonen » — familiefilm van Lloyd Bacon met Thomas Mitchell en Ann Baxter — Donderdag 4 mei, Brussel Nederlands.

In het Noorden van Italië en meer bepaald in de omgeving van Milaan heeft zich de jongste 20 jaar een sociale en ekonomische evolutie voorgedaan, waar andere streken in Europa 100 jaar over hebben gedaan. Vanzelfsprekend heeft deze overgang van een soort feodale naar een moderne staat verwikkelingen meegebracht die nergens anders zijn te vinden. In Grandella, een landbouwdorpje, hebben de meeste mensen zich laten overhalen om naar de fabrieken te trekken. De grootgrondbezitter die er altijd de lakens uitdeelde heeft met lede ogen moeten vaststellen dat zijn macht over de inwoners hieraan teloor ging. Nochtans voor de meesten onder hen schijnt het toch maar een overgang naar een andere despoot te zijn geworden, want in Rescaldino, een stadje waar een groot nijverheidskompleks werd uit de grond gestampt, moeten zij nu naar de pijpen van hun nieuwe werkgevers dansen. Niettegenstaande is het leven van deze mensen in dergelijke mate gewijzigd geworden, dat ze zich met veel moeite aan die «welvaartsituatie » hebben kunnen aanpassen. Dit alles heeft voor de bevolking zoveel veranderingen veroorzaakt dat de streekekonomie er een totaal ander uitzicht heeft door gekregen, wat ook voor de overheid problemen heeft geschapen, die de auteurs van deze film eveneens onder de loep hebben genomen. (donderdag 4 mei - 21 uur - Brussel Ned.).

ik had vijf zonen

« The Sullivans » is het aangrijpende en echt gebeurde verhaal van een amerikaanse familie van ierse afkomst. Het eerste gedeelte van de film brengt ons beelden uit de gelukkige, rumoerige en vaak schalkse jeugd van Georges, Frank, Joe en Al, tussen vader en moeder en zus Jeanne. Als in 1939 het oorlogsgeweld over de wereld losbarst zijn zij geen kinderen meer. Na Pearl-Harbour besluiten ze dienst te nemen bij de marine. Al, de jongste die ondertussen getrouwd is, wil zijn broers niet in de steek laten, ofschoon zij daar een ander idee over hebben. Dank zij 'n uitzonderingsmaatregel mogen zij alle vijf op hetzelfde schip dat deel uitmaakt van de strijdkrachten van Guadalcanal. Samen, zoals altijd, vertrekken zij naar de Stille Oceaan. (donderdag 4 mei 15u30 - Brussel Ned.).

Onze selektie

ZATERDAG 29 APRIL

20 u 25 Brussel Nederlands
Spelevaren. (Een spelprogramma met quiz en variété vanuit het Sportpaleis te Antwerpen).

21 u 30 Nederland I
Farce Majeure (satirisch programma).

ZONDAG 30 APRIL

16 u 20 Brussel Nederlands
Een kasteel in Spanje (Un Château en Espagne). TV-film van Robert Valey naar een scenario van Enrico Isacco.

21 u 00 Nederland I
Elektra (TV-spel).

MAANDAG 1 MEI

20 u 50 Brussel Nederlands
Gisela May zingt Brecht-liederen (Muziek : Kurt Weill, Paul Dessau en Hans Eisler. Ze wordt begeleid door de Studio-Instrumental Gruppe o.l.v. Henry Kratschil).

21 u 15 Brussel Nederlands
Geweld in de straten (Flame in the street). - Sociale film van Roy Baker met John Mills.

DINSDAG 2 MEI

20 u 25 Brussel Nederlands
Beschuldigde, sta op ! (Rekonstruktie van de zaak-Ablay, een ophefmakend proces dan in 1896 heeft plaatsgehad).

WOENSDAG 3 MEI

20 u 50 Brussel Nederlands
Anatomie van België : De Havens (I) (een reportage door Maurice De Wilde).

21 u 30 Brussel Nederlands
Ten huize van... (Victor Leemans, senator en oud-voorzitter van het Europese Parlement).

DONDERDAG 4 MEI

20 u 25 Brussel Nederlands
Luister naar dit leven (Een kleinkunstprogramma over vrede en oorlog, arbeid en liefde, uitgezonden n.a.v. het Rerum Novarumfeest. Medewerkenden : Martine Bijl, Miel Cools, Gerard Cox, Jules De Corte, Boudewijn De Groot, Will Ferdy, Dick Poons, Hugo Raspoet, Kor van der Goten en de Bob Boon Singers).

21 u 00 Brussel Nederlands
De wonderen van Milaan (Die Wunder von Mailand). Een sociologische enquête van Rolf Strobel en Hans Tichawsky in de streek van Milaan.

VRIJDAG 5 MEI

21 u 10 Nederland I
Rawhilde (TV-film).

22 u 00 Nederland I
Mies en Scène (ontspanningsprogramma met interviews).

Op de vlaamse T.V.

Zaterdag 29 april

17.00 : Strijd om een kroon (VIII). Achtste afl. — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Luceat — 19.30 : Dierenfilm — 19.55 : Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Spelevaren — 21.40 : Echo — 22.10 : De onkreukbaren. 41e afl. : De trein (deel 2) — 23.00 : TV-nieuws.

Zondag 30 april

10.00 : Protestantse Kerkdienst — 15.15 : Velvet. 25e afl. : De expert — 15.40 : Let's sing out — 16.05 : Het St.-Evermarusspel te Rutten — 16.20 tot 17.15 : Een kasteel in Spanje. TV-film van Robert Valey — 18.30 : Klein, klein kleutertje — 18.50 : De gestolen plannen, avonturenfilm voor de jeugd — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Mijn dieren allemaal (III). Derde afl. : Met vakantie — 21.25 : Zien naar Jozefien (VII) — 22.05 : Poëzie in 625 lijnen — 22.35 : TV-nieuws.

Maandag 1 mei

± 15.45 : Wielrennen — ± 17.00 : Zoals in het sprookje van het lelijke eendje... — 18.25 : Teletaalles : Frans 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Een bewogen sneeuwvakantie. 6e en laatste episode : Wie laatst lacht... — 19.15 : Tienerklanken — 19.45 : Openbaar kunstbezit « Huysmans » portret door Isidoor Opsomer (1878) — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : De een zijn dood... Vierde en laatste episode — 20.50 : Gisela May zingt Brecht-liederen — 21.15 : Speelfilm : Geweld in de straten. Sociale film van Roy Baker met John Mills — 22.45 : TV-nieuws.

Dinsdag 2 mei

14.05 : Schooltelevisie — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Flipper (52e afl.) — 19.25 : Jeugd zonder grenzen — 19.40 : Kwart-Eefje — 19.55 : Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Beschuldigde, sta op ! Reconstructie van de zaak-Ablay, een ophefmakend proces dat in 1896 heeft plaatsgehad — 21.55 : Hoe komt een elektrische compositie tot stand ? — 22.25 : TV-nieuws.

Woensdag 3 mei

17.00 : Televisum — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Wie weet wint ! Spelprogramma voor de jeugd — 19.30 : Kijk omhoog — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : De Dick van Dyke-show. 38e afl.: Van jongen tot man — 20.50 : Anatomie van België : De havens (I) — 21.30 : Ten huize van Victor Leemans, senator en oud-voorzitter van het Europees Parlement — 22.20 : Jazzprisma — 22.45 : TV-nieuws.

Donderdag 4 mei

15.30 : Ik had vijf zonen (The fighting Sullivans). Familiefilm van Lloyd Bacon met Thomas Mitchell en Ann Baxter — 18.25 : Teletaalles : Frans — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Oom Storm. 9e afl. : De schat — 19.25 : Tienerklanken — 19.55 : Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Luister naar dit leven. Een kleinkunstprogramma — 21.00 : De wonderen van Milaan — 22.20 : Première — 22.50 : TV-nieuws.

Vrijdag 5 mei

14.05 : Schooltelevisie — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Tom en zijn hondje. 10e afl. : Saba als detective — 19.15 : De wereld is klein. De vliegende mannen van Papantla — 19.40 : Zoeklicht — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Hei, 't i sin de mei ! Nederlandse volksliedjes — 21.05 : Ein Tag (Een dag). Een dag in de maand januari van het jaar 1939 in een Duits concentratiekamp — 22.35 : TV-nieuws.

Wijsport

vlaams nationaal

Met een kilometriek aan de kuiten

In vele argentijnse klubs hebben de oefenmeesters het gebruik van de kilometriek ingevoerd om de « luiaarden » te kunnen ontmaskeren.

Deze kilometerteller, vervaardigd in licht metaal, wordt aan het been vastgehecht ter hoogte van de sokophouden.

De trainers in kwestie vertellen dat het verrassend is om te zien hoe bedrijvig sommige spelers plotseling geworden zijn.

V.d.B. en de duivensport

In duivensport-kringen heerst momenteel grote beroering omwille van de koepelwet-gevolgen voor de duivenliefhebbers. De regering V.d.B. overweegt, een taxe van 5,5 t. h. op de duivenwedstrijden te heffen en de ringtaks van 1,10 fr. naar 2 fr. te brengen.

Het officieel orgaan van de duivensportfederatie bracht de eerste pagina van zijn jongste nummer met een zware rouwband en met een centimeters-hoog « neen »aan de nieuwe stijl van V.d.B. en De Clercq.

Het feit dat er in ons land zowat 150.000 duivenmelkers zijn, schijnt inmiddels onze ministers toch wel te doen aarzelen : volgens de jongste berichten zou er « voorlopig » nog geen sprake zijn van de verhogingen.

Atleten fokken

Een beroemd professor van Oxford, dr. Brian Lloyd, stelt voor de atleten van morgen te vormen van in de wieg...

Gespecializeerde dokters zouden bepaalde kinderen van bij de geboorte moeten uitkiezen (hij zegt niet volgens welke normen) en er zich op toeleggen, hun hart te ontwikkelen.

De professor gaat zelfs verder en verdedigt noch min noch meer « kruisigingen » tussen kampioenen, voor zover de gekende kwaliteiten van de mannelijke kampioen verenigbaar zijn met de gekende kwaliteiten van de vrouwelijke kampioene (bv. voor bepaalde sporten zijn lange spieren best geschikt en voor andere sporten zijn korte spieren wenselijk).

Dokter Lloyd beweert zeker te zijn van zijn stuk : als « argument » verwijst hij naar het fokken van koerspaarden.

Slechte tijd voor bestuursleden

Argentinië had al zijn vertegenwoordigers bij het Wereldbekergebeuren laten verzekeren : zowel de bestuursleden als de spelers.

De spelers voor 5 miljoen belgische frank per man...

De bestuursleden voor slechts 250.000 belgische frank per man.

Een speler is in Argentinië dus 20 bestuursleden waard !

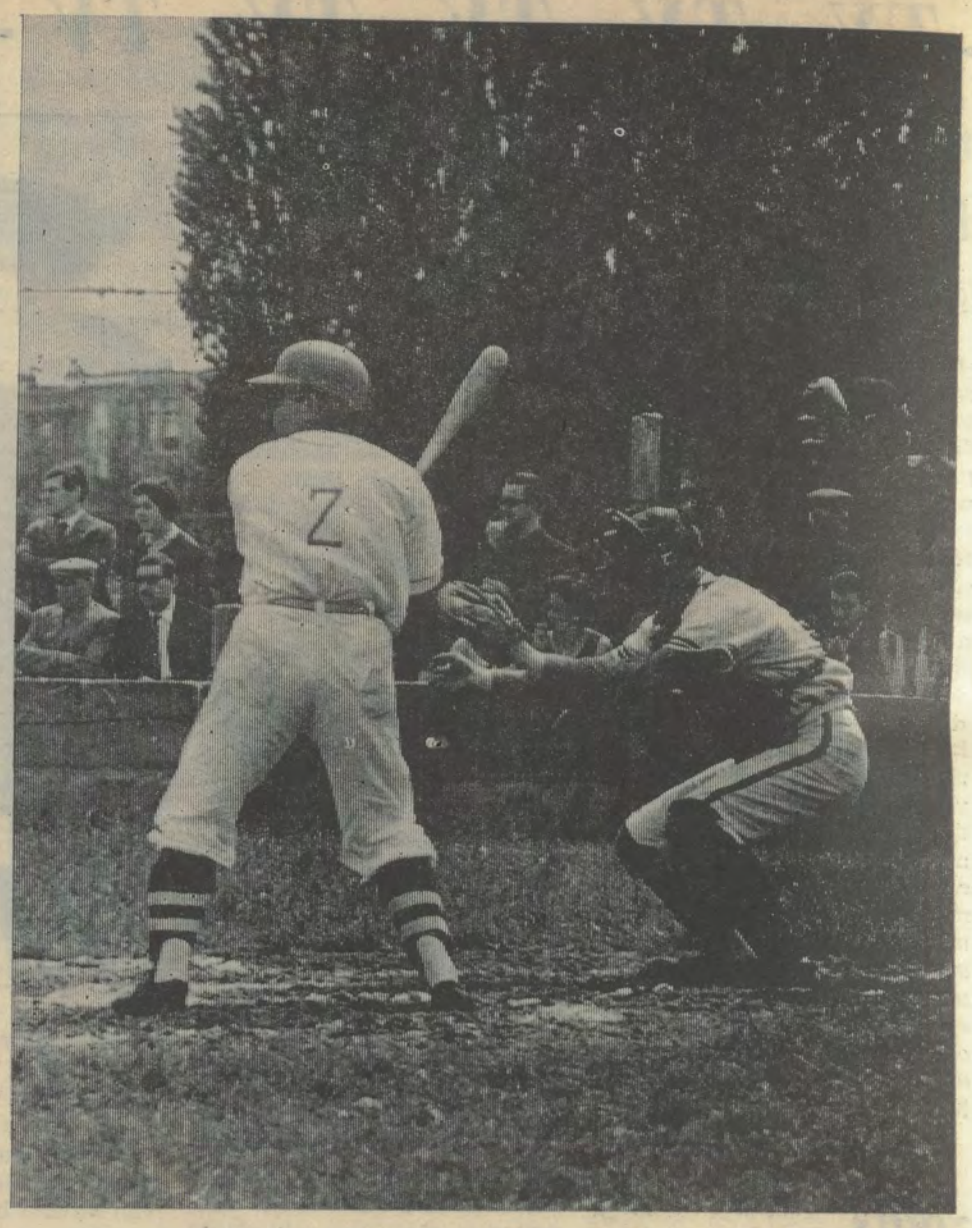

Een van Amerika's meest populaire sporten, base-ball, wint maar zeer langzaam veld in Europa. De jongens die hier te lande base-ball bedrijven op voorstadspleintjes, moeten zich vergenoegen met een mager publiek van ingewijden en entoeziasten.

sport of dodelijke gevechtstechniek

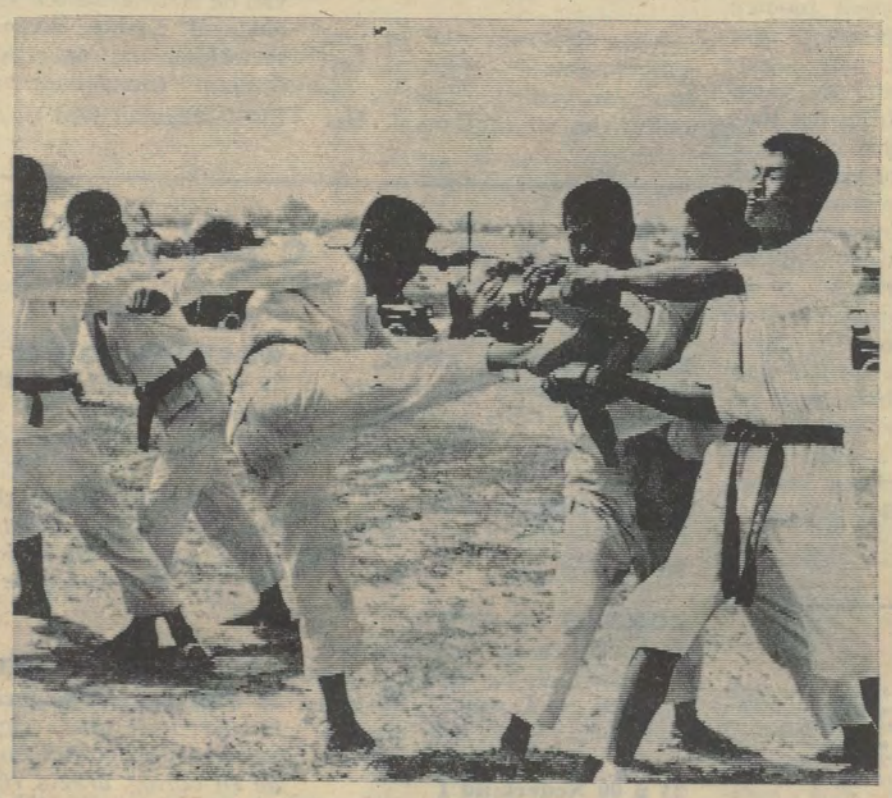

« Een sport voor harde mannen » : karate. James Bond werkt in zijn films een aantal tegenstrevers naar de andere wereld door hen met enkele karate-slagen de nek te breken. Elvis Presley verbetert zijn image van « harde jongen » door veel ruchtbaarheid te geven aan de karatelessen die hij volgt.

West-Duitslands taxi-chauffeurs, die zich bedreigd achten door taxi-moordenaars, hebben een aantal karateklubs opgericht. De nederlandse « Jantjes » die onlangs in het nieuws kwamen omwille van de amsterdamse provo-rel, krijgen les in karate.

Karate, enkele jaren geleden nog onbekend, is een sport die volop « in » blijkt. In Frankrijk tellen de karate-klubs minstens 7.000 leden, in Engeland zijn het er 10.000 en in West-Duitsland zelfs 15.000.

Net zoals judo komt karate uit Azië. Amerikanen die na de oorlog in Japan en Korea de sport leerden kennen, richtten de eerste karatescholen buiten Azië op. De James Bond-filmen en enkele T.V.-feuilletons zorgden voor een zeer vlugge populariteit en de karate-beoefenaars kan de nogal brutale oorsprong van de sport blijkbaar weinig deren.

Reeds 5.000 jaar geleden werden in Indië gevechtstechnieken onderwezen die uitgingen van de vaststelling dat ook zonder wapen een tegenstrever kon gedood worden, als men maar stevig toesloeg en gebruik maakte van de zwakke plekken in het menselijk skelet en de menselijke muskulatuur. De karate-grootmeesters hebben de techniek verfijnd en hielden uiteindelijk een lijstje van 26 « zwakke plekken » over. Als aanvalswapen — want karate is, in tegenstelling met judo — een aanvalssport, dienen de lichaamsdelen waarin de kracht het best gekoncentreerd en het snelst overgebracht kan worden : handen, voeten, ellebogen en hoofd. De chinese bewoners van het eiland Okinawa vervolmaakten de slagtechniek in de 17de eeuw, toen hun eiland door de Japanners bezet was en de bezetters hen alle wapens ontnamen. Door voortdurend oefenen op harde planken vervormden ze hun handen tot eeltige en gevaarlijke slagmessen waarmee ze zonder moeite eerst een meloen en vervolgens het hoofd van een tegenstrever leerden klieven. De Japanners namen de techniek over en wisten hem zodanig te vervolmaken dat een karate-vechter — naar de populaire zegswijze — uiteindelijk leert « een vlieg te vangen tussen twee eetstokjes ». De vechttechniek werd geheim gehouden in de beperkte kring van zijn beoefenaars en gold als zo gevaarlijk, dat iedere karate-vechter in Japan tot na de tweede wereldoorlog zich door de politie moest laten registreren. In Korea wordt van regeringswege een aparte techniek, de Taekwon-Do, zodanig bevorderd dat hij momenteel door meer dan 2,5 miljoen aanhangers beoefend wordt. De Koreanen streven er trouwens naar, karate als olympische sport te doen erkennen.

De karate die in de V.S. en Europa beoefend wordt, is een gemilderde versie. Men moet 17 jaar zijn om in de ring te mogen komen. Iedere aanval moet afgestopt worden vooraleer hij de tegenstrever raakt. Wie de partner treft, wordt dadelijk uitgeschakeld. Een karate-sportwedstrijd bestaat uit een aantal verplichte « figuren » en een vrij gevecht. Naar japans voorbeeld moeten de tegenstrevers in een halve minuut van 20 tot 40 verschillende « figuren » maken; een ingewikkeld puntensisteem wordt door acht scheidsrechters gehanteerd om de uitslag op te maken aan de hand van het tempo, de juistheid en de perfektie van de uitgevoerde karate-slagen.

De strenge reglementering, de karate-« erekodeks » en de mildering van de vechttechniek hebben niet belet dat ook in West-Europa reeds karate-misdaden werden bedreven. Een britse karate-leerling die overigens in de kunst nog niet eens ver gevorderd was, bedreef in oktober 1966 een moord : zeven slagen volstonden om zijn slachtoffer zes gebroken ribben, twee leverscheuringen en kwetsuren aan de strottenhoofd te bezorgen.

Dat karate een zo snelle verspreiding kent, is ook en vooral het gevolg van het feit dat er met het onderwijs in deze sport grof geld verdiend wordt. De « marktprijs » voor één maand karate-lessen ligt in West-Europa zo om en nabij 300 fr., met varianten in min of in meer per land. In de grote geïllustreerde weekbladen van Engeland, Frankrijk en Duitsland bieden karate-instituten lessen in de ring aan, benevens kursussen per briefwisseling en uitgebreide « standaardwerken » die meestal absoluut waardeloos zijn. Japanse trainers die zich in West-Europa komen vestigen, verdienen met enkele uren les per maand gemakkelijk 25.000 fr.

In sommige landen is karate gewoonweg verboden. Alhoewel te betwijfelen valt of een verbod in staat is, de opgang van « de sport voor harde mannen » tegen te houden !

SPESIAAL VOOR ONZE LEZERS

EEN GEZELLIGE TEATERAVOND TE BRUSSEL IN DE BEURSSCHOUWBURG

op vrijdag, zaterdag, maandag te 20 u., zondag te 15 u.

1) VAN 14 APRIL AF
Allo Sjoe
musical for two
met Denise Deweerdt en Jef Burm.

2) VAN 8 JUNI AF
Minister zonder moeite
musical van F. Eckhardt
met Lia Lee, Fried Zuidweg, Jan Moonen enz.

BON
voor
twee gratis plaatsen
eerste rang
in de
BEURSSCHOUWBURG
Aug. Ortsstraat 22
BRUSSEL 1.
Tel. : (02)11.25.25
Bespreekrecht van 10 fr. per plaats.

Grote keus :
GLAZEN en MONTUREN
Gratis voor verzekerden.
Herstellingen in eigen werkhuis.
Walter ROLAND
— Gediplomeerd Optieker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
(Let a.u.b. op het huisnummer !)
Telefoon : 35.86.62
10 % korting op vertoon dezer.
LB 102

DORTMUNDER THIER BRAU HOVEN

Al de grote gekende Duitse en Belgische orkesten zullen er zorgen voor de stemming
In al onze lokalen is er altijd : originele Breugellaanse stemming - deftige leute en plezier - goede bediening - beste dranken goed en niet duur.
N.B. Al onze zalen zijn gans de winter ter beschikking voor Bals - Banketten - Vergaderingen, enz...

— LEUVEN : 1.000 plaatsen.
— AALST : 1.000 plaatsen.
— HULSTE - KORTRIJK : 1.000 pl.
— ANTWERPEN : 700 plaatsen.

DORTMUNDER THIER BRAU

IMPORT ABTS
Tiensesteenweg 128, Korbeek-Lo
Tel. : (016) 463.11.

Voortverkopers worden gevraagd voor :
— Dortmunder Thier.
— Tonisteiner Sprudel.
— Rijnwijnen St JACOBS-KELLEREI Gau-Algesheim.

DORTMUNDER THIER BRAU

koopt — bouwt en huurt cafés in gans het land. — Medewerkers worden gevraagd.
LB 103

TWEEDE DRUK

het feest van de haat

WEST-POCKET NR 1

- over kollaboratie, verzet, repressie en amnestie
- door Nemrod, medewerker aan « WIJ »
- kreeg een zeer gunstige pers
- verantwoordel. uitg. : drs. M. Coppieters
- 124 blz. - 40 fr (prk. nr. 92.02.80 van de vlaamse vrienden van de Westhoek, Maskenslaan 33, De Panne of onder gesloten omslag aan zelfde adres - 25 % korting bij bestellingen van 10 eksemplaren).

ATK v.z.w. Vereniging voor Arbeidsveiligheid door Techniek en Kontrole. - Erkend bij M.B. v. 22/2/62.

Het
VLAAMS KEURINGSORGANISME
voor de officiële kontroles van :
— uw stoomketel ;
— uw kranen, liften e.d. ;
— uw zwierder ;
— uw elektrische installatie.
RIJMENAMSESTEENWEG 109,
BONHEIDEN — Bij Mechelen.
Telefoon : (015) 526.77.

Agenten over GANS VLAANDEREN.
LB 101

'T IDEALE TUINTOESTEL VOOR GANS UW KROOST TOT 15 JAAR!

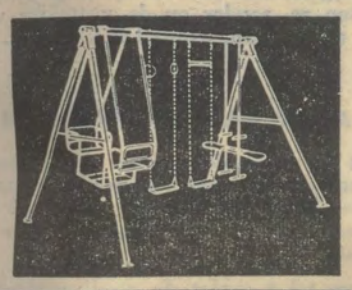

Zware, gansstalen konstruktie
(3×2 m. Hoog 2 m.)
SLECHTS 2.995 FR.
Firma Cortvriendt
Diepestraat 29, Antwerpen - tel. : (03)32.44.30
ALLE SPEELGOED
Vraagt geïllustreerd prospektus

PERZISCHE TAPIJTEN
FA L. LUYTEN
Trooststraat 12
(Gemeenteplein)
Edegem. Tel. 03/53.05.71
LB 104

WIM MAES

vraagt U zijn militanten in moeilijke ogenblikken (boete en gevang) niet in de steek te laten. Stort onverwijld uw steun op eén der twee onderstaande rekeningen bij de Kredietbank van uw gemeente :
— rek. nr. 1100/37.305 van het V.M.O. Antwerpen of
— rek. nr. 1100/36.971 van het Vlaams Solidariteitsfonds.
ALLEEN DEZE TWEE rekeningen staan onder mijn persoonlijk toezicht.

VERSE ZEEVIS
Visverdelers en diepvrieshouders, vraagt inlichtingen en prijslijst.
FIRMA DEPREZ
Vismijn 104
OOSTENDE
Tel. : 059 717 15
LB 109

V.U.-AFD ANTWERPEN-STAD
SLEUTELHANGERS ZIJN "IN"!
'n mooie goudglanzende sleutelhanger met Vlaamse Leeuw op!
Verkrijgbaar bij het
V.U.-sekretariaat Antw.stad. Oude Koornmarkt 28, T. 32.81.01.
Verkocht tegen 25 fr (+ 5 fr verzendingskosten) ten voordele van de sosiale dienst der afdeling. Te storten postrekening Bergers G. 61.75.11 Antwerpen 1.
(Spesiale, zeer gunstige voorwaarden voor V.U.-afdelingen).

HERMES SCHOOL 54 Zuidlaan
211 M. Lemonnierlaan
Tel. 11.00.33
Brussel.

★

VOLLEDIGE SEKRETARIAAT-KURSUS IN 2 JAAR.

★

Sténo- en daktylografie in vier talen.
Boekhouden.
Sociale wetgeving.
Moderne talen.
Handels correspondentie.

★

Dag- en avondlessen.
De school waar Vlamingen zich thuis voelen

★

Beter en voordeliger.
LB 106

LB 124

SCHUIMRUBBERMATRASSEN
met
Gebreveteerde
bedekkingslagen
RESSORTMATRASSEN
(Brevet : 529738)
met
Gebreveteerde karkassen

fabrieken
„STAR"
(Brevet : 512767)
TE ZELE (O.-VL.)
GEWATTEERDE BEDSPREIEN
WOLLEN DEKENS
Tel. (052) 44641 en 44642.
Indien U geen verkoper in uw omtrek kent, stuur ons een kaartje en we de dichtst bijgelegen verzenden U het adres van koper Star Zele.
LB 105

ALLEN OP 1 MEI NAAR DE KEMPEN
FEEST VAN DE ARBEID TE TURNHOUT!

PERS spiegel

« Is de laatste Nederlander die zich aktief om Vlaanderen bekommerde met Geyl gestorven ? » vroeg Dietsland-Europa in een herdenkingsartikel.

Brede nabeschouwingen in de Noord-Nederlandse pers over het Volksuniekongres komen die vrees wel doorkruisen. Nabeschouwingen met begrip.

Ondertussen woedt, geen rekening houdende met staatsgrenzen, de nieuwe spellingsoorlog. « Le problème belge » stond in zwaardere, lichtere of burleske beschouwingen in de blijvende belangstelling met als heropflakkerend kernpunt de kwestie Leuven, na het manifest van vlaamse vooraanstaanden en de « nieuwe mei »-golf die zich in Leuven aankondigt.

DE NIEUWE LINIE

Dit nederlands katoliek progressief weekblad heeft 10 maal meer plaats over voor de Volksunie dan de brusselse « Nieuwe ». Met zeer pozitieve beschouwingen, zoals we ze in geen enkele vlaamse krant vonden, want zelfs in Wij was het «Kong-respektloos»-bekeken.

« Precies een half jaar geleden, in de woelige dagen van de opening van het akademische jaar aan de leuvense universiteit, sprak pater Van Bladel sj in een interview voor De Nieuwe Linie de (sindsdien nog vaak geciteerde) woorden : « Onderschat de jonge vlaamse intellectuelen niet ». Hij zei dit in verband met het streven naar deklerikalizering van de katolieke universiteit en van het maatschappelijk leven in Vlaanderen in het algemeen. Veel katolieke studenten en afgestudeerden trachten dit proces te bevorderen. Dat het klerikalisme, waarmee vrijwel alle sektoren van het openbare leven in het Vlaamse land zwaar belast zijn geweest, een aflopende zaak is, bleek ook op het verleden week in Brussel gehouden nationaal kongres van de Volksunie, de sterk groeiende vlaamse politieke partij. De jongeren zijn in deze partij in ruime mate vertegenwoordigd en mede dank zij hun demokratische opvattingen kon een aantal rezoluties worden aangenomen waarin de verzuiling van het vlaamse volk krachtig werd afgewezen. Zo plaatste men zich nadrukkelijk op het standpunt dat het onderwijs mensen dient te vormen die zijn ingesteld op een pluralistische gemeenschap en dat alle levensbeschouwelijke groepen zich vrij moeten kunnen ontplooien. »

HET FINANCIEEL DAGBLAD

Deze amsterdamse « beurzenkrant » gaf ook zeer ruime achteraf-beschouwingen onder de titel « Zelfportret van de vlaamse Volksunie ». Enkele zinssneden :

« Op een tweedaags te Brussel gehouden Kongres heeft de in vlaamse zin nogal op uitersten gerichte Volksunie (VU) met grote zelfverzekerdheid en kundigheid haar zelfportret geschilderd. Het is in opvatting en door uitvoering een gaaf en modern doek geworden. De partij marsjeerde altijd al achter het vaandel van het federalisme en zij doet dat nu nog met meer zelfvertrouwen, nu het federalisme immers alom geaccepteerd wordt als aanvaardbaar en probabel middel tot het uit de wereld helpen van de aanhoudende waals-vlaamse twisten. Met de ontscherping van het begrip federalisme in verhouding tot de belgische staat ging gepaard het meer en meer reçu worden van de VU, die dat overigens ook dankte aan verkiezingssuksessen en aan het kwalitatief sterk optreden van haar volksvertegenwoordigers.

Op het Kongres te Brussel is de Volksunie naar voor getreden als een volwassen, goed geleide partij, met een — uiteraard — uit een extreem vlaams en federalistisch standpunt afgeleid programma, dat attraktief zal werken op de andere partijen en een reden tot ongerustheid zal zijn.

De Volksunie maakt nl. een kans naast de bij uitstek vlaamse ook de eerste doorbraakpartij te worden in België. De belangrijkste gebeurtenis ten kongresse was nl. het aannemen van de pluralistische levensbeschouwing. die door de progressieven werd voorgedragen. »

DIETSLAND-EUROPA

In een zeer degelijk herdenkingsartikel over prof. Geyl maakte dit Groot-Nederlandse maandblad gedaan met de bewering dat prof. Geyl van zijn federalistische overtuiging zou ingeboet hebben in latere jaren.

« Wanneer in De Standaard beweerd wordt dat Geyl zich in latere jaren gedistancieerd heeft van de extremistische zijde der beweging, dan is dat een dubbelzinnigheid die wij hier wensen recht te zetten. Geyl kon zich niet akkoord verklaren met bepaalde stromingen in het nationalisme en zeker niet met de kollaboratie-politiek : hij werd trouwens door de Duitsers geïnterneerd. Maar wanneer de socialist Geyl sprak op de IJzerbedevaart — wat hem een scheldartikel van een schuimbekkende Van Eynde bezorgde — en wanneer hij daar over bepaalde aspekten van onze geschiedenis dingen zei tegen dewelke wij toen protesteerden, dan hebben wij toch niet vergeten dat hij zich uitsprak voor twee dingen, die momenteel nog steeds strijdobjekt zijn van de vlaams-nationale beweging der « extremisten » : federalisme en amnestie...

Met professor Geyl is de laatste grote Nederlander in het Noorden heengegaan : laten we hopen niet de laatste Grootnederlander. Mogen zijn werk en zijn voorbeeld vruchten afwerpen en moge zijn Grootnederlands levensideaal steeds het onze blijven... »

DE STANDAARD

Manu Ruys deed een zeer interessante tocht door Wallonië, waarin hij in een reeks vraaggesprekken ondermeer de felle Waal Périn aan de tand voelde. Geestig is diens beschouwing over de kollaboratie en de Volksunie. Pak vast, Leemans en Custers.

« Er is echter ook de progressistische opinie : van de linkerzijde (socialisten, kommunisten, MPW, Parti Wallon), van de kristendemokraten (MOC), Rénovation Wallonne (Duvieusart). Deze groep erkent « het vlaamse feit ». En ook dat de bewustwording van de vlaamse gemeenschap een onomkeerbaar verschijnsel is. Men beseft er dat de vlaamse beweging, ook al wordt zij dan niet gedragen door boeren en arbeiders, een sociale beweging is, voortgestuwd door lagere kaders en intellektuelen.

Deze Walen oefenen nochtans kritiek op de vlaamse beweging. Zij staan er zeer huiverig tegenover, omdat zij nog ideologisch-fascistische « smetten » menen te zien. De Volksunie wordt beschouwd als de erfgenaam van de vooroorlogse, nationaal-socialistische flaminganten.

— Dat is ook uw mening ?

— Ach, wel nee. In de Volksunie zijn er heelwat progressistische lui. De werkelijke kollaborateurs hebben, ten gevolge van de operatie-Verruiming van P.W. Segers, sinds lang een onderkomen gevonden in de CVP. »

LA LIBRE BELGIQUE

't Is ver gekomen met het vaderland en zijn stabiliteit als de « Libre » de oude burggraaf moet gaan halen om wat nieuwe Pirenne (historicus ?) Terlinden uit zijn studeerkamer praat, te verdedigen.

Mercier krijgt ongelijk : die sprak nog van « Il y a deux races en Belgique ».

« Met staat verbaasd bij de vaststelling hoeveel Walen een vlaamse naam dragen en hoeveel Vlamingen oorspronkelijk franse namen hebben. De eerste leiders van het wallingantisme waren Van Belle, Van Walleghem, Schreurs, terwijl de flamingantenleiders namen droegen als Borginon (Bourgignon), Jasson, Romsée, enz.

Kort voor de oorlog droegen miss Wallonië en haar twee hofdames alle drie namen van oorspronkelijke vlaamse afkomst. Op een heel ander vlak had een van de meest bekende vlaamse schrijvers, Frank Lateur, het pseudoniem gekozen van Stijn Streuvels om machtige romans uit te geven.

Men mag dus besluiten dat weinige Walen geen Vlaming en weinige Vlamingen geen Waal onder hun voorouders tellen.

De toponymie of studie van de plaatsnamen onthult dat ondanks de taalgrens die sedert eeuwen onveranderlijk is gebleven, er een innig verband bestaat dat slechts door een gemeenschappelijke oorsprong kan worden uitgelegd. »

LE MATIN

Van Elslande is anders een snoodaard die de twee-rassen-teorie nog beoefende toen hij onlangs Verhaeren in 't Nederlands herdacht. Hij ziet waar dat toe leidt : de bloed-en-bodem-man prof. Elaut heeft hem ervoor geloofd.

« Men heeft eens te meer de spijtige en dwaze redevoering opgehaald die destijds op het graf van Verhaeren, door Renaat Van Elslande, minister (helaas) van de Vlaamse Kultuur en van de Europese Zaken, werd uitgesproken.

Kort geleden had de h. Henri Rolin, socialistisch senator, de beledigende woorden van de minister streng bekritizeerd en had in de Senaat de verdediging van de franstalige gentse bourgeoisie waaruit hij gesproten is, opgenomen. Hij had het op een waardige en gematigde wijze gedaan.

Onlangs heeft de gentse senator van de Volksunie, de h. Elaut gemeend goed te doen de h. Van Elslande ter hulp te komen. Men vindt de bewonderaars die men kan... Want de tussenkomst van de h. Elaut was werkelijk een plompe hulde en onze minister kon dit gemakkelijk missen. »

DE NIEUWE LINIE

Een zelfde verdachte extremistische tandem kregen we in de senaat waar Van Elslande met Jorissen ging flirten.

« In afwachting dat de betrokken regeringen hun standpunt bepalen, is de diskussie geopend en ook in ons parlement diende de h. Van Elslande, minister van Nederlandse kultuur, zijn partijgenoot Van In te woord te staan, die hem in een interpellatie over de gevolgen van de nieuwe spelling tot voorzichtigheid had gemaand.

Heeft de spellingskwestie in se geen enkel politiek aspekt, toch werden steeds politieke elementen in de diskussie geworpen.

En het is wel typisch dat ook ditmaal woordvoerders van de drie traditionele partijen, de hh. I. Smets (BSP), Van In (CVP) en Lambrechts (PVV) kwamen waarschuwen tegen sommige gevaarlijke kanten en gevolgen van de geplande spelling, terwijl de h. Jorissen, de steeds uitbundige woordvoerder van de Volksunie, de kommissie eerder loofde omdat zij in haar opdracht was geslaagd.

Men heeft zowat de indruk dat er niet veel meer moet gebeuren om als « slechte Vlaming » te worden bestempeld wanneer men de voorgestelde spelling afwijst en als een « Vlaming uit één stuk » door te gaan wanneer men ze, zonder op de wettelijke vastlegging te wachten, onmiddellijk toepast. »

DE GAZET VAN ANTWERPEN

Loopt om regionale redenen niet erg warm over het manifest voor vlaamse universitaire expansie. Want wat met de spreiding ? En pluralisme is goed voor Pausen of voor de Volksunie.

« Deze tekst geniet de goedkeuring o.m. van katolieke personaliteiten, die drie jaar geleden nog de kandidaturen-spreiding steunden zoals die in « Ruimere Kansen voor Allen » werd bepleit en gedeeltelijk in de wet van 9.4.65 werd aanvaard. Alsof de sociale, paedagogische en ideologische argumenten voor de spreiding hun zin verloren hadden ! Op het sociale vlak wordt in het manifest niet meer geargumenteerd en de uitspraak die men inzake ideologie doet is in weerwil van haar dubbelzinnigheid duidelijk genoeg om een fundamentele vraag op te dringen : als katoliek H.O. « in het huidig tijdsperspektief » niet meer nodig is voor nieuwe vestigingen, waarom dan nog wel voor Leuven ?

De postkonciliaire mode heeft haar rechten maar wij onze twijfels. Zeker wanneer wij lezen, dat « in dezelfde geest » de universitaire instellingen te Antwerpen « in pluralistische zin » tot één enkele volledige universiteit moeten uitgebouwd worden. »

W. LUYTEN.

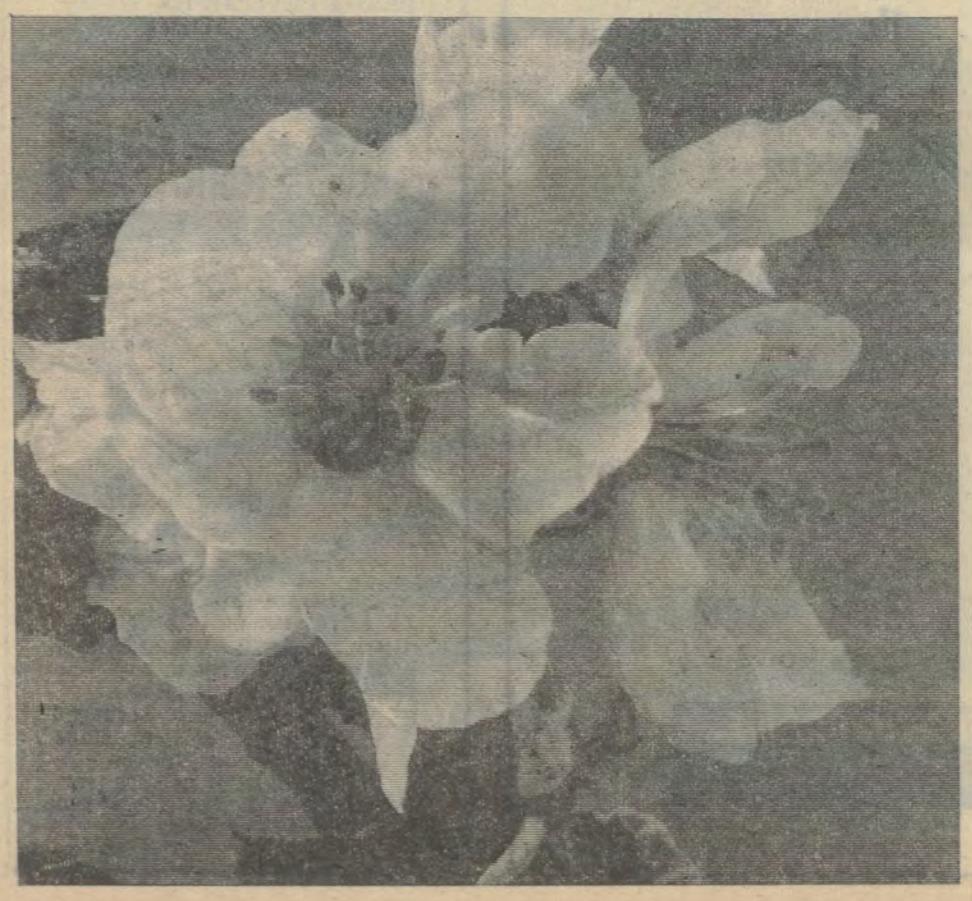

GELD LENINGEN
VOOR ALLE DOELEINDEN EN ALLE TERMUNEN OP HANDTEKENING
• FINANCIERINGEN MEUBELEN T.V. EN VOERTUIGEN, ENZ.
• GRONDEN tot 100% - ZEER SNEL - DISKREET
• HYPOTEKEN 1ste en 2de RANG TOT 100% DER WAARDE VAN 3 TOT 30 JAAR
• BEROEPSKREDIETEN voor ZELFSTANDIGEN UITBR. ZAAK - AANKOOP MAT - STOCK enz.
MEVEKAN
Ter Rivierenlaan 57 Deurne-C.
• WIJ KOMEN THUIS - TEL. 03/36.43.24
• ERNSTIGE AGENTEN GEVRAAGD

KWALITEITSBENZINE EN -GASOLIE TANKT U OOK NU NOG BIJ
BECO
TEGEN VERMINDERDE PRIJS !
Steeds en altijd
BECO : Kwaliteit !
Heb U er reeds aan gedacht uw bestelling voor gas en stookolie van nu af over te maken op ons adres :
p.v.b.a. B E C O, Krijgsbaan 236, Zwijndrecht.
Tel. : 03/52.81.73 — 32.0210
DOE HET NU !

KOM NAAR DE KEMPEN OP 1 MEI

VLAAMS - NATIONAAL FEEST VAN DE ARBEID TE TURNHOUT

1. *AUTOSTERRIT*

In de vroege namiddag wordt een toeristische autosterrit door de Kempen georganizeerd. De deelnemers aan de sterrit zullen een aantal eenvoudige, maar prettige opdrachten moeten vervullen en opgaven oplossen.

VERTREKPLAATSEN :

— **Beringen, V.U.-lokaal Jan Van Heel, Diesterweg 8.**
(Vertrekpunt voor Limburg, arr. Leuven en Turnhout).
— **Nijlen, V.U.-lokaal « De Bonte Os », Kerkplein.**
(Vertrekpunt voor West-Vlaanderen, arr. Mechelen en Brussel).
— **St Job, lokaal « Reinaart », Eikenlei.**
(Vertrekpunt voor Oost-Vlaanderen en arr. Antwerpen).

Aan deze autosterrit is een grote reeks prijzen verbonden, waarvan het eerste dozijn zeer waardevolle (filmtoestellen, fietsen, bureelmeubelen e.d.m.). Iedere deelnemer ontvangt een opdrachtenmap met toeristische dokumentatie.

Inschrijvingen aan de vertrekpunten van 13 tot 14 u. Vertrek tot 14 u 30. Duur van de sterrit ongeveer 2 uur.

Deelnemingsprijs 100 fr; geldt voor voerder als toegang voor het avondfeest. Andere inzittenden (volwassenen) betalen 's avonds 25 fr.

De deelnemers worden verzocht, in de mate van het mogelijke hun wagen met een leeuwenvlagje te versieren vanaf de vertrekpunten.

Op het aankomstpunt te Turnhout zal er een onthaaldienst zijn die zorgt voor ontspanning in afwachting van de vorming van de 1 mei-stoet.

2. *1-MEISTOET*

Dit jaar werd Turnhout gekozen en zal de stoet, naast de algemene sociale tema's, vooral de nadruk leggen op de Kempense streekproblemen.
Verzameling vanaf 16 u. op het Kasteelplein. Parkings Wezenstr. en binnenplein oud gasthuis. Optocht : Broederstr., St Antoniusstr., Gasthuisstr., Markt, Patersstr., Albertstr., Oude Vaartstr., Begijnensr., Zegeplein, Markt.

3. *1-MEI-MEETING*

Op de Turnhoutse Markt.

Korte welkomgroet door arr. voorzitter Jo Belmans. Korte toespraak over Kempense problemen door mr. F. Anthonis. Groet der vlaamse provincies. Feestrede door volksvertegenwoordiger M. Coppieters. Afkondiging van sociaal manifest en Kempens eisenprogramma.

4. *AVONDFEEST*

In « Lindenhof », St Antoniusstraat.
Afgekondiging van de uitslag van de sterrit en prijsuitreiking. Verbroedering tussen de vijf vlaamse provincies. Stemming en leute. Twee orkesten : « Lou Vannis » en « De reizende troebadoers ». - Sandwiches. - Toegangsprijs : 25 fr.

5. *ALGEMEEN SEKRETARIAAT*

Een speciaal sekretariaat zal ingericht worden in « De Zwarte Ruiter », Zegeplein 16, tel. 014/426.80.

help de kempenaars in hun strijd om werk in eigen streek - paar het aangename aan het nuttige : een sterrit met vrienden of familie door de kempen in lentebloei, een vlaams-nationale betoging - indien u niet aan de sterrit deelneemt, kom dan in ieder geval rechtstreeks naar turnhout om er mee te betogen - aanwezigheid op dit volksunie-1-meifeest is voor alle kaderleden een plicht, voor alle leden een vanzelfsprekendheid.

WIJ
vlaams nationaal

Hoofdredakteur
T. van Overstraeten.
Alle briefwisseling voor redaktie naar
Rotatyp, Sylv. Dupuisl., 110 Brus. 7. - Tel. 23.11.98
Beheer :
Maurice Lemonnierl. 82 Brussel I. - Tel. : 11.82.16
Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit adres.
Jaarabonnement : 280 F.
Halfjaarlijks : 160 F.
Driemaandelijks : 90 F.
Abonnement buitenland : 450 F.
Steunabonnement : 750 F. (minimum).
Losse nummers : 8 F.
Alle stortingen voor het blad op postrekening : 17 113J « WIJ » - Vlaams-nationaal weekblad.

Verantw. uitg. Mr. F. Van der Elst, Beizegemstraat 20 Brussel 12.

Aanbevolen Huizen

REISBUREAU
Vlaams Reisbureau n.v.
Maatsch. zetel : Antwerpen 2
Tel. : 03/49.30.46 49.15.94

Bezoek « De veerman »
te St-Amands a.d. Schelde
Mosselen Paling
Uitbater Jan Brugmans.
LB 110

BIEREN ATLAS
Alle specialiteiten
Fruitsap Pufri
CARPENTIER
Guido Gezellestraat 39
ZWIJNDRECHT T 52.70.70
LB 112

De specialist der standaarddeuren
J. LEEMANS Deurne 2
Van Havrelei 70 T 35.63.17
Agent : De Coene Kortrijk
LB 113

EURO-DOMI
Moderne woninrichtin
Kruidtuinlaan 6
(tussen A. Maxlaan en E. Jacqmainlaan) BRUSSEL
Tel 02/18.17.17
LB 114

BLANKENBERGE
« Rubenshof »
Weststr 79 T (050)41571
Lokaal Volksunie
Kamers pension
LB [illegible]

« Vlaams Huis » Knokke
Kamers vol pension
gezellige sfeer
Vermindering voor groepen
Elisabethl 105 Tel 632.70
LB [illegible]

Breydelhof BRUGGE
Jozef Suveestra...
Gelagzaal 120 plaatsen
Tel (050) 350.0[illegible]
LB [illegible]

bij de meester uurwerkmaker
SLAETS
Dewintersti 11 Oudergem
T. 72.45.43 Terminus tr 35
10 % korting v leden V.U.
LB 118

DESIGN SHOP
Geschenken
en moderne juwelen
Adolf Maxlaan 105. BRUSSEL
Tel 02/18.62.62
LB 119

Fr PARQUIN P v.b.a
LB Lobroekstraat 44
ANTWERPEN.
Telefoon 03/36.16.47
Kuipen en stapelbakken voor pekel. diepvries verpakking. stockering
Polyethyleen zakken. vellen en folie op rol.
RAADPLEEG ONS.
LB 120

bewegingswijzer

vlaams nationaal

ANTWERPEN

Antwerpen

KOLPORTAGES

Zaterdag 29 april doorheen de middenstad. Vertrek lokaal Tirol om 15 uur, Nationalestr. 22, Antw.

Zondag 7 mei met radiowagen doorheen Luchtbal. Vertrek 10 uur hoek Noorderlaan en Manchesterlaan.

REUZETOMBOLA IN SEKSIE NOORD

Trekking zat. 6 mei lokaal Tijl, St. Jansplein 22.

BETOGING 1 MEI TURNHOUT

Onze leden vertrekken liefst samen vanuit Antw. op de Fr. Rooseveltpl. aan eindpunt bus Antw.-Turnhout om 14 uur 30 (met of zonder wagen). Optocht te Turnhout te 16 uur. Onderweg aan het fort te Wijnegem sluiten nog andere wagens aan.

De sterritdeelnemers vertrekken ook liefst samen op de Fr. Rooseveltplaats om 12 uur 30 aan het eindpunt van de buslijn Antw.-Turnhout. Deelname per wagen 100 fr. Start sterrit te St. Job-in-'t Goor Eikenlei 41, lokaal Reinaert om 13 uur 30.

ONTSPANNING

Gezellige avond en tombola in het lokaal « Tijl » van sektie Noord St. Jansplein 22, Antw. zaterdag 6 mei om 20 uur 30.

J. VAN SEVEREN HERDENKING

Op zondag 7 mei e.k., om 10 uur 30, gaat de jaarlijkse Joris van Severen-herdenking door in de grote zaal van het V.T.B.-Bondsgebouw, St. Jacobsmarkt 45, te Antwerpen.

Deurne

AUTOKARAVAAN NAAR TURNHOUT OP 1 MEI 1967

Op 1 mei 1967 om 14 uur 30 stipt vertrekt uit Deurne een autokaravaan naar Turnhout.

Verzamelpunt : lokaal Plaza, hoek Gallifortlei en De Montereystraat te Deurne (C). Inlichtingen bij de h. Van den Abeele, organizatieleider, lokaal Plaza (tel. 35.05.70).

REEDS 25 NIEUWE LEDEN NA 9 DAGEN LEDENSLAG

De ledenslag van de afdeling Deurne is schitterend gestart. Na 9 dagen werden reeds 25 nieuwe leden aangeworven. Dit belooft, daar de ledenslag in onze afdeling gevoerd wordt van 15 april tot 1 september.

Simpatizanten die wensen aan te sluiten kunnen dit doen door naam, voornaam, adres, geboortedatum en een bankbiljet van 50 fr. op te zenden naar het sekretariaat : Hilven, Gen. Slingeneyerlaan 117, Deurne. Enkele dagen later ontvangen zij hun lidkaart tuis.

WIE WINT EEN PRIJS ?

Iedere simpatizant of medewerker die minstens 5 nieuwe leden binnenbrengt op het sekretariaat zal in oktober een pocketboek ontvangen met een eervolle vermelding van het bestuur. Tevens zullen zij eervol vermeld worden in het maandblad « Trefpunt » en in het weekblad « Wij - Vlaams nationaal ».

De nieuwe leden dienen binnengebracht op het sekretariaat : Hilven, Gen. Slingeneyerlaan 117, Deurne, iedere werkdag tussen 18 uur 30 en 19 uur 30.

Met een kleine inspanning kunnen vele simpatizanten dit doel bereiken door vrienden en familieleden te overtuigen.

HOE MAAKT MEN EEN LID ?

Noteer naam, adres en geboortedatum. Ontvang 50 fr. voor hoofdlid of 20 fr. voor bijlid en reken af op het sekretariaat.

Wie is hoofdlid ? Het eerste lid van een gezin dat aangesloten wordt.

Wie is bijlid ? De echtgenote of kinderen van een hoofdlid die op hetzelfde adres wonen als het hoofdlid.

Wijnegem

VLAAMSE VRIENDENKRING

Zaterdag 6 mei 1967 om 20 uur 30 stichtingsbal van de Vlaamse Vriendenkring in de grote feestzaal « Modern », Turnhoutsebaan 380. Orkest Jos Segers. Inkom 30 fr.

BRABANT

Brussel

ALGEMEEN VLAAMS KONGRES

Op 6 en 7 mei houdt de Vlaamse Volksbeweging een algemeen Vlaams Kongres te Brussel. De sektie- en slotvergaderingen hebben plaats in de Magdalenazaal en beginnen zaterdag 6 mei om 15 uur onder voorzitterschap van dr. jur. R. Van de Zande. Referaten worden gehouden door lic. B. Van Dijck, ir. Van den Broeck en mr. Van Eecke over resp. de levensbeschouwelijke vrijheden, onderwijs en kultuur en het probleem Brussel. Om 20 uur volgt een gezamenlijk eetmaal bij inschrijving met viering « 10 jaar openbare werking VVB ». 130 fr. te storten op PR Nr. 106573 van VVB-Brussel. Zondag heeft om 10 uur een 2de sektievergadering plaats met referaten door mr. J. Ryckeboer (nieuwe strukturen in België) en drs. F. de Bondt (Vlaanderen 1975 sociaal-ekonomisch). Om 15 uur volgt de slotzitting onder voorzittschap van mr. J. De Schaepmeester, met afkondiging der rezoluties, gastredenaar dr. M. Van Haegendoren over « Leuven, Brabant, Brussel » en een politiek forum met o.m. namens de V.U. dr. V. Anciaux, volksvert. Mr. P. Daels houdt de slotrede « Vlaanderen 1967 van nu naar morgen ».

Brussel - Halle - Vilvoorde

De arrondissementsraad komt bijeen in spoedvergadering op zaterdag 29 april te 15 uur in het hoofdsekretariaat, M. Lemonnierlaan 82 te Brussel. Slechts één punt op de agenda : « V.U.-aktie Brussel ».

Raadsleden die geen schriftelijke uitnodiging zouden ontvangen hebben worden verzocht huidige mededeling als dusdanig te beschouwen.

Hofstade - Muizen

STRIJDVAARDIGHEID

Traditiegetrouw hield de afdeling op 22 dezer haar etentje voor ruim dertig vrienden uit de gemeente en omliggende.

Mic Vanthournout belichtte er de noodzaak van een vlaams offensief voor Brussel en verstrekte reeds enkele inlichtingen i.v.m. de op til zijnde V.U.-aktie. Provincieraadslid Ludo Sels uit Duffel hield er voor de vuist weg een pleidooi voor aktieve en sociale strijdvaardigheid.

Kortenberg - Erps-Kwerps

NAAR TURNHOUT

Wie met ons mee wil, verwittige liefst één van ondergetekenden.

Wie met eigen wagen rijdt en over enkele vrije plaatsen beschikt, wordt met dank bij voorbaat verzocht één bestuurslid te verwittigen. J. Vincx, sekretaris, Mechelsesteenweg 67, Erps-Kwerps, tel. 59.60.24 en L. Van Biervliet, voorzitter, Hofstr. 74 Kortenberg, tel. 59.68.74.

Landen

KOLPORTAGE

Op 30 april komt Landen aan de beurt.

Bijeenkomst om 9 uur 15 in de Cristal, Parijsstr., Leuven, ofwel om 10 uur aan de kerk te Landen.

St. Jans-Molenbeek

BRUSSELSE PROBLEMEN

Op 15 dezer had te Jette de driemaandelijkse kantonnale vergadering plaats. Onmiddellijk werd door de kantonnale gevolmachtigde een aanval ingezet op de burgemeesters der brusselse agglomeratie.

Dr. Vic Anciaux belichtte de kongresbesluiten betreffende Brussel en zette de leden ertoe aan zich in de e.k. weken ekstra in te spannen om de V.U.-aktie te Brussel te doen slagen.

Na verschillende tussenkomsten die de noodzaak van een vlaams offensief te Brussel deden uitkomen, werden door de vergadering sociale problemen besproken en o.m. de sindikale verkiezingen in de ondernemingsraden. Gevraagd werd in het Parlement hierover een interpellatie te houden.

Deze zeer vruchtbare vergadering luidt voor het kanton Molenbeek de V.U.-aktie rond Brussel hoopvol in.

Tienen

GEZELLIG SAMENZIJN

Het jaarlijks gezellig samenzijn gaat door op 29 april 1967 te 20 uur in de Foyer van de Stadsschouwburg. Partijvoorzitter Mr. Frans Vanderelst zal bondig de aktuele politieke toestand schetsen. Orkest « The Blue Drifters ».

Ukkel

VLAGINHULDIGING VAN V.U.-AFDELING UKKEL-VORST-ST. GILLIS

Zondag 30 april 1967, vanaf 20 uur, nodigt Jan De Nef u ten dans op de tonen van zijn groot Hammondorgel in de zaal «De Zwaan», Jan Bolsstraat 14 te Alsemberg (rechtover de kerk), n.a.v. van het « Groot Mei-Bal » met vlaginhuldiging van de V.U.-afdeling Ukkel-Vorst-St. Gillis.

OOST-VLAANDEREN

Erembodegem Centrum Terjoden

BETOGING 1 MEI (TURNHOUT)

Leden, die de verplaatsing wensen mee te doen, gelieven zo vlug mogelijk in te schrijven bij een der bestuursleden (verplaatsing private wagens).

Gent

NAAR TURNHOUT

Maandag 1 mei gaan wij allen naar Turnhout voor de 1-mei betoging. Wij zorgen voor een bus.

Vertrek aan Vlaams Huis Roeland om 13 uur.

Inschrijven Vlaams Huis Roeland, Korte Kruisstraat 3, Gent. Tel. 232828.

VUJO

Zaterdag 29 april werkvergadering voor inrichten van ons kelderlokaal.

Elke vrijdagavond sportoefeningen.

Maandag 1 mei-viering te Turnhout : wij gaan mee (zie bus « Roeland » om 13 uur 30).

Kolportage op de Muide, zaterdagnamiddag 6 mei. Vergadering aan 't Rubenshof om 2 uur.

16de PROVINCIAAL ZANGFEEST

Op 30 april a.s. heeft te Gent het 16de provinciaal zangfeest plaats in de zaal Oud België, Veldstraat, Gent, begin te 14 uur 30 stipt, met Louis Verbeeck, Miel Cools, The Campground Singers, orkest Paul Rutger, het ninoofs gemengd zangkoor, het koperensemble Marcel Lauwereins en dans door Gerda Pauwels.

Dirigenten zijn H. Verdin, F. De Mont en J. Tinel. Spreker is dr. jur. Paul Daels, VVB-voorzitter. Etienne Cogen neemt de regie waar. Inrichting : ANZ Oost-Vlaanderen met medewerking van het Noordstarfonds. Inkom 25 fr. Voorbehouden plaatsen : VTB-sekretariaat, Kalandenberg 7 te Gent, tel. 25.60.40.

Sint Amandsberg

VLAGINHULDIGING

Op vrijdag 14 april werd het een schone dag voor onze Volksunieafdeling. Onder grote belangstelling werd het feest ingezet met de eerste liederenreeks uitgevoerd door Willem De Meyer, die door de aanwezigen flink werden medegezongen.

Volksvertegenwoordiger dr. Leo Wouters overhandigde plechtig de afdelingsvlag aan de voorzitter. In zijn rede schetste hij hoe de vlag het simbool is van moed en trouw.

Dichter Roni Ranke droeg enige van zijn passende strijdgedichten voor.

Onze gastspreker volksvertegenwoordiger Maur. Coppieters wees ons op de dringende noodzakelijkheid tot algemene samenwerking van alle Vlamingen, zelfs uit alle rangen en partijen, tegen de totale verfransing van onze hoofdstad.

Als verrassing werd nog een tombola gegeven, waarin een mooi T.V.-toestel als prijs werd geschonken.

Merelbeke

V.O.S.

Bezoek aan de Voer-gemeenten op donderdag 4 mei (O.L.H. Hemelvaart).

Vertrek :

7 uur 45 Merelbeke-dorp.
8 uur Merelbeke Floreplein.
8 uur 10 Gentbrugge -Arsenaal.
8 uur 20 Rubenshof Gent.
8 uur 30 Gemeentehuis St. Amandsberg.

Terug rond 22 uur. Reisonkosten 160 fr. Inschrijven lokaal Rubenshof, Borluutstr. 13 Gent, of K. Van Damme, Jan Verhoegenwijk 36 Merelbeke, of V.O.S. adres : Avenskouter 18 Merelbeke.

WEST-VLAANDEREN

Oostende

GESLAAGDE VOLKSVERGADERING

Op 14 april ging de aangekondigde volksvergadering door, die uitgroeide tot een machtig sukses voor de partij. Het lokaal «De Noordzee» liep vol en meest verheugend van al was de aanwezigheid van niet-partijleden, die meer dan de helft van de aanwezigen uitmaakten.

Wim Jorissen was in topform om de talrijke erge gevaren van de koepelwet, het probleem Brussel, ons sociaal programma, Leuven te behandelen alvorens een prachtige sinteze te geven van ons volksnationaal federaal programma.

Nog beter geslaagd was het debat, waaraan talloze deelnemers een zeer gedifferentieerd karakter gaven en die senator Jorissen de ideale gelegenheid boden om ons partijprogramma in zeer konkrete punten nader toe te lichten.

Het was voor alle aanwezigen een gelegenheid om vast te stellen hoe open, hoe demokratisch en hoe sociaal onze partij uitgroeit zonder daarom ons nationalisme te moeten prijsgeven.

Veurne - Oostende Diksmuide

DEELNEMING 1 MEIBETOGING

Alle VU-leden en simpatizanten die aan de 1-meibetoging in de Kempen deelnemen, waaraan ook een toeristische uitstap verbonden is, worden verzocht zonder uitstel in te schrijven bij de bestuursleden van hun afdeling of bij de arrondissementsvoorzitter L. Van de Weghe, Oostende, tel. nr 059-76328.

Roeselare - Tielt

KOLPORTAGES

GROEP TIELT-WAKKEN

Verleden zondag werden in het totaal 187 nummers van « Wij » over het arrondissement verspreid. Op 30 april gaan we kolporteren te Oostrozebeke. Er wordt om 9 uur 30 stipt met de kolportage begonnen. Verzameling in herberg « De Zwarte Leeuw », Markt, Oost-Rozebeke om 9 uur 15.

Tevens willen we langs deze weg ook de twee vrienden uit Zwevezele danken voor hun stipte aanwezigheid op iedere kolportage. Ze werden ingeschakeld door de arr. sekretaris, die wegens het overvloedige administratiewerk genoodzaakt was de kolportages voor enkele maanden te staken.

GROEP ROESELARE

Volgende zondag gaan we de tweede helft van Hooglede bewerken. Het eerste deel was een sukses. Hopelijk wordt het zondag ook zo. Verzameling in ons lokaal « Engels Hof », Ieperstraat, Roeselare, om 8 uur 30

TIENJARENPLAN VU

Het tienjarenplan van de Volksunie is gepubliceerd en deed van overal reakties loskomen.

Wilt u ook reageren ? Wacht dan niet langer meer om het boek te bestellen langs het afdelingssekretariaat, Groenestraat 143, Roeselare. Tel. 051-244.42.

Het interessante werk wordt u dan door onze propagandisten aan huis besteld. Verplichte verkoopprijs 25 fr.

Steun voor Frans-Vlaanderen

FRANS-VLAANDEREN

Donderdag 4 mei 1967, O.L. Heer Hemelvaart, introduceert de Vlaamse Toeristenbond en de Vlaamse Automobilistenbond, afdeling Zonnebeke en omliggende, de gevierde volksdansgroep « Die Rooselaer » uit Oostrozebeke (West-Vl.), te De Moeren (Les Moëres) in Frans-Vlaanderen.

Dit optreden aldaar, het eerste van een hopelijk lange reeks, bij onze broeders-van-over-de-schreve, gaat onder mecenaat van hoger genoemde V.T.B.-V.A.B.-afdeling, die hiermede het bewijs wil leveren dat de aktieve belangstelling en simpatie voor de Fransvlamingen vanuit het moederland levendiger is dan ooit.

De mogelijkheid tot deze introduktie zal echter in de eerste plaats dan ook van de Vlamingen uit « het moederland » zelf afhangen.

Deze worden verzocht een overschrijving van 100 fr. op postrek. 5823.00 van Ell E. Balduck, Berkenhof, Zonnebeke te doen, voor de uitgave van een kunstvolle brochure die op 10.000 ex. in het Noorden van Frankrijk en Vlaanderen, gratis maar doelmatig zal verspreid worden. De namen van deze steunintekenaars worden in deze brochure vermeld.

ZOEKERTJES

23-jarige verpleegster (West-Vlaanderen) zoek passende vriendin om reis met V.T.B. te ondernemen. Vrij vanaf 4 augustus. Schr. bureel blad.

VLAAMS GEMEENTEBELEID

Nr 1-1967 van dit driemaandelijks tijdschrift voor mandatarissen is zo pas verschenen.

Buiten de gewone praktische dokumentatie is hierin een studie opgenomen omtrent het probleem van de huisvuilverwijdering.

In nr 2-1967 — te verschijnen in juni 1967 — zal een studie verschijnen over de gemeentelijke verhaalbelastingen.

Het abonnementsgeld voor 1967 werd behouden op 100 fr. en is te storten op de postrekening nr 51.40.69 van J. Torfs-Mertens Berlaar.

OPROEP AAN DE ARRONDISSEMENTSSEKRETARISSEN

Mogen wij vragen bij uw afdelingen aan te dringen om onmiddellijk het abonnementsgeld van 100 fr. te regelen langs bovenvermelde postrekening indien dit tot op heden nog niet gedaan werd.

OOK IN HET BRUSSELSE... bouwt uw specialist

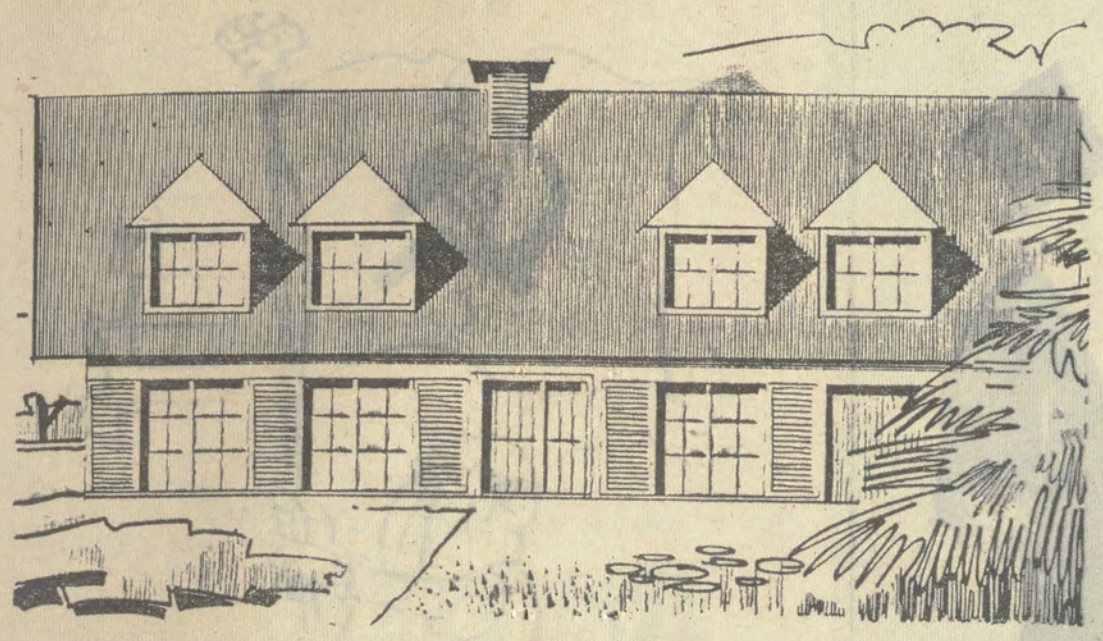

EIGEN WOON MET
SFEER,
WARMTE,
EIKEN BALKEN,
« STAL »-DEUR,
RODE FRANSE TEGELS,
... EN TOCH KOMFORT.

in AUTENTIEK VLAAMSE STIJL

GEEN PROBLEMEN MEER :

— vooraf volledige finansiële raming op bazis van de duizende realizaties.
— gratis finansieringsdienst die U op de voordeligste manier aan geld helpt.
— honderde ontwerpen ter inzage — een architektenbureel tot uw dienst.
— teknies bestudeerde uitvoering — spesialisten met jarenlange ervaring staan U bij met raad en daad
— steeds UW projekt : uiting van uw eigen persoonlijkheid.
— kunstenaars staan U bij voor dekoratie en sierschouw.

Hier uitleg geven over onze villa- en bungalowbouw is overbodig, deze spreken zelf...

INFORMEER NOG VANDAAG BIJ **ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.**

ANTWERPEN	GENT	GENK	BRABANT
MEIR 18	ONDERBERGEN 43	WINTERSLAGSTRAAT 22	Voorl. bureel : ROTSELAARSEBAAN 37
03/31.78.20	09/25.19.23	011/544.42	HOLSBEEK. - 016/459.28.

Tot uw dienst...

... te ANTWERPEN :

met duizenden mooie bouwgronden te EKEREN, BRASSCHAAT, MARIABURG, MORTSEL, EDEGEM, KONTICH, enz...

VOORAF BESTUDEERDE BOUWPROJEKTEN ZIJN NIET DUUR.

... te GENT :

met een reeks zeer rezidentiële villagronden te DRONGEN, MARIAKERKE, enz...
Appartementsgebouwen te DESTELBERGEN, WONDELGEM, GENTBRUGGE en zeer interessante beleggingsmogelijkheden in appartementen met 1, 2 of 3 slaapkamers vanaf 590.000 fr.

... te GENK :

de streek der uitzonderlijke beleggingsgronden met prachtige toekomstperselen van alle maten en liggingen.
Prijzen van 8 fr./m2 of daarbuiten unieke prestige - appartementen, hoogste lukse en toch voordelig.

Voor détails : vraag gratis onze brosjure « BOUWTIJDINGEN », editie april 1967.

ZAAL MAJESTIC — CARNOTSTRAAT — ANTWERPEN
VRIJDAG 28 APRIL 1967 — 20 U.

V.U. KLEINKUNSTAVOND

ingericht door de Volksunie Antwerpen

MET DE MEDEWERKING VAN :
MIEL COOLS
de Vlaamse troebadoer
WANNES VAN DE VELDE
de Antwerpse straatzanger
JOS GHYSEN
kolder-prozaïst
GEBR. VAN DEN BOSCH
muzikaal duo

PRIJZEN DER PLAATSEN — 30.- (boven) — 50.- (beneden) — 100.- (8 eerste rijen).

Kaarten te bestellen : V.U.-afd. Antwerpen-stad — Oude Koornmarkt 28 — Tel. : 32.81.01.
Postrek. : BERGERS — : 61.75.11 — Antwerpen 1.

WENTELPOORT
type ALUGA

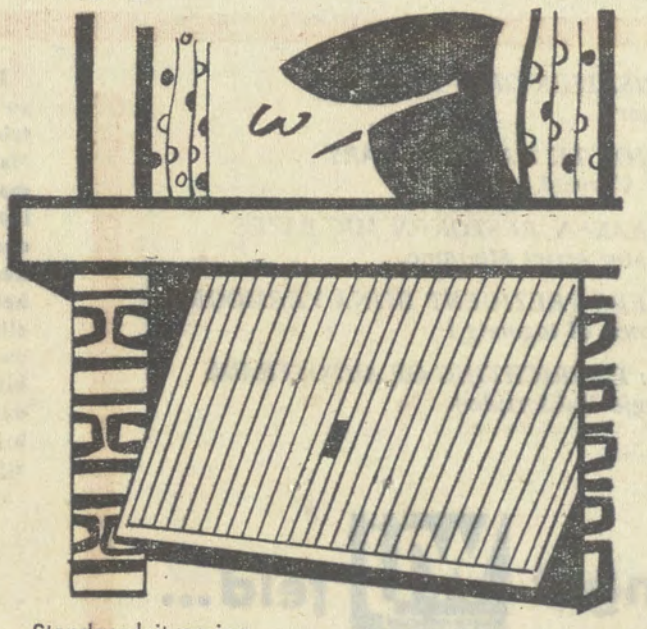

Standaarduitvoering
Poort gans in aluminium. Omlijsting in gephosfateerde staalplaat.
Zeer lichte bediening.
Automatische sluiting.
Voordelige prijzen.

BREVET 23098

JEURCLOO
A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN
ZONHOVEN
Weierstraat, 2 — Tel. 011/132.31 & 132.36

LB 108

LET WEL

ALLE ADVERTENTIES VOOR DIT BLAD

dienen toegestuurd aan onze

PUBLICITEITSDIENST :

S. De Lie, « Papenhoek », Berendrecht. Tel. (03) 73.66.59

Ook de

zoekertjes kunnen naar dit adres gezonden worden.

KOOP BIJ ONZE ADVERTEERDERS

WIM MAES
MISHAGENSTRAAT 110, BRASSCHAAT. - Tel. : (03) 73.14.15

— Stelt zijn kandidatuur bij alle Vlamingen in de provinciën Antwerpen, Brabant en Oost-Vlaanderen, voor alle verzekeringensvormen : Brand - Leven - Persoonlijke - Familiale - Auto - Wet - Burg. Aansprakelijkheid.
— Komt op het eerste verzoek voor : Overname van bestaande verzekeringspolissen. Nieuwe zaken bij huwelijk, oprichten zaak, enz.

B 123

BRASSER ZIET 1 MEI

Spaak : « Neen, Achiel, van als ik bij Bell werk kan ik niet meer meemarsjeren. De bazen zijn er tegen ».

1 mei te Peking.

Op 1 mei : zeg het met bloemen.

DE KANSELIER GING HEEN
Adé nauer !

RODE TOP TE KARLOVY VARY
Karlovy Varyeté.

AMERIKANEN BESTOKEN MIG-BAZES
Ho Sji Min krijgt Migraine.

TOGOLEES PREZIDENT BIJNA VERMOORD
Dat is toch al togortig !

1 MEI : EENRICHTING OP AUTOSTRADE
Eén dagje links rijden.

onget WIJ feld...

MERLOT PLEIT VOOR WAALS GEZAG
Eigen merlot in eigen hand.

KONSTANTIJN EN DE STAATSGREEP
Monarchi-domme vertoning.

GEEN SHOW-PROCES IN FRANKRIJK
Bertrand Russell van kale pareis terug.

V.D.B. BIJ DE PAUS
Paulus VI en Paulus I.

MILITAIRE DIKTATUUR IN GRIEKENLAND
Kolonellena.

JOHNSON WEENDE BIJ ADENAUER-UITVAART
Eau de Cologne.

PRAATJE IN MARSEILLE

De lichtjes naar zwaarlijvigheid zwemende man die schijnbaar achteloos lags het grote binnendok van Marseille slenterde, scheen helemaal geen haast te hebben. Hij keek loom naar de kleine motorbootjes der voorjaarstoeristen die tussen de kustvaarders laveerden, wiste zich het zweet van het voorhoofd, klopte zijn pijp uit, bleef even peinzend naar een rek gedroogde inktvisjes kijken en liep mompelend een der nauwe zijstraatjes in. Daar haalde hij een verfrommeld papiertje uit zijn broekzak, keek even rond en ontdekte enkele meters verder wat hij zocht, « Chez Pierre le Marin ».

Hij duwde het kralengordijn terzijde en zei opgelucht « ouf ». De koelte van de bar viel hem in de nek en hij voelde zich meteen heel wat beter.

Ondanks het vroege uur (het was niet eens elf) zat aan de toogbank een erg struise kerel in een leeg glas cognac te zeuren. Een mager meisje spoelde de glazen. Toen onze man twee glazen cognac bestelde, keek ze even bevreemd op. Hij knikte in de richting van de eenzame zeurder. Toen deze het bruine glaasje naar zich toegeschoven zag, richtte hij zich entoeziast op en riep bijna gelukkig : « A la vôtre, cher ami... he, jou ken ik... maar verdomd ook weer : van waar eigenlijk ? ».

Onze man zette zjn hoed af en stopte een nieuwe pijp : « Ja Pietro, da's wel heel wat jaren geleden sins wij elkaar zagen, van in je parijse jaren. Hoe gaan de zaken hier ? ».

Pietro keek peinzend door zijn nauwe, benevelde oogjes en vloekte een hartelijk welkom. « Uitstekend kerel, kleine villa-overvalletjes, gevaarloos en winstgevend. Mooie grieten en heel wat komfortabeler dan in dat verdomde Parijs ». Pietro keek nog peinzender : « Kom je nog steeds bij Robert ? ».

« Ja », zei onze man, « maar het is er veel kalmer nu ». « Verdien je wat in dat haaiennest ? ». « Gaat wel, neem je d'er nog een ? ». Pietro nam er nog een en scheen er niet zo best uit wijs te geraken : « Heb jij soms wat te maken gehad met de Crédit Lyonnais-affaire aan de Place de la Bastille waar de flikken Gino neergeknald hebben ? ».

Onze man aarzelde even en zoog smakkend aan zijn pijp; die vraag had hij niet verwacht. « Zijdelings » zei hij, « Gino was te jong voor zo'n onderneming. Een flinke kerel, maar te roekeloos ». « Hij was een fijne kerel », zei hij « en eerlijk. Jammer dat ze hem voor zijn raap schoten, de smeerlappen ».

« Ja, voor hem wel ». Het barmeisje had de glaasjes bijgevuld en de beide mannen hieven ze vriendelijk : « cheers ». Hun blikken vielen in elkaars ogen. Ze dronken niet en bleven elkaar aankijken. Toen zette Pietro lachend zijn glaasje op de zink. « Maat, je bent een simpatieke kerel. Ik ken je van ergens. Maar, hoe heet je eigenlijk weer ? ».

Onze man glimlachte, ging langzaam met zijn hand in zijn rechter jaszakje, omklemde de koele revolver en zei vriendelijk : « Drink je glaasje, Pietro. Je kent Maigret toch wel ».

Nic